

Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2021

Financial economy of local government units 2021

Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2021

Financial economy of local government units 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów
Statistics Poland, Macroeconomic Studies and Finances Department

pod kierunkiem

supervised by

Mirosława Błażeja

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Donica, Sławomir Dziejowski, Katarzyna Golik, Janusz Kocielnik, Joanna Kulczycka, Mariusz Ostropolski

Współpraca

Cooperation

Kinga Banaszek, Mateusz Bździuch, Krzysztof Chełstowski, Ewa Grudzińska, Karolina Szlesinger

Aneks statystyczny

Statistical appendix

Elżbieta Donica, Karolina Szlesinger, Barbara Pawlak (US Radom)

Redakcja techniczna

Technical editing

Kinga Banaszek, Katarzyna Golik, Ewa Grudzińska, Karolina Szlesinger

Opracowanie redakcyjne

Editorial works

Andrzej Paluchowski

Opracowanie graficzne

Graphics

Beata Lipińska, Aleksandra Paprocka, Paweł Luty

ISSN 2084-0489

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208.

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji GUS — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10

Zam. 288/2022/nakł. 155

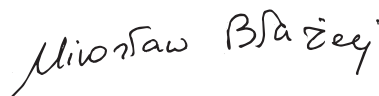
Przedmowa

Główny Urząd Statystyczny przekazuje Państwu publikację pt. Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2021. Jej celem jest przedstawienie Czytelnikowi informacji o wykonaniu budżetów i sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego różnych szczebli. Informacje wykorzystane w publikacji pochodzą ze sprawozdawczości Ministerstwa Finansów oraz statystyk opracowywanych przez Główny Urząd Statystyczny.

W opracowaniu omówiono ogólne zasady gospodarki budżetowej samorządów lokalnych, akcentując wybrane zmiany w analizowanym okresie. W dalszej części publikacji podano informacje na temat wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego ogółem oraz gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województw. Dane budżetowe za 2021 r. zostały zaprezentowane na tle wyników osiągniętych w poprzednich latach. Wyodrębnione zostało zagadnienie długu budżetów samorządów terytorialnych, dołączony także rozdział analizujący przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych. Aneks statystyczny, dostępny wyłącznie w wersji elektronicznej, na stronie www.stat.gov.pl, zawiera szeregi czasowe dochodów, wydatków, wyników, przychodów i rozchodów oraz zobowiązań samorządów lokalnych od 2003 r.

Przekazując Państwu niniejszą publikację zwracam się z uprzejmą prośbą o uwagi, wnioski i sugestie, które będą stanowiły cenną wskazówkę w pracach nad kształtem następnej edycji publikacji.

Dyrektor
Departamentu Studiów Makroekonomicznych
i Finansów

Mirosław Błażej

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

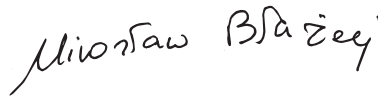
Preface

Statistics Poland presents the publication Financial Economy of Local Government Units 2021 on local governments' budget execution and financial position of different administrative levels. Data used in this publication were acquired from reports of the Ministry of Finance or come from the Statistics Poland data.

This publication presents general budgetary rules for local governments and underlines selected changes in the analyzed period. In the following parts, there is also quoted important factual and numeric information on the execution of the local government budgets of different administrative levels, i.e. gminas, cities with powiat status, powiats, and voivodships. These data for 2021 are presented in the context of previous years. The issue of debt of local governments' budgets was underlined in a separate chapter. A chapter analyzing the proceeds and costs of local government budgetary establishments has also been included. The statistical annex, which is available only in the digital version, on the web page www.stat.gov.pl, comprises time series since 2003 of revenue, expenditure, financial result, proceeds, outlays, and also liabilities of local governments.

Any comments and suggestions are very welcomed and will constitute valuable input for subsequent releases of this publication.

Director
Macroeconomic Studies and Finances Department

Mirosław Błażej

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	8
List of tables	8
Spis wykresów	11
List of charts	11
Objaśnienia znaków umownych.....	15
Symbols.....	15
Ważniejsze skróty.....	15
Major abbreviations	15
Uwagi ogólne	16
General remarks	16
I. ZASADY I UWARUNKOWANIA GOSPODARKI FINANSOWEJ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	18
I. LEGAL BASIS AND CONDITIONS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS' FINANCIAL ECONOMY	18
I.1. Podstawowe zasady gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego	18
I.1. Basic rules of local government units' financial economy	18
I.2. Struktura budżetów jednostek samorządu terytorialnego	20
I.2. Structure of local government units budgets	20
I.3. Wybrane czynniki wpływające na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego	21
I.3. Selected factors impacting the financial economy of local government units	21
II. GOSPODARKA FINANSOWA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	23
II. FINANCIAL ECONOMY OF LOCAL GOVERNMENT UNITS	23
II.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	24
II.1. Revenue of local government units	24
II.1.1. Dochody własne	27
II.1.1. Own revenue	27
II.1.2. Dotacje ogółem	34
II.1.2. Grants total	34
II.1.3. Subwencja ogólna	38
II.1.3. General subvention	38
II.1.4. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	39
II.1.4. Funds for financing and co-financing EU programs and projects	39
II.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	43
II.2. Expenditure of local government units	43
II.2.1. Wydatki ogółem	43
II.2.1. Total expenditure	43
II.2.2. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	47
II.2.2. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects	47
II.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	51
II.3. Result of budgets of local government units	51
II.4. Finansowanie	54
II.4. Financing.....	54

III. GOSPODARKA FINANSOWA GMIN	56
III. FINANCIAL ECONOMY OF GMINAS	56
III.1. Dochody gmin	57
III.1. Revenue of gminas	57
III.1.1. Dochody własne	61
III.1.1. Own revenue	61
III.1.2. Dotacje ogółem	64
III.1.2. Grants total	64
III.1.3. Subwencja ogólna	68
III.1.3. General subvention	68
III.2. Wydatki gmin	69
III.2. Expenditure of gminas	69
III.3. Wynik budżetów gmin	77
III.3. Result of gminas' budgets	77
III.4. Finansowanie	79
III.4. Financing	79
IV. GOSPODARKA FINANSOWA MIAST NA PRAWACH POWIATU	81
IV. FINANCIAL ECONOMY OF CITIES WITH POWIAT STATUS	81
IV.1. Dochody miast na prawach powiatu	82
IV.1. Revenue of cities with powiat status	82
IV.1.1. Dochody własne	84
IV.1.1. Own revenue	84
IV.1.2. Dotacje ogółem	90
IV.1.2. Grants total	90
IV.1.3. Subwencja ogólna	96
IV.1.3. General subvention	96
IV.2. Wydatki miast na prawach powiatu	99
IV.2. Expenditure of cities with powiat status	99
IV.3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu	103
IV.3. Result of budgets of cities with powiat status	103
IV.4. Finansowanie	104
IV.4. Financing	104
V. GOSPODARKA FINANSOWA POWIATÓW	106
V. FINANCIAL ECONOMY OF POWIATS	106
V.1. DOCHODY POWIATÓW	107
V.1. REVENUE OF POWIATS	107
V.1.1. Dochody własne powiatów	109
V.1.1. Own revenue of powiats	109
V.1.2. Dotacje ogółem	111
V.1.2. Grants total	111
V.1.3. Subwencja ogólna	115
V.1.3. General subvention	115
V.2. WYDATKI POWIATÓW	116
V.2. EXPENDITURE OF POWIATS	116
V.3. WYNIK BUDŻETÓW POWIATÓW	119
V.3. RESULT OF BUDGETS OF POWIATS	119
V.4. FINANSOWANIE	120
V.4. FINANCING	120

VI. GOSPODARKA FINANSOWA WOJEWÓDZTW	122
VI. FINANCIAL ECONOMY OF VOIVODSHIPS	122
VI.1. Dochody województw	123
VI.1. Revenue of voivodships	123
VI.1.1. Dochody własne	125
VI.1.1. Own revenue	125
VI.1.2. Dotacje ogółem	127
VI.1.2. Grants total	127
VI.1.3. Subwencja ogólna	131
VI.1.3. General subvention	131
VI.2. Wydatki województw	133
VI.2. Expenditure of voivodships	133
VI.3. Wynik budżetów województw	137
VI.3. Result of budgets of voivodships	137
VI.4. Finansowanie	138
VI.4. Financing	138
VII. ZADŁUŻENIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	140
VII. DEBT OF LOCAL GOVERNMENT UNITS	140
VII.1. Zadłużenie gmin	145
VII.1. Debt of gminas	145
VII.2. Zadłużenie miast na prawach powiatu	147
VII.2. Debt of cities with powiat status	147
VII.3. Zadłużenie powiatów	148
VII.3. Debt of powiats	148
VII.4. Zadłużenie województw	149
VII.4. Debt of voivodships	149
VII.5. Zadłużenie podsektora samorządowego oraz jego struktura	150
VII.5. Debt of local government and its structure	150
VIII. Samorządowe zakłady budżetowe	151
VIII. Local governments' budgetary establishments	151
VIII.1. Gminne samorządowe zakłady budżetowe	153
VIII.1. Gminas' budgetary establishments	153
VIII.2. Samorządowe zakłady budżetowe miast na prawach powiatu	156
VIII.2. Cities with powiat status' budgetary establishments	156
VIII.3. Powiatowe samorządowe zakłady budżetowe	158
VIII.3. Powiats' budgetary establishments	158
VIII.4. Wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe	161
VIII.4. Voivodships' budgetary establishments	161
PODSUMOWANIE	164
SUMMARY	165
ANEKS STATYSTYCZNY DOSTĘPNY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ W FORMACIE XLS (Spis tablic)	166
STATISTICAL APPENDIX AVAILABLE IN THE ELECTRONIC VERSION IN XLS FORMAT	166

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.	Dotacje celowe otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	22
Table 1.	Targeted grants received from the COVID-19 Counteracting Fund	22
Tablica 2.	Dochody, wydatki i wynik budżetów JST	23
Table 2.	Revenue, expenditure and result of JST budgets	23
Tablica 3.	Dochody JST	24
Table 3.	Revenue of JST	24
Tablica 4.	Dochody ogółem według szczebli JST	25
Table 4.	Total revenue by JST levels	25
Tablica 5.	Dochody własne JST	28
Table 5.	Own revenue of JST	28
Tablica 6.	Wpływy z dochodów własnych, w tym z podatków PIT i CIT, w dochodach JST	32
Table 6.	Own revenue, including from PIT and CIT taxes, in JST revenue	32
Tablica 7.	Dotacje ogółem JST	34
Table 7.	Grants total of JST	34
Tablica 8.	Subwencja ogólna JST	38
Table 8.	General subvention of JST	38
Tablica 9.	Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	40
Table 9.	Funds for financing and co-financing EU programs and projects	40
Tablica 10.	Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych według szczebli JST	42
Table 10.	Funds for financing and co-financing EU programs and projects by JST level	42
Tablica 11.	Wydatki według szczebli JST	43
Table 11.	Expenditure by JST levels	43
Tablica 12.	Wydatki ogółem JST	44
Table 12.	Total expenditure of JST	44
Tablica 13.	Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	48
Table 13.	Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects	48
Tablica 14.	Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	50
Table 14.	Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects	50
Tablica 15.	Wynik budżetów JST	52
Table 15.	Result of budgets of JST	52
Tablica 16.	Liczba JST z nadwyżką i deficytem budżetowym	53
Table 16.	Number of JST with surplus and budget deficit	53
Tablica 17.	Dochody, wydatki i wynik budżetów gmin ogółem	56
Table 17.	Revenue, expenditure and budget result of gminas - total	56
Tablica 18.	Dochody według typów gmin	57
Table 18.	Revenue by type of gminas	57
Tablica 19.	Dochody własne gmin ogółem	61
Table 19.	Own revenue of gminas	61
Tablica 20.	Dotacje ogółem dla gmin	64
Table 20.	Grants total for gminas	64

Tablica 21.	Subwencja ogólna dla gmin	68
Table 21.	General subvention for gminas	68
Tablica 22.	Wydatki według typów gmin	69
Table 22.	Expenditure by type of gminas	69
Tablica 23.	Wydatki gmin	75
Table 23.	Expenditure of gminas	75
Tablica 24.	Dochody, wydatki i wynik budżetów miast na prawach powiatu	81
Table 24.	Revenue, expenditure and result of cities with powiat status budgets	81
Tablica 25.	Dochody miast na prawach powiatu	83
Table 25.	Revenue of cities with powiat status	83
Tablica 26.	Dochody własne miast na prawach powiatu	85
Table 26.	Own revenue of cities with powiat status	85
Tablica 27.	Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu	90
Table 27.	Grants total for cities with powiat status	90
Tablica 28.	Subwencja ogólna dla miast na prawach powiatu	97
Table 28.	General subvention for cities with powiat status	97
Tablica 29.	Wydatki miast na prawach powiatu	99
Table 29.	Expenditure of cities with powiat status	99
Tablica 30.	Dochody, wydatki i wynik budżetów powiatów	106
Table 30.	Revenue, expenditure and result of powiats' budgets	106
Tablica 31.	Dochody powiatów	107
Table 31.	Revenue of powiats	107
Tablica 32.	Dochody własne powiatów	109
Table 32.	Own revenue of powiats	109
Tablica 33.	Dotacje powiatów	111
Table 33.	Grants total for powiats	111
Tablica 34.	Subwencja ogólna powiatów	115
Table 34.	General subvention of powiats	115
Tablica 35.	Wydatki powiatów	116
Table 35.	Expenditure for powiats	116
Tablica 36.	Dochody, wydatki i wynik budżetów województw	122
Table 36.	Voivodships revenue, expenditure and budgets result	122
Tablica 37.	Dochody województw	123
Table 37.	Revenue of voivodships	123
Tablica 38.	Dochody własne województw	125
Table 38.	Own revenue of voivodships	125
Tablica 39.	Dotacje ogółem dla województw	127
Table 39.	Total grants for voivodships	127
Tablica 40.	Subwencja ogólna województw	132
Table 40.	General subvention from the state budget for voivodships	132
Tablica 41.	Wydatki województw	133
Table 41.	Expenditure of voivodships	133
Tablica 42.	Zobowiązania ogółem poszczególnych szczebli JST	140
Table 42.	Total liabilities of individual levels of local government units	140
Tablica 43.	Wskaźnik zadłużenia do dochodów JST	142
Table 43.	Debt to revenue ratio	142

Tablica 44.	Zobowiązania poszczególnych szczebli JST z tytułu kredytów i pożyczek związanych z wykorzystaniem środków z UE	143
Table 44.	Liabilities of individual levels of local government units due to loans and borrowings related to the use of EU funds	143
Tablica 45.	Gminy w województwach według wskaźnika zadłużenia	145
Table 45.	Gminas in voivodships according to the debt ratio	145
Tablica 46.	Zadłużenie podsektora samorządowego	150
Table 46.	Debt of local government	150
Tablica 47.	Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	151
Table 47.	Proceeds and costs of budgetary establishments	151
Tablica 48.	Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych	154
Table 48.	Proceeds and costs of gminas' budgetary establishments	154
Tablica 49.	Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu	156
Table 49.	Proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments	156
Tablica 50.	Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych	158
Table 50.	Proceeds and costs of powiats' budgetary establishments	158
Tablica 51.	Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych	161
Table 51.	Proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments	161

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Wsparcie gmin ze środków RFIL przekazanych w marcu i czerwcu 2021 r.	21
Chart 1.	Support to gminas from GFLI funds provided in March and June 2021	21
Wykres 2.	Udział kategorii dotacje celowe otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w dochodach ogółem	22
Chart 2.	Share of category targeted grants received from the COVID-19 Counteracting Fund in total revenue	22
Wykres 3.	Budżety JST	24
Chart 3.	Budgets of JST	24
Wykres 4.	Dochody JST	27
Chart 4.	Revenue of JST	27
Wykres 5.	Struktura dochodów własnych JST	31
Chart 5.	Structure of JST own revenue	31
Wykres 6.	Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	31
Chart 6.	Changes of selected categories of own revenue (y/y)	31
Wykres 7.	Struktura dotacji celowych otrzymanych przez JST	37
Chart 7.	Structure of targeted grants received by JST	37
Wykres 8.	Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na tle całości dochodów JST	41
Chart 8.	Funds for financing and co-financing EU programs and projects against the total revenue of local government units	41
Wykres 9.	Struktura wydatków JST	46
Chart 9.	Structure of expenditure of JST	46
Wykres 10.	Zmiany wybranych kategorii wydatków JST (r/r)	47
Chart 10.	Changes of selected categories of expenditure of JST (y/y)	47
Wykres 11.	Wydatki na finansowanie programów i projektów unijnych na tle całości wydatków JST	50
Chart 11.	Expenditure for financing EU programs and projects against the total expenditure of local government units	50
Wykres 12.	Liczba JST według relacji wyniku budżetowego do wykonanych dochodów	52
Chart 12.	Number of local government units by result/revenue relation	52
Wykres 13.	Wynik operacyjny budżetów JST	53
Chart 13.	Operational result of the local government units	53
Wykres 14.	Przychody JST	54
Chart 14.	Proceeds of JST	54
Wykres 15.	Rozchody JST	55
Chart 15.	Outlays of JST	55
Wykres 16.	Budżety gmin	57
Chart 16.	Budgets of gminas	57
Wykres 17.	Dochody według typów gmin	60
Chart 17.	Revenue of gminas by types	60
Wykres 18.	Struktura dochodów własnych gmin	63
Chart 18.	Structure of own revenue of gminas	63
Wykres 19.	Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	64
Chart 19.	Changes of selected categories of own revenue (y/y)	64

Wykres 20.	Struktura dotacji celowych otrzymanych przez gminy	67
Chart 20.	Structure of targeted grants received by gminas	67
Wykres 21.	Wydatki według typów gmin	73
Chart 21.	Expenditure by types of gminas	73
Wykres 22.	Struktura wydatków gmin	73
Chart 22.	Structure of gminas' expenditure	73
Wykres 23.	Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)	74
Chart 23.	Changes of selected categories of expenditure (y/y)	74
Wykres 24.	Struktura wydatków gmin według działów	74
Chart 24.	Structure of gminas' expenditure by sections	74
Wykres 25.	Wynik budżetu według typów gmin	77
Chart 25.	Budget result by type of gminas	77
Wykres 26.	Gminy według relacji wyniku budżetowego do dochodów	78
Chart 26.	Gminas by budget result/revenue relation	78
Wykres 27.	Przychody gmin	80
Chart 27.	Proceeds of gminas	80
Wykres 28.	Rozchody gmin	80
Chart 28.	Outlays of gminas	80
Wykres 29.	Budżety miast na prawach powiatu	82
Chart 29.	Budgets of cities with powiat status	82
Wykres 30.	Dochody miast na prawach powiatu	84
Chart 30.	Revenue of cities with powiat status	84
Wykres 31.	Struktura dochodów własnych miast na prawach powiatu	89
Chart 31.	Structure of own revenue of cities with powiat status	89
Wykres 32.	Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	89
Chart 32.	Changes of selected categories of own revenue (y/y)	89
Wykres 33.	Struktura dotacji celowych otrzymanych przez miasta na prawach powiatu	96
Chart 33.	Structure of targeted grants received by cities with powiat status	96
Wykres 34.	Struktura wydatków miast na prawach powiatu	101
Chart 34.	Structure of expenditure of cities with powiat status	101
Wykres 35.	Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)	102
Chart 35.	Changes of selected categories of expenditure (y/y)	102
Wykres 36.	Struktura wydatków miast na prawach powiatu według działów	102
Chart 36.	Structure of cities with powiat status' expenditure by sections	102
Wykres 37.	Miasta na prawach powiatu według relacji wyniku budżetowego do dochodów	103
Chart 37.	Cities with powiat status by result/revenue relation	103
Wykres 38.	Przychody miast na prawach powiatu	104
Chart 38.	Proceeds of cities with powiat status	104
Wykres 39.	Rozchody miast na prawach powiatu	105
Chart 39.	Outlays of cities with powiat status	105
Wykres 40.	Budżety powiatów	107
Chart 40.	Budgets of powiats	107
Wykres 41.	Dochody powiatów	108
Chart 41.	Revenue of powiats	108
Wykres 42.	Struktura dochodów własnych powiatów	110
Chart 42.	Structure of own revenue of powiats	110

Wykres 43.	Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	110
Chart 43.	Changes of selected categories of own revenue (y/y)	110
Wykres 44.	Struktura dotacji celowych otrzymanych przez powiaty	114
Chart 44.	Structure of targeted grants received by powiats	114
Wykres 45.	Struktura wydatków powiatów według działów	118
Chart 45.	Structure of powiats' expenditure by sections	118
Wykres 46.	Wydatki bieżące i majątkowe powiatów	118
Chart 46.	Current and capital expenditure of powiats	118
Wykres 47.	Zmiany wybranych kategorii wydatków powiatów (r/r)	119
Chart 47.	Changes of selected categories of powiats' expenditure (y/y)	119
Wykres 48.	Powiaty według relacji wyniku budżetowego do dochodów	120
Chart 48.	.Powiats by result/revenue relation	120
Wykres 49.	Przychody powiatów	121
Chart 49.	Proceeds of powiats	121
Wykres 50.	Rozchody powiatów	121
Chart 50.	Outlays of powiats	121
Wykres 51.	Budżety województw	123
Chart 51.	Budgets of voivodships	123
Wykres 52.	Dochody województw	124
Chart 52.	Revenue of voivodships	124
Wykres 53.	Struktura dochodów własnych województw	126
Chart 53.	Structure of own revenue of voivodships	126
Wykres 54.	Zmiana wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	127
Chart 54.	Change of selected categories of own revenue (y/y)	127
Wykres 55.	Struktura dotacji celowych otrzymanych przez województwa	131
Chart 55.	Structure of targeted grants received by voivodships	131
Wykres 56.	Struktura wydatków województw według działów	135
Chart 56.	Structure of expenditure of voivodships	135
Wykres 57.	Struktura wydatków województw	136
Chart 57.	Structure of expenditure of voivodships	136
Wykres 58.	Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)	136
Chart 58.	Change of selected categories of expenditure (y/y)	136
Wykres 59.	Województwa według relacji wyniku budżetowego do dochodów	137
Chart 59.	Voivodships by result/revenue relation	137
Wykres 60.	Przychody województw	138
Chart 60.	Proceeds of voivodships	138
Wykres 61.	Rozchody województw	139
Chart 61.	Outlays of voivodships	139
Wykres 62.	Zadłużenie JST według miejsca emisji długu	141
Chart 62.	Debt of local government units according to the place of issue	141
Wykres 63.	Wskaźnik relacji zadłużenia do dochodów	142
Chart 63.	Debt to revenue ratio	142
Wykres 64.	Liczba JST według relacji zadłużenia do dochodów	144
Chart 64.	Number of JST by debt to revenue ratio	144
Wykres 65.	Gminy według relacji zadłużenia do dochodów	146
Chart 65.	Gminas according to the debt to revenue ratio	146

Wykres 66.	Miasta na prawach powiatu według relacji zadłużenia do dochodów	148
Chart 66.	Cities with powiat status according to the debt to revenue ratio	148
Wykres 67.	Powiaty według relacji zadłużenia do dochodów	149
Chart 67.	Powiats according to the debt to revenue ratio	149
Wykres 68.	Województwa według relacji zadłużenia do dochodów	149
Chart 68.	Voivodships according to the debt to revenue ratio	149
Wykres 69.	Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych według województw	153
Chart 69.	Proceeds and costs of budgetary establishments by voivodships	153
Wykres 70.	Struktura przychodów i kosztów gminnych samorządowych zakładów budżetowych według działów	155
Chart 70.	Structure of proceeds and costs of gminas' budgetary establishments by sections	155
Wykres 71.	Struktura przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu według działów	158
Chart 71.	Structure of proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments by sections	158
Wykres 72.	Struktura przychodów i kosztów powiatowych samorządowych zakładów budżetowych według działów	160
Chart 72.	Structure of proceeds and costs of powiats' budgetary establishments by sections	160
Wykres 73.	Struktura przychodów i kosztów wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych według działów	163
Chart 73.	Structure of proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments by sections	163

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	zupelny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak (x)	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
„w tym” „of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Symbol Symbol	Opis Description
tys. thous.	tysiąc thousand
mln	milion million
mld bn	miliard billion
zł zl	złoty zloty
BDL	Bank Danych Lokalnych GUS Local Data Bank of Statistics Poland
CIT	Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
JST	Jednostki samorządu terytorialnego Local government units
PIT	Podatek dochodowy od osób fizycznych Personal income tax
PKB GDP	Produkt krajowy brutto Gross domestic product
SFP	Sektor finansów publicznych Public finance sector
UE EU	Unia Europejska European Union
EFTA	Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu European Free Trade Association

Uwagi ogólne

General remarks

Dane z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowane w niniejszej publikacji oraz w aneksie statystycznym pochodzą ze sprawozdań budżetowych wprowadzonych rozporządzeniami Ministra Finansów oraz z publikacji Ministerstwa Finansów m.in. ze „Sprawozdania z wykonania budżetu państwa - Informacji o wykonaniu budżetów Jednostek samorządu terytorialnego”.

Dane za 2021 r. zostały zebrane przez Ministerstwo Finansów na aktualnie obowiązujących sprawozdaniach:

- Rb-27S – sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-28S – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-30S – sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych;
- Rb-34S – sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
- Rb-N – kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;
- Rb-Z – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

W aneksie statystycznym do niniejszej publikacji prezentowane są również dane pochodzące z нефunkcjonujących już sprawozdań archiwalnych jak:

- Rb-27S – roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-28S – roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-30 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych;
- Rb-30S – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych;
- Rb-31 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych;
- Rb-32 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych środków specjalnych;
- Rb-33 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej;
- Rb-34 – kwartalne sprawozdanie z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi finansowanych.

Dane za 2021 r. zostały zebrane na sprawozdaniach budżetowych według zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

Zgodnie z ww. przepisami jednostki samorządu terytorialnego sporządzają wymagane prawem sprawozdania, w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf w sprawozdaniach: Rb-27S; Rb-28S; Rb-30S i Rb-34S; natomiast w sprawozdaniu Rb-N wg tytułów należności, a w sprawozdaniu Rb-Z według tytułów dłużnych. Dane z tych sprawozdań przekazywane są do Ministerstwa Finansów.

Prezentowane w niniejszej publikacji dane za 2021 r., ze sprawozdań: Rb-27S; Rb-28S; Rb-30S opracowano w Centrum Informatyki Statystycznej, na podstawie bazy danych Ministerstwa Finansów, według stanu na dzień 24 marca 2021 r. Dane te nie uwzględniają korekt nadesłanych do Ministerstwa Finansów w późniejszym terminie. Dane ze sprawozdań: Rb-34S; Rb-Z oraz Rb-N, pochodzą bezpośrednio z udo-

stępnionych na stronie internetowej Ministerstwa Finansów baz danych oraz „Sprawozdania z wykonania budżetu państwa – Informacja o wykonaniu budżetów Jednostek samorządu terytorialnego”. Dane do podrozdziału VII.1. pochodzą z procesu agregowania danych ze sprawozdań Rb-Z w Głównym Urzędzie Statystycznym i uwzględniają korekty przekazane przez JST zgodnie z §10 ust. 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Dane prezentowane w niniejszej publikacji obejmują jednostki budżetowe oraz samorządowe zakłady budżetowe (działające na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – Dz. U. z 2019 r., poz. 869, z późn. zm.) oraz rachunki dochodów i wydatków, o których mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – tablice w załączniku w wersji elektronicznej. Dane w podrozdziale VII.1. obejmują jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, samorządowe instytucje kultury, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej nadzorowane przez JST oraz pozostałe samorządowe osoby prawne.

Występujące w powyższych sprawozdaniach kategorie budżetowe grupowane są według aktualnej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, a grupowania analityczne nawiązują do grupowań stosowanych przez Ministerstwo Finansów w „Sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego.” Dane dla sektora JST prezentowane są w ujęciu nieskonsolidowanym.

I. ZASADY I UWARUNKOWANIA GOSPODARKI FINANSOWEJ JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

I. LEGAL BASIS AND CONDITIONS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS' FINANCIAL ECONOMY

I.1. Podstawowe zasady gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego

I.1. Basic rules of local government units' financial economy

Gospodarka finansowa sektora publicznego w Polsce funkcjonuje w oparciu o ustawę o finansach publicznych i ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego która określają szczegółowe zasady gospodarki finansowej państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

Ustawa o finansach publicznych określa zawartość uchwały budżetowej JST. Zapisane są w niej m. in: łączna kwota planowanych dochodów JST z wyodrębnieniem dochodów bieżących i majątkowych, a także łączna kwota planowanych wydatków, z podziałem na wydatki bieżące i majątkowe. Zapisany jest również planowany wynik finansowy (kwota deficytu lub kwota nadwyżki) wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczenia nadwyżki budżetu JST. Uchwała budżetowa zawiera również łączną kwotę planowanych przychodów budżetu JST oraz łączną kwotę planowanych rozchodów, a także limity zobowiązań z rozbiem na poszczególne tytuły.

Ustawa określa również zawartość załączników. Zawierają one: zestawienie planowanych kwot dotacji (w podziale na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych, udzielanych z budżetu JST); plany dochodów i wydatków nimi finansowanych JST; plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

Ustawa o finansach publicznych szczegółowo określa sposób przygotowania przez JST projektu uchwały budżetowej, harmonogram i warunki podjęcia uchwały budżetowej oraz sposób funkcjonowania JST do czasu uchwalenia budżetu, określa również szczegóły wykonania budżetu JST.

Ustawa o finansach publicznych reguluje funkcjonowanie podmiotów gospodarki budżetowej JST, jakimi są jednostki budżetowe oraz samorządowe zakłady budżetowe. Jednostki budżetowe samorządu to jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu JST, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek tego budżetu. Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków.

Samorządowy zakład budżetowy odpłatnie wykonuje zadania, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych, które mogą być powiększone o dotacje otrzymane z budżetu JST ¹.

Podstawą gospodarki finansowej samorządowego zakładu budżetowego jest roczny plan finansowy obejmujący przychody (w tym dotacje z budżetu JST), koszty i inne obciążenia, stan środków obrotowych, stan należności i zobowiązań na początek i koniec okresu oraz rozliczenia z budżetem jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku realizowania wyższych od planowanych przychodów i kosztów, w planie

¹ Samorządowy zakład budżetowy może wykonywać zadania własne jednostki samorządu terytorialnego w zakresie: gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi, dróg, ulic, mostów, placów, organizacji ruchu drogowego, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, lokalnego transportu zbiorowego, targowisk i hal targowych, cmentarzy, zieleni gminnej i zadrzewień, kultury fizycznej i sportu (w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych), pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, utrzymywania gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginieciem.

finansowym samorządowego zakładu budżetowego mogą być dokonywane jego zmiany w ciągu roku, pod warunkiem, że nie spowoduje to zmniejszenia wpłat do budżetu jednostki samorządu terytorialnego, ani zwiększenia dotacji z budżetu JST.

Samorządowy zakład budżetowy wpłaca do budżetu JST ustaloną na koniec okresu sprawozdawczego nadwyżkę środków obrotowych, chyba że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego postanowi inaczej.

Gospodarka finansowa JST oparta jest o reguły fiskalne, tj. zasady zrównoważonego budżetu oraz indywidualnego wskaźnika zadłużenia.

REGUŁY FISKALNE DOTYCZĄCE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO FISCAL RULES FOR LOCAL GOVERNMENT UNITS

Zasada zrównoważonego budżetu

1. Zasada zrównoważonego budżetu ujęta w art. 242. 1. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Według niej, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8.
2. Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. Wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.
4. W przypadku równoważenia wydatków bieżących środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8, ocena spełnienia zasady określonej w ust. 2 za rok poprzedzający rok budżetowy następuje po wyeliminowaniu kwot związanych z tymi środkami.

Indywidualny wskaźnik zadłużenia

Reguła wykorzystująca Indywidualny Wskaźnik Zadłużenia zakłada, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w ustawie wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z papierów wartościowych emitowanych na cele określone w ustawie, spłat rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów bieżących budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, obliczoną według wzoru:

$$\frac{R + O}{Db} = \frac{1}{7} \sum_{i=1}^7 \frac{Dbei - Wbei}{Dbi}$$

gdzie użyte symbole oznaczają:

R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, oraz wykupów papierów wartościowych, z wyłączeniem kwot spłat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych odpowiednio zaciągniętych lub emitowanych na cel wyszczególniony w ustawie;

O – planowane na rok budżetowy wydatki bieżące na obsługę długu, w tym odsetki od zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji;

Db – dochody planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;

D_{be} – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków publicznych;

D_{b_i} – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;

W_{be} – wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków publicznych.

Powyższe wielkości, w różnych latach podlegały modyfikacjom i wyłączeniom na podstawie przepisów obowiązujących w danym okresie. W ustawie o finansach publicznych są one bardziej szczegółowo zdefiniowane, wraz z określeniem wyłączeń i warunków

Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Source: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W obliczu kryzysu gospodarczego utrzymane zostały poluzowane w 2020 r. reguły fiskalne (tj. zasada zrównoważonego budżetu i indywidualny wskaźnik zadłużenia JST) w postaci utrzymania w 2021 r. szeregu wyłączeń dla budżetów JST. W kontekście zasady zrównoważonego budżetu określono kategorie kwot, o jakie można przekroczyć regułę. Po stronie dochodowej obejmuje ona ubytek wynikający ze skutków epidemii. Po stronie wydatkowej wyłączeniu podlega kwota wydatków bieżących związana z przeciwdziałaniem kryzysowi społeczno-gospodarczemu. W indywidualnym wskaźniku zadłużenia wyłączono z limitu zadłużenia kategorie pożyczek, kredytów i emisji obligacji w związku z ubytkiem dochodów samorządowych wynikających z wystąpienia procesów kryzysowych. Ponadto wysokość spłaty długu w kolejnych latach będzie pomniejszona o zobowiązania wynikające z wydatków poniesionych w 2020 r. i 2021 r. w związku z działaniami niwelującymi wpływ epidemii. W 2021 r. utrzymano też jednoroczny limit relacji długu do dochodów na poziomie 80%.

1.2. Struktura budżetów jednostek samorządu terytorialnego

1.2. Structure of local government units budgets

Zgodnie z definicją przyjętą w ustawie o finansach publicznych, przez dochody bieżące budżetu JST rozumie się dochody budżetowe niebędące dochodami majątkowymi. Natomiast do dochodów majątkowych zalicza się: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje; dochody ze sprzedaży majątku; dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Natomiast przez wydatki bieżące budżetu JST rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi. Do wydatków majątkowych JST zalicza się wydatki na: inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, w części związanej z realizacją zadań JST; zakup i objęcie akcji i udziałów; wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

W strukturze dochodów wyróżnia się także: dochody własne, dotację ogółem i subwencję ogólną.

W rozumieniu ustawy o dochodach JST dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych, a także inne źródła własne gmin. Na poziom dochodów własnych mają również wpływ decyzje właściwych organów samorządowych w zakresie obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności.

Dotacje ogółem obejmują dotacje celowe, a także dotacje §§ 200 i 620 oraz dotacje §§ 205 i 625. Obejmują one m.in. dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych; dotacje i płatności z budżetu środków europejskich oraz dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Subwencja ogólna jest ustawowo określonym świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz poszczególnych JST i obejmuje ona następujące części: oświatową, wyrównawczą, równoważącą oraz regionalną i rekompensującą.

Po stronie wydatków podzielone są one na część bieżącą i majątkową. W podkategorii wydatków bieżących podzielone są one na dotacje, świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz jednostek budżetowych (w tym znaczące pozycje dotycząca wynagrodzeń), obsługę zadłużenia oraz pozostałe. Po stronie wydatków majątkowych zdecydowana większość obejmuje wydatki inwestycyjne.

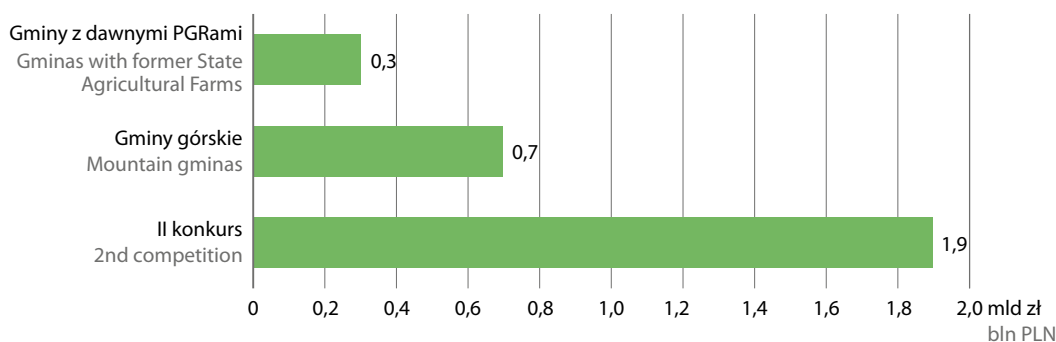
I.3. Wybrane czynniki wpływające na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego

I.3. Selected factors impacting the financial economy of local government units

Procesy makroekonomiczne uwarunkowane epidemią SARS-COVID-19 miały wieloaspektowy wpływ na finanse samorządowe. W celu złagodzenia negatywnych skutków kryzysu gospodarczego, w 2021 r. kontynuowane były programy z 2020 r., wprowadzone na mocy ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem skutków epidemii COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, zwanej Tarczą Antykryzysową². Głównym elementem w kontekście finansów samorządowych był Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL) Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, z którego w 2021 r. rozdysponowano 2,9 mld zł³.

Wykres 1. Wsparcie gmin ze środków RFIL przekazanych w marcu i czerwcu 2021 r.

Chart 1. Support to gminas from GFLI funds provided in March and June 2021

Źródło: opracowanie własne na podst. Rada Ministrów, Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r., Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2022.

Source: own study based on Rada Ministrów, Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r., Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2022.

W 2021 r. nową pozycją po stronie dochodów JST była nowa kategoria w klasyfikacji budżetowej, tj. dotacje celowe otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (m.in. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych). Na przeciwdziałanie skutkom epidemii samorządy wydały łącznie 4,9 mld zł, czyli o 37,3% więcej niż zaplanowano w ich budżetach.

² Nazywana również „ustawą COVID”.

³ I konkurs odbył w grudniu 2020 r. por też: GUS, Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2020, Warszawa 2021, s. 17-18 oraz KPRM, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, www.gov.pl/web/premier/rzadowy-fundusz-inwestycji-lokalnych.

Tablica 1. Dotacje celowe otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Table 1. Targeted grants received from the COVID-19 Counteracting Fund.

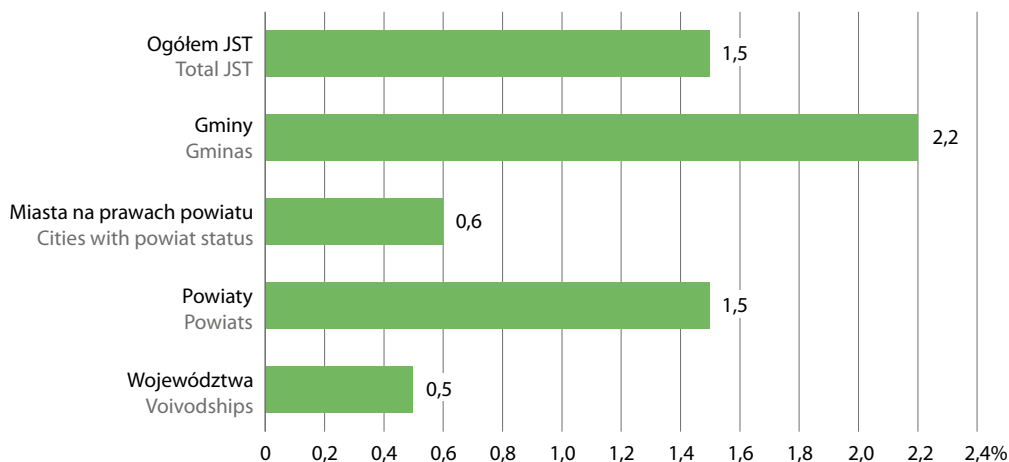
Kategoria Category	Plan Plan	Wykonanie Execution	Wskaźnik wykonania Rate of execution
	w mln zł in million PLN		w % in %
Ogółem JST Revenue	3 577,0	4 911,4	137,3
Gminy Gminas	2 544,4	3 571,1	140,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	530,5	679,9	128,1
Powiaty Powiats	421,6	536,9	127,3
Województwa Voivodships	80,4	123,5	153,6

Źródło: opracowanie własne na podst. MF, Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2022.
Source: own study based on MF, Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2022.

Dotacje celowe otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 stanowiły znaczącą kategorię dotacji celowych i wyniosły 1,5% dochodów ogółem JST.

Wykres 2. Udział kategorii dotacje celowe otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w dochodach ogółem

Chart 2. Share of category targeted grants received from the COVID-19 Counteracting Fund in total revenue

Źródło: opracowanie własne na podst. MF, Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2022.
Source: own study based on MF, Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2022.

II. GOSPODARKA FINANSOWA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

II. FINANCIAL ECONOMY OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

W 2021 r. dochody budżetów JST wyniosły 333 409,1 mln zł, a wydatki 315 967,3 mln zł. Ten rok budżetowy jednostki samorządu terytorialnego zamknęły nadwyżką w wysokości 17 441,8 mln zł. W porównaniu z 2020 r. dochody wzrosły o 9,3%, zaś wydatki o 5,6%.

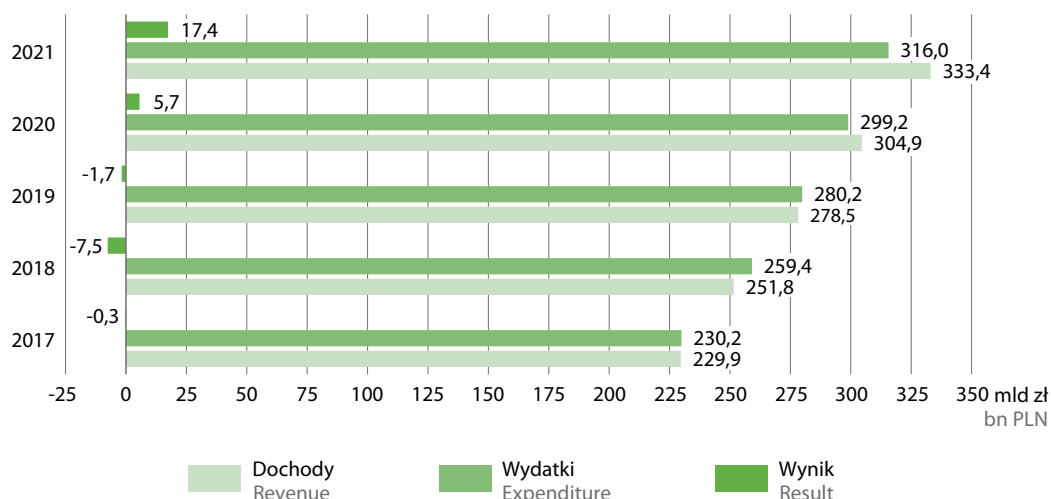
Tablica 2. Dochody, wydatki i wynik budżetów JST
Table 2. Revenue, expenditure and result of JST budgets

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	229 878,7	251 846,4	278 507,1	304 930,1	333 409,1
Wydatki Expenditure	230 166,3	259 386,3	280 209,0	299 240,6	315 967,3
Wynik Result	-287,6	-7 539,8	-1 701,9	5 689,5	17 441,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	233 058,6	255 559,0	281 292,1	303 742,8	324 567,0
Wydatki Expenditure	246 202,7	278 439,3	299 725,2	324 912,3	343 995,5
Wynik Result	-13 144,1	-22 880,3	-18 433,1	-21 169,5	-19 428,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody Revenue	98,6	98,5	99,0	100,4	102,7
Wydatki Expenditure	93,5	93,2	93,5	92,1	91,9
Wynik Result	x	x	x	x	x
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	107,6	109,6	110,6	109,5	109,3
Wydatki Expenditure	111,7	112,7	108,0	106,8	105,6
Wynik Result	x	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W latach 2017-2020 średni wzrost dochodów budżetów JST wyniósł 9,3%, a wydatków 9,8%. Lata 2017-2019 jednostki samorządu terytorialnego zamknęły deficytem a od 2020 r. notowano nadwyżkę.

Wykres 3. Budżety JST
Chart 3. Budgets of JST

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data

II.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

II.1. Revenue of local government units

Dochody ogółem JST w 2021 r. wyniosły 333 409,1 mln zł, tj. o 9,3% więcej niż w 2020 r. i stanowiły 102,7% planu. Największą pozycją dochodową były dochody własne, które ukształtowały się na poziomie 158 619,6 mln zł i w porównaniu z 2020 r. wzrosły o 8,4%. W 2021 r. JST otrzymały dotacje ogółem w kwocie 92 471,1 mln zł, co stanowiło wzrost o 1,0% oraz subwencję ogólną w wysokości 82 318,4 mln zł, tj. o 22,8% więcej niż w 2020 r.

Tablica 3. Dochody JST
Table 3. Revenue of JST

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	229 878,7	251 846,4	278 507,1	304 930,1	333 409,1
dochody własne own revenue	113 245,3	124 042,1	135 768,6	146 356,5	158 619,6
dotacje ogółem grants total	62 352,7	71 374,5	80 993,0	91 544,21	92 471,1
subwencja ogólna general subvention	54 280,7	56 429,7	61 745,5	67 029,41	82 318,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	233 058,6	255 559,0	281 292,1	303 742,8	324 567,0
dochody własne own revenue	112 265,6	121 648,3	134 175,1	140 916,3	150 168,9

Tablica 3. Dochody JST (dok.)
Table 3. Revenue of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
dotacje ogółem grants total	66 536,0	77 523,7	85 412,7	95 821,3	95 950,3
subwencja ogólna general subvention	54 257,0	56 387,0	61 704,3	67 005,3	78 447,8
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody ogółem Revenue total	98,6	98,5	99,0	100,4	102,7
dochody własne own revenue	100,9	102,0	101,2	103,9	105,6
dotacje ogółem grants total	93,7	92,1	94,8	95,5	96,4
subwencja ogólna general subvention	100,0	100,1	100,1	100,0	104,9
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	107,6	109,6	110,6	109,5	109,3
dochody własne own revenue	106,2	109,5	109,5	107,8	108,4
dotacje ogółem grants total	115,6	114,5	113,5	113,0	101,0
subwencja ogólna general subvention	102,3	104,0	109,4	108,6	122,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2021 r. dochody ogółem gmin wyniosły 163 483,7 mln zł i w porównaniu z 2020 r. wzrosły o 9,7%. Gminy wykonały plan dochodów budżetowych w 102,6%. Dochody ogółem miast na prawach powiatu wyniosły 111 045,6 mln zł i wzrosły o 10,7%. Miasta na prawach powiatu wykonały plan w 102,8%. Dochody ogółem powiatów wyniosły 36 053,3 mln zł i w porównaniu do 2020 r. wzrosły o 4,3%, a plan dochodów został wykonany w 101,7%. Dochody ogółem województw wyniosły 22 826,6 mln zł, co oznaczało ich wzrost o 8,9% w porównaniu do roku poprzedniego oraz wykonanie planu dochodów w 104,5%.

Tablica 4. Dochody ogółem według szczebli JST
Table 4. Total revenue by JST levels

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
JST ogółem Total JST	229 878,7	251 846,4	278 507,1	304 930,1	333 409,1
Gminy Gminas	111 189,3	121 425,6	135 161,5	149 090,5	163 483,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	78 529,5	85 507,8	93 894,4	100 314,4	111 045,6
Powiaty Powiats	25 388,5	27 959,3	30 696,3	34 568,6	36 053,3

Tablica 4. Dochody ogółem według szczebli JST (dok.)
 Table 4. Total revenue by JST levels (cont.)

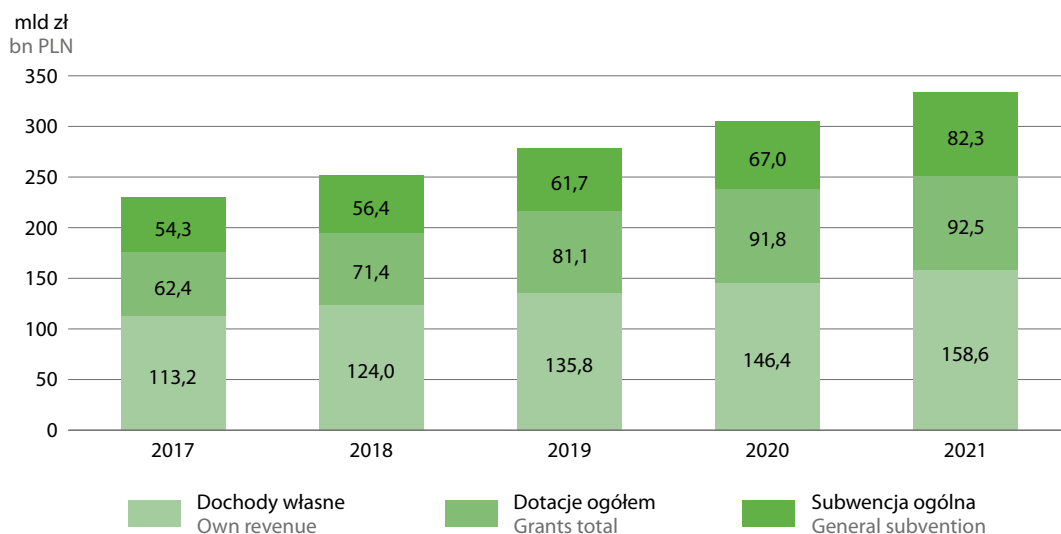
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
Województwa Voivodships	14 771,4	16 953,7	18 755,0	20 956,6	22 826,6
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
JST ogółem Total JST	233 058,6	255 559,0	281 292,1	303 742,8	324 567,0
Gminy Gminas	112 868,8	124 021,0	137 116,5	148 825,1	159 267,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	78 925,8	85 792,2	94 756,6	100 747,8	108 010,3
Powiaty Powiats	25 819,4	28 453,5	30 608,1	33 681,5	35 446,1
Województwa Voivodships	15 444,6	17 292,3	18 811,0	20 488,4	21 843,6
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
JST ogółem Total JST	98,6	98,5	99,0	100,4	102,7
Gminy Gminas	98,5	97,9	98,6	100,2	102,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	99,5	99,7	99,1	99,6	102,8
Powiaty Powiats	98,3	98,3	100,3	102,6	101,7
Województwa Voivodships	95,6	98,0	99,7	102,3	104,5
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
JST ogółem Total JST	107,6	109,6	110,6	109,5	109,3
Gminy Gminas	109,2	109,2	111,3	110,3	109,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	105,5	108,9	109,8	106,8	110,7
Powiaty Powiats	106,0	110,1	109,8	112,6	104,3
Województwa Voivodships	109,4	114,8	110,6	111,7	108,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze dochodów JST największą kategorią były dochody własne, które w 2021 r. stanowiły 47,6% dochodów ogółem. W porównaniu do 2020 r. udział dochodów własnych w dochodach ogółem spadł o 0,4 p. proc. W 2021 r. udział dotacji ogółem zmalał do poziomu 27,7%, co stanowiło spadek o 0,3 p. proc. Udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem JST w 2021 r. wyniósł 24,7%. Analogicznie jak w 2020 r., najbardziej zależne od dochodów z budżetu państwa, przekazywanych w formie dotacji i subwencji, były powiaty. W 2021 r. udział tych dochodów w dochodach ogółem wyniósł: w powiatach 61,9%, tj. o 2,4 p. proc.

więcej niż w 2020 r., w gminach 57,7%, tj. więcej o 1,7 p. proc. niż rok wcześniej, w miastach na prawach powiatu 43,3 %, tj. o 0,8 p. proc. mniej wobec 2020 r., a w województwach 44,4%, tj. o 4,7 p. proc. więcej niż w 2020 r.

Wykres 4. Dochody JST
Chart 4. Revenue of JST

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

W 2021 r. dochody JST wzrosły o 9,3% w porównaniu z rokiem poprzednim. Tempo ich wzrostu było równe średniemu tempu wzrostu z lat 2017-2020. Zrealizowane w 2021 r. dochody własne ogółem dla wszystkich szczebli JST wzrosły o 8,4%. Wzrost ten był większy niż średnia wzrostu z lat 2017-2020, która wyniosła 8,2%.

II.1.1. Dochody własne

II.1.1 Own revenue

W 2021 r. dochody własne JST wyniosły 158 619,6 mln zł, co oznacza wzrost o 8,4% wobec roku poprzedniego oraz wykonanie planu w 105,6%. Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wyniosły 62 081,4 mln zł, tj. wzrosły o 12,7%. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) wyniosły 14 300,0 mln zł i były wyższe o 26,3%. W rezultacie udział podatku od osób fizycznych w strukturze dochodów własnych stanowił 39,1%, natomiast udział podatku od osób prawnych wzrósł do 9,0%. Dochody JST z podatku od nieruchomości⁴ wyniosły 26 117,0 mln zł, co stanowiło wzrost o 7,9%. W 2021 r. podatek ten stanowił 16,5% dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego.

⁴ Podatek ten wiąże się z posiadaniem gruntu, budynku, bądź budowli. Nie jest on uzależniony od dochodów, ani też korzyści uzyskiwanych z danej nieruchomości. Podatnikami tego podatku są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, będące: właścicielami, posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych, czy też będące użytkownikami wieczystymi gruntów. Podatnikami są również posiadacze nieruchomości albo obiektów budowlanych, stanowiących własność Skarbu Państwa lub JST, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem, Agencją Nieruchomości Rolnych lub z innego tytułu prawnego, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości. Podstawę opodatkowania stanowi: dla gruntów – powierzchnia; dla budynków lub ich części – powierzchnia użytkowa. Stawki podatku zależą od sposobu użytkowania nieruchomości oraz podlegają ograniczeniu przez ustawowe limity stawek podatkowych.

Tablica 5. Dochody własne JST
Table 5. Own revenue of JST

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	113 245,3	124 042,1	135 768,6	146 356,5	158 619,6
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax (CIT)	8 381,1	9 697,6	10 901,6	11 325,5	14 300,0
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax (PIT)	44 885,4	50 907,9	56 140,3	55 077,6	62 081,4
podatek rolny agricultural tax	1 485,2	1 482,1	1 536,6	1 619,2	1 649,1
podatek od nieruchomości tax on real estate	21 829,0	22 617,4	23 299,3	24 215,9	26 117,0
podatek leśny forest tax	295,0	304,3	298,0	301,3	306,5
podatek od środków transportowych tax on means of transport	1 092,4	1 134,6	1 169,8	1 168,7	1 238,6
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	68,6	67,6	66,5	66,4	184,8
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	293,5	297,9	326,5	304,5	418,0
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	2 550,6	2 747,7	2 926,6	3 004,8	4 482,7
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	461,3	477,1	502,4	485,6	579,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	411,1	429,3	433,5	420,9	426,7
wpływy z opłaty targowej income from market fee	146,4	140,1	139,3	115,4	1,8
dochody z majątku revenue from property	7 439,2	7 700,4	7 492,9	8 023,4	10 039,4
pozostałe dochody other revenue	23 906,5	26 038,2	30 535,2	40 227,4	36 794,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	112 265,6	121 648,3	134 175,1	140 916,3	150 168,9
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax (CIT)	8 181,0	9 053,2	10 295,6	10 314,8	12 194,9
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax (PIT)	43 881,5	48 442,0	55 604,4	54 896,7	57 882,8
podatek rolny agricultural tax	1 524,0	1 528,0	1 557,9	1 641,2	1 674,2
podatek od nieruchomości tax on real estate	21 614,3	22 483,6	23 198,7	24 094,8	25 656,5

Tablica 5. Dochody własne JST (cd.)
Table 5. Own revenue of JST (cont.)

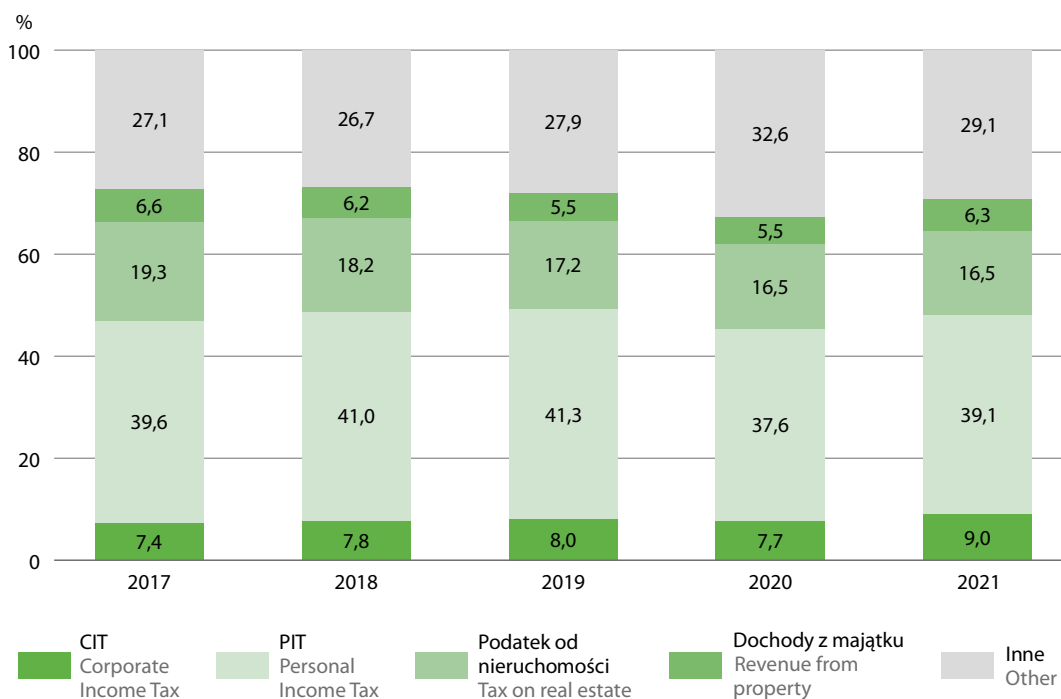
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
podatek leśny forest tax	290,9	300,3	298,9	303,0	307,1
podatek od środków transportowych tax on means of transport	1 085,8	1 140,3	1 173,7	1 174,1	1 239,4
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	72,4	70,7	69,1	64,3	117,0
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	277,6	275,2	297,5	270,4	327,8
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	2 022,8	2 387,8	2 551,8	2 621,1	3 309,2
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	436,9	458,1	481,9	475,0	524,1
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	418,9	439,2	437,1	431,4	440,5
wpływy z opłaty targowej income from market fee	156,9	148,2	143,1	129,9	2,5
dochody z majątku revenue from property	8 149,7	8 498,7	8 074,1	8 323,8	9 900,1
pozostałe dochody other revenue	24 152,9	26 423,0	29 991,1	36 175,8	36 593,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody własne Own revenue	100,9	102,0	101,2	103,9	105,6
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax (CIT)	102,4	107,1	105,9	109,8	117,3
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax (PIT)	102,3	105,1	101,0	100,3	107,3
podatek rolny agricultural tax	97,5	97,0	98,6	98,7	98,5
podatek od nieruchomości tax on real estate	101,0	100,6	100,4	100,5	101,8
podatek leśny forest tax	101,4	101,3	99,7	99,4	99,8
podatek od środków transportowych tax on means of transport	100,6	99,5	99,7	99,5	99,9
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	94,8	95,6	96,2	103,2	158,0
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	105,7	108,2	109,7	112,6	127,5
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	126,1	115,1	114,7	114,6	135,5
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	105,6	104,1	104,3	102,2	110,5
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	98,1	97,7	99,2	97,6	96,9

Tablica 5. Dochody własne JST (dok.)
 Table 5. Own revenue of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
wpływy z opłaty targowej income from market fee	93,3	94,5	97,4	88,8	74,3
dochody z majątku revenue from property	91,3	90,6	92,8	96,4	101,4
pozostałe dochody other revenue	99,0	98,5	101,8	111,2	100,6
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	106,2	109,5	109,5	107,8	108,4
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax (CIT)	112,6	115,7	112,4	103,9	126,3
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax (PIT)	109,2	113,4	110,3	98,1	112,7
podatek rolny agricultural tax	98,1	99,8	103,7	105,4	101,8
podatek od nieruchomości tax on real estate	105,1	103,6	103,0	103,9	107,9
podatek leśny forest tax	99,7	103,2	97,9	101,1	101,7
podatek od środków transportowych tax on means of transport	103,5	103,9	103,1	99,9	106,0
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	97,1	98,6	98,3	99,9	278,4
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	105,1	101,5	109,6	93,3	137,3
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	117,5	107,7	106,5	102,7	149,2
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	107,3	103,4	105,3	96,6	119,2
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	114,3	104,4	101,0	97,1	101,4
wpływy z opłaty targowej income from market fee	89,9	95,7	99,5	82,8	1,6
dochody z majątku revenue from property	101,2	103,5	97,3	107,1	125,1
pozostałe dochody other revenue	101,0	108,9	117,3	131,7	91,5

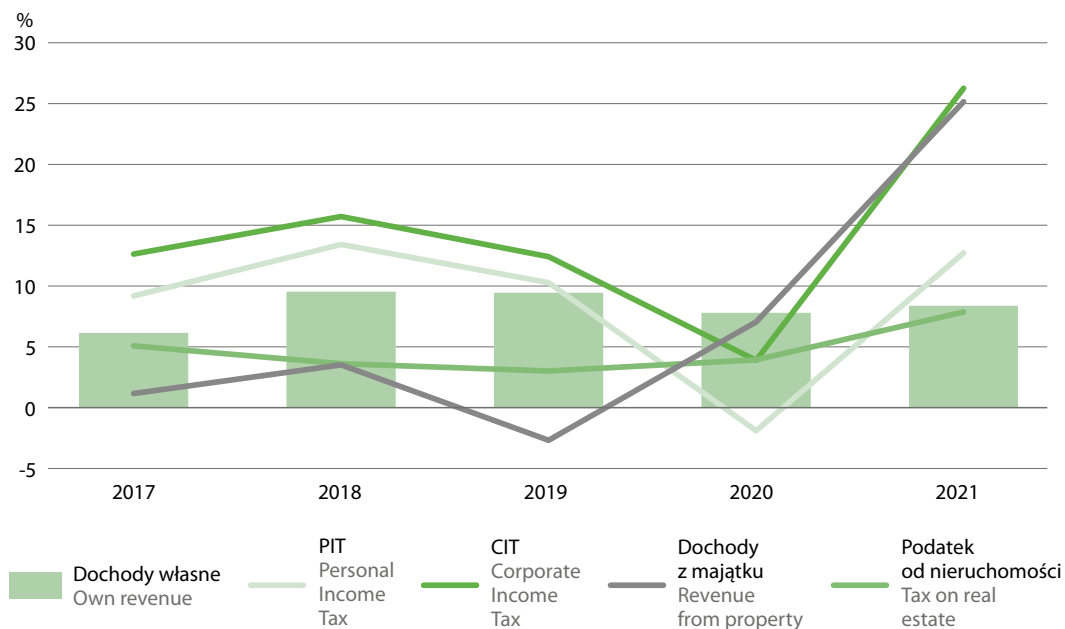
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 5. Struktura dochodów własnych JST
Chart 5. Structure of JST own revenue

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 6. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
Chart 6. Changes of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Udział dochodów z PIT w dochodach ogółem JST stanowił 18,6%. Podatek ten największą rolę pełnił w budżetach miast na prawach powiatu, w których stanowił 24,6% ich dochodów ogółem. Udział dochodów z CIT w dochodach ogółem JST wyniósł 4,3%, przy czym największy miał udział w budżetach województw, gdzie stanowił 40,5% całości ich dochodów.

Tablica 6. Wpływy z dochodów własnych, w tym z podatków PIT i CIT, w dochodach JST

Table 6. Own revenue, including from PIT and CIT taxes, in JST revenue

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
DOCHODY WŁASNE w mln zł OWN REVENUE in million PLN					
JST ogółem Total JST	113 245,3	124 042,1	135 768,6	146 356,5	158 619,6
Gminy Gminas	48 076,2	52 530,3	58 484,1	65 617,6	69 231,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	48 312,6	52 411,3	55 060,8	56 075,2	62 942,2
Powiaty Powiats	9 079,0	10 076,3	12 312,5	13 994,5	13 747,4
Województwa Voivodships	7 777,4	9 024,2	9 911,2	10 669,2	12 698,8
WPŁYWY Z CIT w mln zł REVENUE FROM CIT in million PLN					
JST ogółem Total JST	8 381,1	9 697,6	10 901,6	11 325,5	14 300,0
Gminy Gminas	861,7	956,7	1 037,1	1 187,1	1 603,8
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	1 928,8	2 284,4	2 614,3	2 605,2	3 116,6
Powiaty Powiats	180,4	199,5	217,3	241,5	339,6
Województwa Voivodships	5 410,1	6 257,0	7 032,9	7 291,7	9 239,9
WPŁYWY Z PIT w mln zł REVENUE FROM PIT in million PLN					
JST ogółem Total JST	44 885,4	50 907,9	56 140,3	55 077,6	62 081,4
Gminy Gminas	18 296,7	20 873,4	23 225,5	22 980,3	25 885,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	20 195,6	22 767,0	24 861,3	24 162,4	27 272,8
Powiaty Powiats	4 950,0	5 633,7	6 255,0	6 172,8	6 940,2
Województwa Voivodships	1 443,2	1 633,8	1 798,6	1 762,1	1 983,4

Tablica 6. Wpływy z dochodów własnych, w tym z podatków PIT i CIT, w dochodach JST (dok.)
 Table 6. Own revenue, including from PIT and CIT taxes, in JST revenue (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
UDZIAŁ DOCHODÓW WŁASNYCH W DOCHODACH OGÓŁEM w %					
SHARE OF OWN REVENUE IN TOTAL REVENUE in %					
JST ogółem Total JST	49,3	49,3	48,7	48,0	47,6
Gminy Gminas	43,2	43,3	43,3	44,0	42,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	61,5	61,3	58,6	55,9	56,7
Powiaty Powiats	35,8	36,0	40,1	40,5	38,1
Województwa Voivodships	52,7	53,2	52,8	50,9	55,6
UDZIAŁ WPŁYWÓW Z CIT W DOCHODACH OGÓŁEM w %					
CIT PARTICIPATION IN TOTAL REVENUE in %					
JST ogółem Total JST	3,6	3,9	3,9	3,7	4,3
Gminy Gminas	0,8	0,8	0,8	0,8	1,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2,5	2,7	2,8	2,6	2,8
Powiaty Powiats	0,7	0,7	0,7	0,7	0,9
Województwa Voivodships	36,6	36,9	37,5	34,8	40,5
UDZIAŁ WPŁYWÓW Z PIT W DOCHODACH OGÓŁEM w %					
PIT PARTICIPATION IN TOTAL REVENUE in %					
JST ogółem Total JST	19,5	20,2	20,2	18,1	18,6
Gminy Gminas	16,5	17,2	17,2	15,4	15,8
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	25,7	26,6	26,5	24,1	24,6
Powiaty Powiats	19,5	20,1	20,4	17,9	19,2
Województwa Voivodships	9,8	9,6	9,6	8,4	8,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

II.1.2. Dotacje ogółem

II.1.2. Grants total

W 2021 r. dotacje ogółem wyniosły 92 471,1 mln zł, co oznaczało wykonanie planu w 96,4% oraz wzrost o 1,0% w porównaniu z 2020 r. W strukturze zrealizowanych dochodów ogółem dotacje ogółem stanowiły 27,7%, z tego dotacje celowe 23,3% (w kwocie 77 694,9 mln zł), a dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625⁵ w kwocie 14 776,1 mln zł stanowiły 4,4% dochodów ogółem.

Tablica 7. Dotacje ogółem JST
Table 7. Grants total of JST

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	62 352,7	71 374,5	80 993,0	91 544,2	92 471,1
dotacje celowe targeted grants	54 147,0	55 478,6	63 157,0	73 078,0	77 694,9⁶
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	43 832,5	43 828,2	53 080,5	63 582,3	63 086,6
Inwestycyjne Investment	297,9	128,6	171,8	265,7	141,7
na zadania własne for own tasks	7 357,1	8 225,9	6 930,3	6 152,4	6 129,2
Inwestycyjne Investment	1 339,6	2 171,1	936,8	512,4	548,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	56,1	75,0	122,7	138,8	198,1
Inwestycyjne Investment	9,5	9,9	13,6	17,0	14,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	1 231,3	1 352,9	1 389,7	1 373,9	1 480,4
Inwestycyjne Investment	265,1	336,0	325,3	257,3	288,3
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	1 149,0	1 365,6	1 106,0	1 209,7	1 264,0
Inwestycyjne Investment	970,9	1 172,5	925,0	957,1	986,0
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	521,0	630,9	527,9	621,0	625,2
Inwestycyjne Investment	390,4	459,6	392,7	502,3	447,4
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	8 205,7	15 895,9	17 835,9	18 466,2	14 776,1
inwestycyjne §§ 620 i 625 investment §§ 620 and 625	5 500,6	12 239,7	13 983,2	12 896,1	10 886,4

⁵ Patrz: rozdział I. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST.

⁶ W tym 4 911,4 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Tablica 7. Dotacje ogółem JST (cd.)
Table 7. Grants total of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	66 536,0	77 523,7	85 412,7	95 821,3	95 950,3
dotacje celowe targeted grants	55 058,6	56 583,5	63 992,1	74 180,4	77 392,0⁷
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	44 341,0	44 431,5	53 472,0	64 169,0	63 560,2
Inwestycyjne Investment	314,3	142,6	177,1	373,0	213,8
na zadania własne for own tasks	7 542,8	8 474,0	7 167,7	6 429,3	6 376,6
Inwestycyjne Investment	1 407,3	2 298,3	1 050,4	598,6	681,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	72,6	101,2	149,3	181,1	234,3
Inwestycyjne Investment	20,7	13,4	15,4	20,5	17,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	1 308,0	1 414,5	1 429,7	1 453,4	1 521,6
Inwestycyjne Investment	319,4	385,9	372,7	314,0	327,3
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	1 254,9	1 486,5	1 200,0	1 300,1	1 458,3
Inwestycyjne Investment	1 068,6	1 283,5	1 013,5	1 031,2	1 162,3
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	539,4	675,8	573,4	647,5	664,0
Inwestycyjne Investment	404,7	492,2	431,3	520,6	478,9
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	11 477,4	20 940,2	21 420,7	21 640,9	18 558,4
inwestycyjne §§ 620 i 625 investment §§ 620 and 625	8 150,7	16 553,3	16 981,4	15 492,3	14 079,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dotacje ogółem Grants total	93,7	92,1	94,8	95,5	96,4
dotacje celowe targeted grants	98,3	98,0	98,7	98,5	100,4
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	98,9	98,6	99,3	99,1	99,3

⁷ W tym 3 577,0 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Tablica 7. Dotacje ogółem JST (cd.)
Table 7. Grants total of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
Inwestycyjne Investment	94,8	90,2	97,0	71,2	66,3
na zadania własne for own tasks	97,5	97,1	96,7	95,7	96,1
Inwestycyjne investment	95,2	94,5	89,2	85,6	80,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	77,3	74,2	82,2	76,6	84,5
Inwestycyjne Investment	45,8	74,0	88,4	82,7	84,8
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	94,1	95,6	97,2	94,5	97,3
Inwestycyjne Investment	83,0	87,1	87,3	81,9	88,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	91,6	91,9	92,2	93,0	86,7
Inwestycyjne Investment	90,9	91,4	91,3	92,8	84,8
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	96,6	93,4	92,1	95,9	94,2
Inwestycyjne Investment	96,5	93,4	91,0	96,5	93,4
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	71,5	75,9	83,3	85,3	79,6
inwestycyjne §§ 620 i 625 investment §§ 620 and 625	67,5	73,9	82,3	83,2	77,3
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	115,6	114,5	113,5	113,0	101,0
dotacje celowe targeted grants	114,5	102,5	113,8	115,7	106,3
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	118,8	100,0	121,1	119,8	99,2
Inwestycyjne Investment	93,7	43,2	133,6	154,7	53,3
na zadania własne for own tasks	95,4	111,8	84,2	88,8	99,6
Inwestycyjne investment	100,5	162,1	43,1	54,7	107,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	93,0	133,8	163,5	113,1	142,8

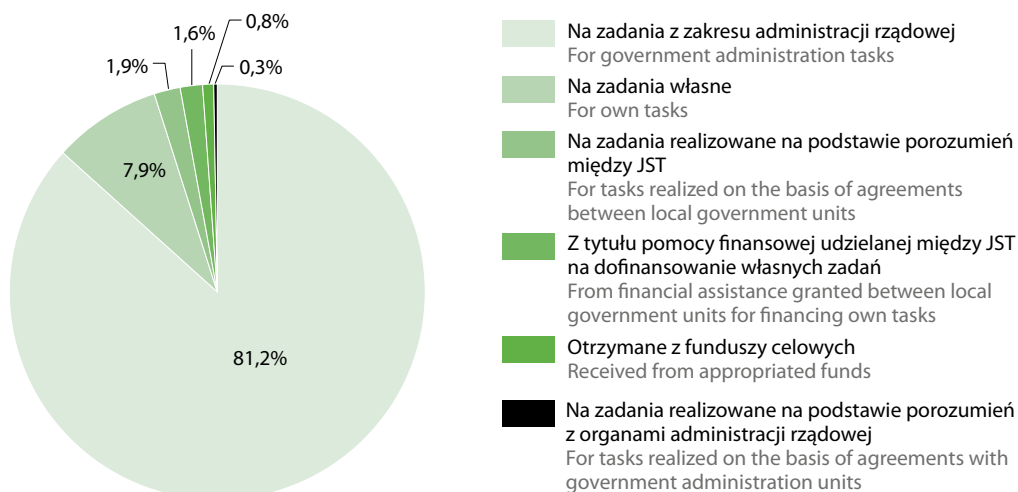
Tablica 7. Dotacje ogółem JST (dok.)
Table 7. Grants total of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
Inwestycyjne Investment	87,3	104,8	137,5	125,0	86,2
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	105,4	109,9	102,7	98,9	107,8
Inwestycyjne Investment	117,4	126,8	96,8	79,1	112,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	128,2	118,9	81,0	109,4	104,5
Inwestycyjne Investment	126,9	120,8	78,9	103,5	103,0
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	94,1	121,1	83,7	117,6	100,7
Inwestycyjne Investment	87,9	117,7	85,4	127,9	89,1
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	123,2	193,7	122,0	103,5	80,0
inwestycyjne §§ 620 i 625 investment §§ 620 and 625	105,9	222,5	117,3	92,2	84,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W ramach dotacji celowych najwięcej środków JST otrzymały na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (63 086,6 mln zł, czyli 81,2%) i na zadania własne (6 129,2 mln zł, czyli 7,9%).

Wykres 7. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez JST
Chart 7. Structure of targeted grants received by JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

II.1.3. Subwencja ogólna

II.1.3. General subvention

W 2021 r. subwencja ogólna wyniosła 82 318,4 mln zł i była większa o 22,8% w odniesieniu do 2020 r. Plan został zrealizowany w 104,9%. Największą składową subwencji ogólnej wynoszącą 63,4% stanowiła część oświatowa w kwocie 52 222,8 mln zł, z czego gminy otrzymały 23 329,4 mln zł, powiaty 10 166,3 mln zł, miasta na prawach powiatu 18 066,1 mln zł, a województwa 661,1 mln zł.

Tablica 8. Subwencja ogólna JST
Table 8. General subvention of JST

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in milion PLN					
Subwencja ogólna General subvention	54 280,7	56 429,7	61 745,5	67 029,4	82 318,4
część wyrównawcza equalizing part	9 857,4	10 707,1	11 858,5	13 235,2	14 239,1
część oświatowa educational part	41 909,5	43 075,1	46 899,4	50 156,6	52 222,8
część rekompensująca compensatory part	8,4	2,0	0,1	11,2	3,2
część równoważąca balancing part	1 653,1	1 721,0	1 838,0	2 013,8	2 135,2
część regionalna regional part	379,0	376,4	509,4	592,6	638,8
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	473,4	548,2	640,2	1 020,0	13 079,4
PLAN w mln zł PLAN in milion PLN					
Subwencja ogólna General subvention	54 257,0	56 387,0	61 704,3	67 005,3	78 447,8
część wyrównawcza equalizing part	9 857,5	10 707,3	11 858,5	13 235,5	14 240,5
część oświatowa educational part	41 903,7	43 075,1	46 896,3	50 154,4	52 221,8
część rekompensująca compensatory part	8,4	2,0	0,2	11,2	3,2
część równoważąca balancing part	1 653,1	1 721,0	1 838,0	2 013,8	2 135,2
część regionalna regional part	379,0	370,8	509,4	592,6	638,8
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	455,4	510,8	602,0	997,8	9 208,3

Tablica 8. Subwencja ogólna JST (dok.)
Table 8. General subvention of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Subwencja ogólna General subvention	100,0	100,1	100,1	100,0	104,9
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część oświatowa educational part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część rekompensująca compensatory part	100,0	100,0	46,9	100,0	100,0
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część regionalna regional part	100,0	101,5	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	104,0	107,3	106,3	102,2	142,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna General subvention	102,3	104,0	109,4	108,6	122,8
część wyrównawcza equalizing part	107,5	108,6	110,8	111,6	107,6
część oświatowa educational part	101,0	102,8	108,9	106,9	104,1
część rekompensująca compensatory part	68,2	24,0	4,2	13 211,2	28,3
część równoważąca balancing part	103,5	104,1	106,8	109,6	106,0
część regionalna regional part	119,2	99,3	135,3	116,3	107,8
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	107,7	115,8	116,8	159,3	1 282,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

II.1.4. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych⁸

II.1.4. Funds for financing and co-financing EU programs and projects

W 2021 r. przekazane JST środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE oraz na finansowanie i współfinansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz na realizację płatności, których źródłem jest budżet środków europejskich wyniosły 15 442,2 mln zł. Kwota ta była niższa o 20,0% niż

⁸ Są to dochody JST klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafów 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 (czwarta cyfra paragrafu informuje o źródle finansowania). Dochody te występują głównie w dotacjach.

w 2020 r. i stanowiła 79,0% planu. Środki te stanowiły 4,6% dochodów ogółem JST. Na tę kwotę składało się wykonanie następujących kategorii:

- środki z Unii Europejskiej w wysokości 1 433,2 mln zł, tj. na poziomie 80,9% planowanej kwoty;
- płatności z budżetu środków europejskich w wysokości 12 482,3 mln zł, tj. 78,3% planu;
- środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów z udziałem środków unijnych w wysokości 1 526,7 mln zł, co stanowiło 83,3% planu.

Tablica 9. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych
Table 9. Funds for financing and co-financing EU programs and projects

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Ogółem Total	8 753,9	16 818,7	22 129,4	19 292,1	15 442,2
środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych EU funds for financing EU programs and projects	1 209,0	1 735,4	2 501,4	1 642,8	1 433,2
środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych funds from the state budget or other funds for co-financing EU programs and projects	766,1	1 324,5	2 318,1	1 764,9	1 526,7
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) payments from the EU funds budget (from January 1, 2011)	6 778,8	13 758,8	17 309,9	15 884,4	12 482,3
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Ogółem Total	12 219,3	22 154,9	26 085,6	22 655,8	19 538,3
środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych EU funds for financing EU programs and projects	1 523,1	2 042,0	2 866,7	1 843,0	1 771,3
środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych funds from the state budget or other funds for co-financing EU programs and projects	1 017,9	1 646,7	2 685,0	2 011,2	1 833,4
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) payments from the EU funds budget (from January 1, 2011)	9 678,3	18 466,3	20 534,0	18 801,6	15 933,7
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Ogółem Total	71,6	75,9	83,1	85,2	79,0
środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych EU funds for financing EU programs and projects	79,4	85,0	87,3	89,1	80,9
środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych funds from the state budget or other funds for co-financing EU programs and projects	75,3	80,4	86,3	87,8	83,3
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) payments from the EU funds budget (from January 1, 2011)	70,0	74,5	84,3	84,5	78,3

Tablica 9. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych (dok.)
 Table 9. Funds for financing and co-financing EU programs and projects (cont.)

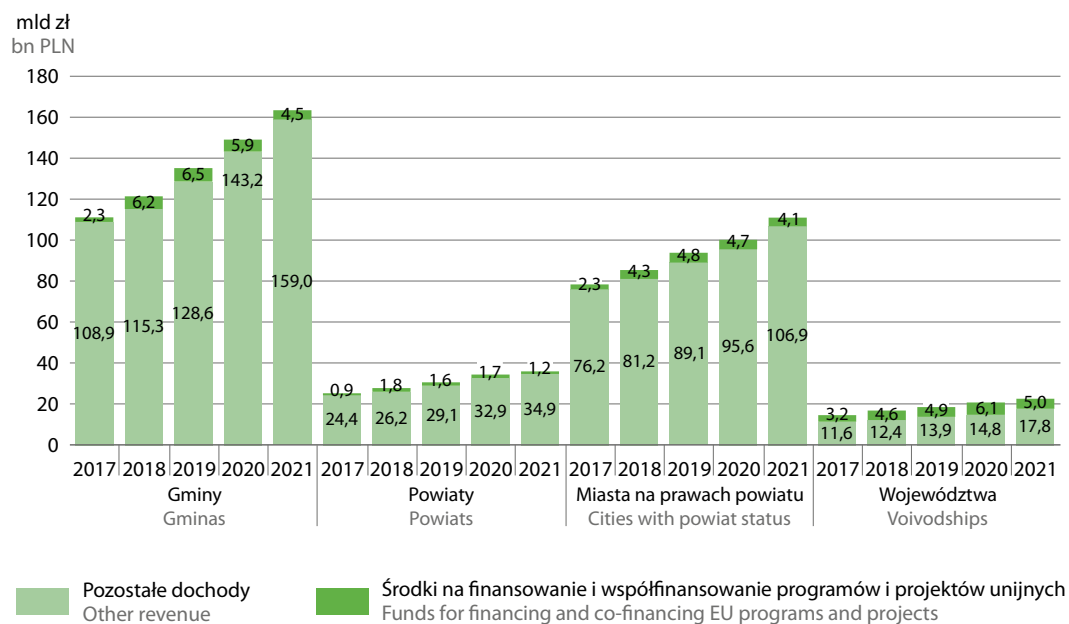
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Ogółem Total	121,3	192,1	131,6	87,2	80,0
środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych EU funds for financing EU programs and projects	111,9	143,5	144,1	65,7	87,2
środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych funds from the state budget or other funds for co-financing EU programs and projects	110,5	172,9	175,0	76,1	86,5
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) payments from the EU funds budget (from January 1, 2011)	124,5	203,0	125,8	91,8	78,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Najmniejszy udział środków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w łącznych dochodach poszczególnych szczebli JST wystąpił w dochodach gmin, gdzie stanowił 3,0%. Największa wartość wskaźnika, tj. 22,4%, odnotowana została w województwach. W porównaniu z rokiem 2020 udziały środków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w dochodach ogółem zmalały dla gmin o 1,3 p. proc. Dla miast na prawach powiatu zmalały o 1,0 p. proc. Na szczeblu powiatów spadek wyniósł 1,7 p. proc., zaś dla województw zanotowano spadek o 7,5 p. proc.

Wykres 8. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na tle całości dochodów JST

Chart 8. Funds for financing and co-financing EU programs and projects against the total revenue of local government units

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
 Source: Ministry of Finance data.

Tablica 10. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych według szczebli JST
 Table 10. Funds for financing and co-financing EU programs and projects by JST level

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
OTRZYMANE ŚRODKI NA PROJEKTY I PROGRAMY UE w mln zł RECEIVED FUNDS FOR EU PROJECTS AND PROGRAMS in million PLN					
JST ogółem Total JST	8 753,9	16 818,7	22 129,4	19 292,1	15 442,2
Gminy Gminas	2 260,2	6 166,6	7 123,3	6 359,5	4 866,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2 345,5	4 301,9	5 052,6	4 856,7	4 182,4
Powiaty Powiats	947,0	1 797,9	4 900,8	1 801,2	1 278,8
Województwa Voivodships	3 201,2	4 552,3	5 052,6	6 274,7	5 114,8
OTRZYMANE ŚRODKI NA PROJEKTY I PROGRAMY UE w % RECEIVED FUNDS FOR EU PROJECTS AND PROGRAMS in %					
JST ogółem Total JST	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gminy Gminas	25,8	36,7	32,2	33,0	31,5
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	26,8	25,6	22,2	25,2	27,1
Powiaty Powiats	10,8	10,7	22,8	9,3	8,3
Województwa Voivodships	36,6	27,1	22,8	32,5	33,1
UDZIAŁ FINANSOWANIA I WSPÓLFINANSOWANIA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UE W DOCHODACH OGÓŁEM w % PARTICIPATION OF FINANCING AND CO-FINANCING OF EU PROGRAMS AND PROJECTS IN TOTAL REVENUE in %					
JST ogółem Total JST	3,8	6,7	7,9	6,3	4,6
Gminy Gminas	2,0	5,1	5,3	4,3	3,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	3,0	5,0	5,4	4,8	3,8
Powiaty Powiats	3,7	6,4	16,0	5,2	3,5
Województwa Voivodships	21,7	26,9	26,9	29,9	22,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

II.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

II.2. Expenditure of local government units

II.2.1. Wydatki ogółem

II.2.1. Total expenditure

W 2021 r. wydatki ogółem JST wyniosły 315 967,3 mln zł, tj. o 5,6% więcej niż w 2020 r., plan został wykonany w 91,9%. W strukturze wydatków JST w 2021 r. wydatki bieżące w kwocie 264 127,1 mln zł stanowiły 83,6%, natomiast wydatki majątkowe w kwocie 51 840,2 mln zł stanowiły 16,4% wydatków ogółem. W 2021 r. plan wydatków bieżących zrealizowano w 95,2%, a plan wydatków majątkowych w 77,9%.

Tablica 11. Wydatki według szczebli JST

Table 11. Expenditure by JST levels

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
JST ogółem Total JST	230 166,3	259 386,3	280 209,0	299 240,6	315 967,3
Gminy Gminas	111 984,4	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	78 504,1	87 014,6	96 885,5	103 502,2	108 203,5
Powiaty Powiats	25 360,4	28 656,6	29 630,7	32 313,9	34 172,7
Województwa Voivodships	14 317,4	16 582,3	18 376,0	19 708,0	20 802,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
JST ogółem Total JST	246 202,7	278 439,3	299 725,2	324 912,3	343 995,5
Gminy Gminas	120 030,7	136 591,1	145 489,9	157 187,5	168 209,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	83 114,8	92 779,2	102 622,2	110 861,9	115 172,5
Powiaty Powiats	27 084,1	30 736,4	31 886,0	35 257,9	37 650,6
Województwa Voivodships	15 973,2	18 332,6	19 727,0	21 605,0	22 963,2
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
JST ogółem Total JST	93,5	93,2	93,5	92,1	91,9
Gminy Gminas	93,3	93,1	93,0	91,4	90,8
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	94,5	93,8	94,4	93,4	93,9
Powiaty Powiats	93,6	93,2	92,9	91,7	90,8
Województwa Voivodships	89,6	90,5	93,2	91,2	90,6

Tablica 11. Wydatki według szczebli JST (dok.)
Table 11. Expenditure by JST levels (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
JST ogółem Total JST	111,7	112,7	108,0	106,8	105,6
Gminy Gminas	114,1	113,5	106,4	106,2	106,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	109,1	110,8	111,3	106,8	104,5
Powiaty Powiats	108,8	113,0	103,4	109,1	105,8
Województwa Voivodships	113,5	115,8	110,8	107,2	105,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wydatki gmin wyniosły 152 789,0 mln zł, co oznaczało wzrost o 6,3% w porównaniu do roku poprzedniego, a plan wydatków został wykonany w 90,8%. Wydatki miast na prawach powiatu w kwocie 108 203,5 mln zł stanowiły 93,9% planowanej kwoty. W porównaniu z 2020 r. były o 4,5% wyższe. Powiaty zrealizowały wydatki w kwocie 34 172,7 mln zł, co oznaczało wzrost o 5,8%. Ich plan został wykonany w 90,8%. Wydatki województw wyniosły 20 802,1 mln zł, były wyższe o 5,6%, a wskaźnik wykonania planu osiągnął wartość 90,6%.

Tablica 12. Wydatki ogółem JST
Table 12. Total expenditure of JST

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	230 166,3	259 386,3	280 209,0	299 240,6	315 967,3
wydatki bieżące current expenditure	194 951,7	206 508,3	229 156,6	250 488,8	264 127,1
w tym: including:					
na wynagrodzenia on wages and salaries	65 079,3	69 953,4	75 992,4	81 702,2	87 491,3
dotacje grants	19 372,7	22 100,0	23 982,5	26 234,2	27 649,6
na obsługę długu on debt service	1 858,6	1 859,7	2 035,1	1 637,9	1 187,1
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	24,4	26,0	32,9	21,4	32,3
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	42 085,6	42 141,8	50 838,6	60 728,6	59 393,9
pozostałe wydatki other expenditure	54 585,4	57 680,0	62 394,7	65 410,5	72 078,8
wydatki majątkowe property expenditure	35 214,6	52 877,9	51 052,4	48 751,8	51 840,2
inwestycyjne investment	33 467,6	51 023,2	48 973,9	46 633,4	48 099,4

Tablica 12. Wydatki ogółem JST (cd.)
Table 12. Total expenditure of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	246 202,7	278 439,3	299 725,2	324 912,3	343 995,5
wydatki bieżące current expenditure	203 531,0	215 667,7	239 397,3	265 308,0	277 422,8
w tym: including:					
na wynagrodzenia on wages and salaries	x	x	x	x	x
dotacje grants	19 958,5	22 700,2	24 571,5	27 345,3	28 541,4
na obsługę długu on debt service	2 099,8	2 075,8	2 313,9	2 176,3	1 639,8
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	172,2	161,8	183,7	219,4	219,9
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	42 834,4	43 013,2	51 556,5	61 486,7	60 043,5
pozostałe wydatki other expenditure	59 806,0	63 118,6	68 578,9	73 958,9	80 247,7
wydatki majątkowe property expenditure	42 671,7	62 771,5	60 327,9	59 604,3	66 572,7
inwestycyjne investment	40 863,2	60 824,8	58 176,2	57 312,9	62 550,7
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,5	93,2	93,5	92,1	91,9
wydatki bieżące current expenditure	95,8	95,8	95,7	94,4	95,2
w tym: including:					
na wynagrodzenia on wages and salaries	x	x	x	x	x
dotacje grants	97,1	97,4	97,6	95,9	96,9
na obsługę długu on debt service	88,5	89,6	88,0	75,3	72,4
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	14,2	16,0	17,9	9,8	14,7
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	98,3	98,0	98,6	98,8	98,9
pozostałe wydatki other expenditure	91,3	91,4	91,0	88,4	89,8
wydatki majątkowe property expenditure	82,5	84,2	84,6	81,8	77,9
inwestycyjne investment	81,9	83,9	84,2	81,4	76,9
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	111,7	112,7	108,0	106,8	105,6
wydatki bieżące current expenditure	108,2	105,9	111,0	109,3	105,4
w tym: including:					
na wynagrodzenia on wages and salaries	104,8	107,5	108,6	107,5	107,1
dotacje grants	110,5	114,1	108,5	109,4	105,4
na obsługę długu on debt service	96,4	100,1	109,4	80,5	72,5

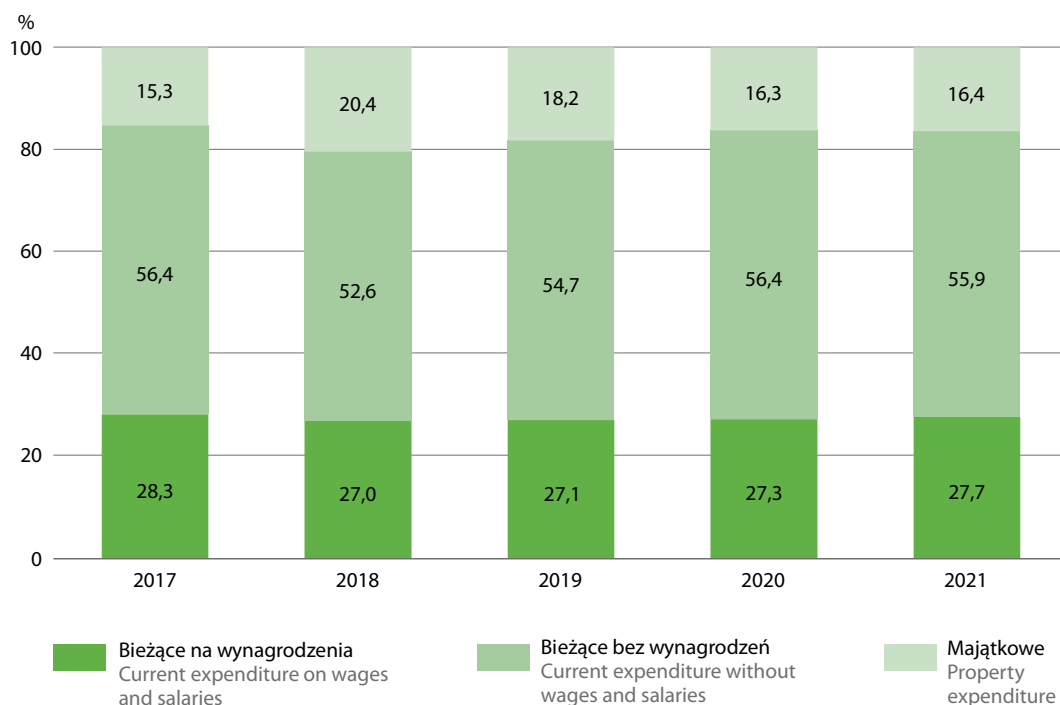
Tablica 12. Wydatki ogółem JST (dok.)
Table 12. Total expenditure of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji <i>due to issued guarantees</i>	83,1	106,4	126,5	65,0	150,9
świadczenia na rzecz osób fizycznych <i>benefits for natural persons</i>	118,3	100,1	120,6	119,5	97,8
pozostałe wydatki <i>other expenditure</i>	105,9	105,7	108,2	104,8	110,2
wydatki majątkowe <i>property expenditure</i>	136,3	150,2	96,5	95,5	106,3
inwestycyjne <i>investment</i>	137,1	152,5	96,0	95,2	103,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

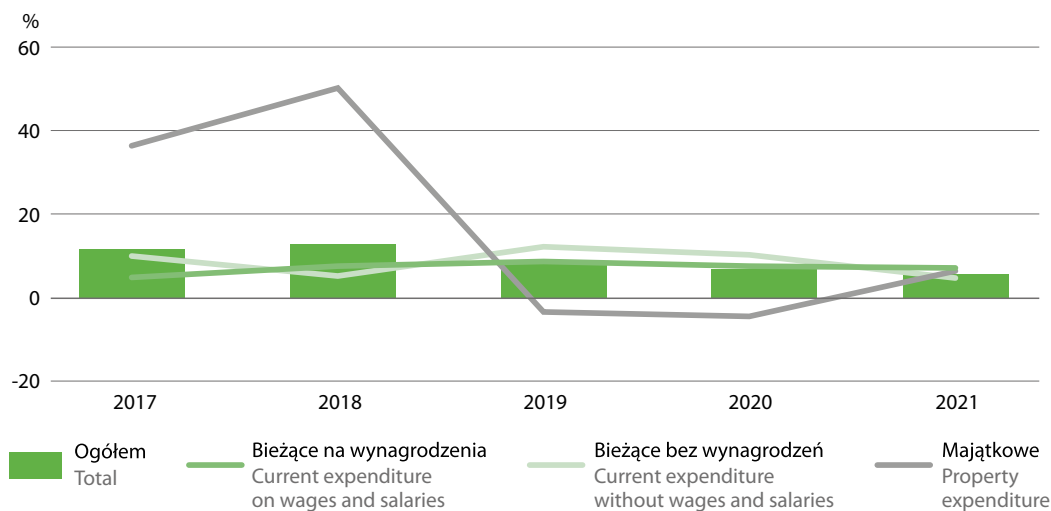
Średni wzrost wydatków ogółem JST z lat 2017-2020 wyniósł 9,8% wobec 5,6% w 2021 r. Wzrost wydatków bieżących JST w 2021 r. na poziomie 5,4% był niższy od średniego poziomu wzrostu tej kategorii z lat 2017-2020, który wyniósł 8,6%. Wydatki bieżące na wynagrodzenia w 2021 r. wzrosły w porównaniu do 2020 r. o 7,1%. W latach 2017-2020 wykazywały one średni roczny wzrost na tym samym poziomie. W porównaniu do 2020 r. wydatki majątkowe wzrosły o 6,3%. W przedziale lat 2017-2020 wydatki majątkowe zwiększały się średnio o 19,6% rocznie (w latach 2017 i 2018 odnotowano wzrost tych wydatków odpowiednio o 36,3% i 50,2%). Stanowiące ich największą część wydatki inwestycyjne zwiększyły się w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. o 3,1%, przy średnim wzroście o 20,2% w latach 2017-2020.

Wykres 9. Struktura wydatków JST
Chart 9. Structure of expenditure of JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 10. Zmiany wybranych kategorii wydatków JST (r/r)
 Chart 10. Changes of selected categories of expenditure of JST (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2021 r. wzrost wydatków bieżących był zbliżony w województwach i w miastach na prawach powiatu i wyniósł odpowiednio 4,5% i 4,8%, a w gminach i powiatach wyniósł 5,8% i 6,4%.

Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem stanowił 83,6%. W porównaniu do 2020 r. udział ten spadł o 0,1 p. proc. Najwyższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem zaobserwowano w miastach na prawach powiatu, gdzie stanowił on 85,5%. W województwach odnotowano najniższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem stanowiący 63,9%. W powiatach udział tej kategorii wydatków stanowił 84,1%, a w gminach 84,8% ogółu wydatków.

Największą część wydatków bieżących JST, tj. 39,3%, przeznaczono na wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Ich wzrost wyniósł 7,6%.

Wydatki majątkowe JST wyniosły 51 840,2 mln zł, co stanowiło 77,9% zaplanowanej kwoty. W porównaniu z rokiem 2020 wydatki te wzrosły o 6,3%. Największy wzrost, o 9,4%, miał miejsce w gminach. W powiatach odnotowano wzrost o 2,7%, w miastach na prawach powiatu wydatki majątkowe wzrosły o 2,8%, a w województwach odnotowano wzrost o 7,5%. W strukturze wydatków ogółem według poszczególnych szczebli JST, najwyższy udział wydatków majątkowych, tj. 36,1%, odnotowano w województwach.

II.2.2. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych⁹

II.2.2. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects

W 2021 r. wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 21 661,3 mln zł, co oznaczało spadek o 9,7% wobec roku poprzedniego.

Na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków unijnych JST wydatkowały 1 934,5 mln zł. Wydatki, których źródłem był budżet środków europejskich, wyniosły 12 382,9 mln zł, zaś wydatki na współfinansowanie programów i projektów unijnych, stanowiące krajowy wkład publiczny, wyniosły 7 343,9 mln zł, co stanowiło 80,3% zaplanowanej kwoty.

⁹ Są to wydatki JST klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafów 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 (czwarta cyfra paragrafu informuje o źródle finansowania).

Tablica 13. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych
 Table 13. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Ogółem Total	12 774,8	25 352,3	25 288,2	23 982,0	21 661,3
na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE for financing EU programs and projects from EU funds	1 489,2	1 860,4	1 810,9	1 606,4	1 934,5
na współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny for co-financing EU programs and projects constituting a national public contribution	3 742,5	8 129,0	8 550,4	7 850,0	7 343,9
na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) for financing expenditure from the european funds budget (from January 1, 2011)	7 543,1	15 363,0	14 926,9	14 525,6	12 382,9
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Ogółem Total	17 271,8	31 512,1	29 726,6	29 143,8	x
na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE for financing EU programs and projects from EU funds	1 811,7	2 204,1	2 152,8	1 945,7	x
na współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny for co-financing EU programs and projects constituting a national public contribution	5 098,7	10 087,8	9 911,8	9 511,8	9 145,2
na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) for financing expenditure from the european funds budget (from January 1, 2011)	10 361,4	19 220,2	17 662,0	17 686,3	x
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Ogółem Total	74,0	80,5	85,1	82,3	x
na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE for financing EU programs and projects from EU funds	82,2	84,4	84,1	82,6	x
na współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny for co-financing EU programs and projects constituting a national public contribution	73,4	80,6	86,3	82,5	80,3
na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) for financing expenditure from the european funds budget (from January 1, 2011)	72,8	79,9	84,5	82,1	x

Tablica 13. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych (dok.)
 Table 13. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Ogółem Total	285,0	198,5	99,7	94,8	90,3
na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE for financing EU programs and projects from EU funds	159,0	124,9	97,3	88,7	120,4
na współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny for co-financing EU programs and projects constituting a national public contribution	222,9	217,2	105,2	91,8	93,6
na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) for financing expenditure from the european funds budget (from January 1, 2011)	404,1	203,7	97,2	97,3	85,2

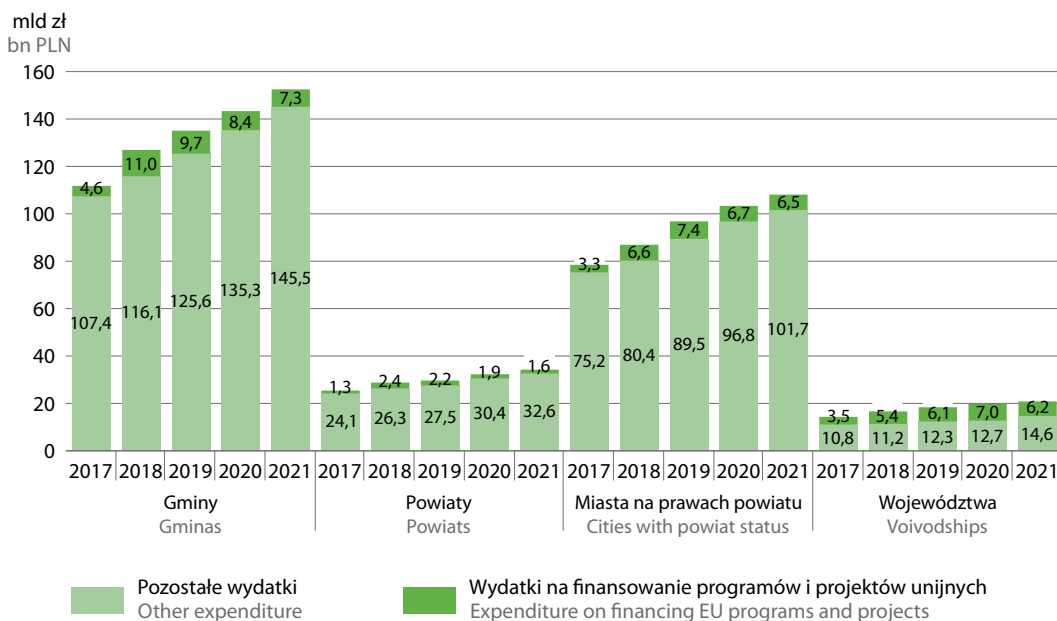
Uwaga: z uwagi na zastosowanie przez 57 jednostek samorządu terytorialnego uproszczonych zasad planowania wydatków budżetowych nie ma możliwości wyodrębnienia planu wydatków na płatności w zakresie budżetu środków europejskich.
 Note: As 57 local authorities apply simplified rules for the planning of budgetary expenditure, it is not possible to extract the expenditure plan from the EU funds.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2021 r. największa część wydatków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych została zrealizowana w gminach (33,9%), w miastach na prawach powiatu zrealizowano 30,1% tej kategorii wydatków JST, w województwach 28,8%, a w powiatach 7,3%.

Największy udział wydatków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w wydatkach ogółem JST danego szczebla zaobserwowano w województwach i stanowił on 30,0%. W miastach na prawach powiatu udział tych wydatków wyniósł 6,0%, w gminach 4,8%, a w powiatach 4,6%.

Wykres 11. Wydatki na finansowanie programów i projektów unijnych na tle całości wydatków JST
Chart 11. Expenditure for financing EU programs and projects against the total expenditure of local government units

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
 Source: Ministry of Finance data.

Tablica 14. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych
Table 14. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYDANE ŚRODKI NA PROJEKTY I PROGRAMY UE w mln zł FUNDS SPENT ON EU PROJECTS AND PROGRAMS in million PLN					
JST ogółem Total JST	12 774,8	25 352,3	25 288,2	23 982,0	21 661,3
Gminy Gminas	4 624,5	10 989,9	9 719,0	8 408,3	7 333,4
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	3 342,9	6 580,6	7 350,4	6 671,0	6 509,8
Powiaty Powiats	1 284,6	2 376,0	2 153,5	1 874,6	1 585,1
Województwa Voivodships	3 522,8	5 405,9	6 065,3	7 028,0	6 233,1
WYDANE ŚRODKI NA PROJEKTY I PROGRAMY UE w odsetkach FUNDS SPENT ON EU PROJECTS AND PROGRAMS in %					
JST ogółem Total JST	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gminy Gminas	36,2	43,3	38,4	35,1	33,9

Tablica 14. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych (dok.)
 Table 14. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	26,2	26,0	29,1	27,8	30,1
Powiaty Powiats	10,1	9,4	8,5	7,8	7,3
Województwa Voivodships	27,6	21,3	24,0	29,3	28,8
WYDATKI OGÓŁEM w mln zł TOTAL EXPENDITURE in million PLN					
JST ogółem Total JST	230 166,3	259 386,3	280 209,0	299 240,6	315 967,3
Gminy Gminas	111 984,4	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	78 504,1	87 014,6	96 885,5	103 502,2	108 203,5
Powiaty Powiats	25 360,4	28 656,6	29 630,7	32 313,9	34 172,7
Województwa Voivodships	14 317,4	16 582,3	18 376,0	19 708,0	20 802,1
UDZIAŁ FINANSOWANIA I WSPÓLFINANSOWANIA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UE W WYDATKACH OGÓŁEM w % SHARE OF FINANCING AND CO-FINANCING OF EU PROGRAMS AND PROJECTS IN TOTAL EXPENDITURE in %					
JST ogółem Total JST	5,6	9,8	9,0	8,0	6,9
Gminy Gminas	4,1	8,6	7,2	5,9	4,8
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4,3	7,6	7,6	6,4	6,0
Powiaty Powiats	5,1	8,3	7,3	5,8	4,6
Województwa Voivodships	24,6	32,6	33,0	35,7	30,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największą pozycję w wydatkach JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej stanowiły środki wydane w dziale „Transport i łączność” – 37,1%. Drugą pozycją były wydatki w działach: „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” – 13,8%, trzecią „Oświata i wychowanie” – 9,1%.

II.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

II.3. Result of budgets of local government units

JST zamknęły rok budżetowy 2021 nadwyżką, łącznie w wysokości 17 441,8 mln zł, przy planowanym deficycie w kwocie -19 428,5 mln zł. W gminach nadwyżka wyniosła 10 694,7 mln zł, w powiatach 1 880,6 mln zł, w województwach 2 024,5 mln zł, w miastach na prawach powiatu 2 842,1 mln zł. Relacja nadwyżki JST do

dochodów ogółem wyniosła 5,2%. W gminach relacja ta wyniosła 6,5%, w powiatach 5,2%, w województwach 8,9%, w miastach na prawach powiatu 2,6%.

Tablica 15. Wynik budżetów JST
Table 15. Result of budgets of JST

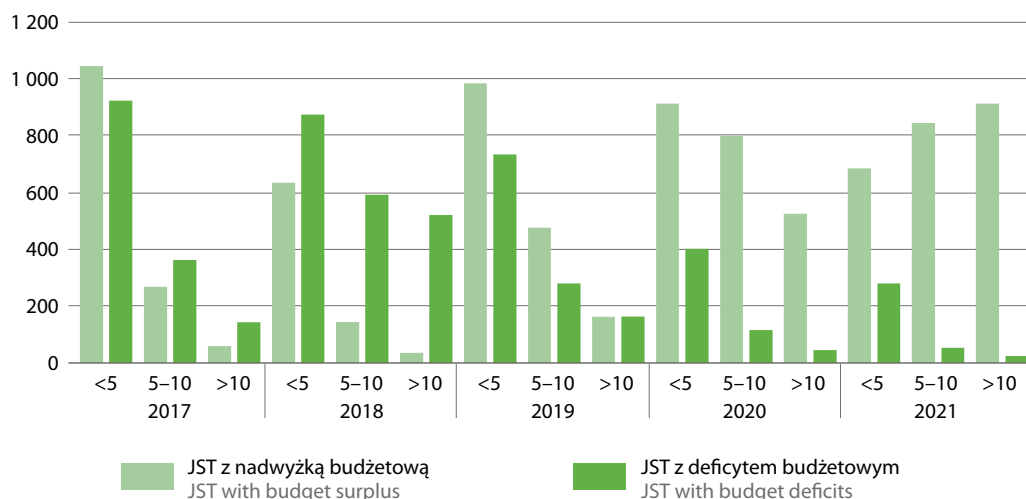
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
w mln zł in million PLN					
JST ogółem Total JST	-287,6	-7 539,8	-1 701,9	5 689,5	17 441,8
Gminy Gminas	-795,2	-5 707,2	-155,3	5 373,9	10 694,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	25,5	-1 506,8	-2 991,1	-3 187,7	2 842,1
Powiaty Powiats	28,1	-697,2	1 065,6	2 254,7	1 880,6
Województwa Voivodships	454,0	371,4	379,0	1 248,6	2 024,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2021 r. dla 2 447 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 87,2% liczby wszystkich jednostek rok budżetowy zamknął się nadwyżką na kwotę 19 359,7 mln zł. Deficyt w wysokości 1 917,9 mln zł wykazało 360 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 12,8%. W 25 jednostkach, tj. 0,9% ogółu, deficyt przekraczał 10% ich dochodów, a w 915 jednostkach, tj. 32,6% liczby wszystkich JST, nadwyżka przekraczała 10% ich dochodów.

Dla porównania, nadwyżkę budżetową w 2020 r. osiągnięto w 2 242 jednostkach samorządu terytorialnego (79,8% JST), z czego w 526 jednostkach (18,7%) wskaźnik ten był wyższy niż 10%. Deficyt wystąpił w 565 jednostkach, tj. 20,1% wszystkich samorządów. W 46 jednostkach, tj. 1,6% JST deficyt przekraczał 10% dochodów.

Wykres 12. Liczba JST według relacji wyniku budżetowego do wykonanych dochodów
Chart 12. Number of local government units by result/revenue relation

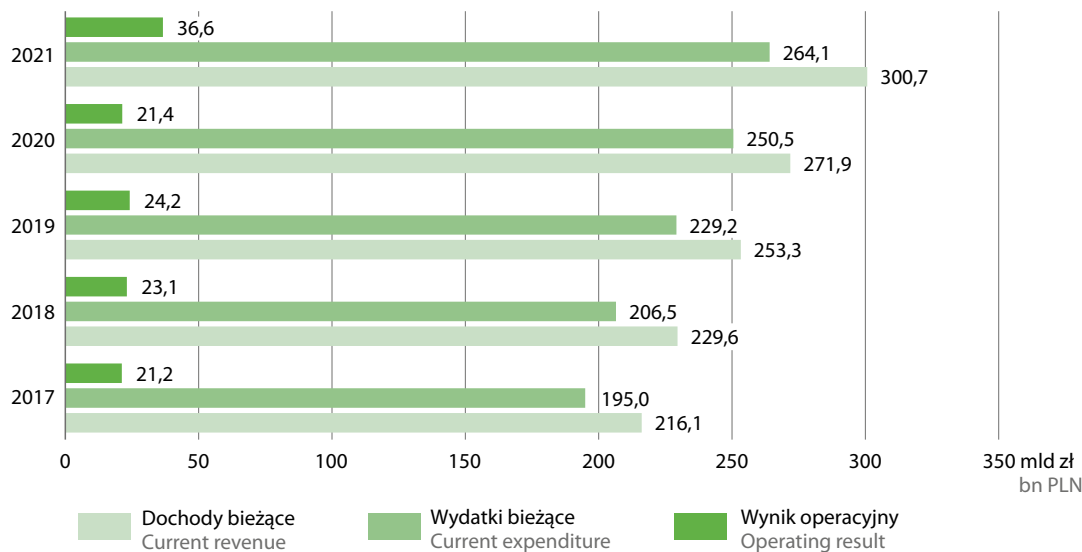
Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

Tablica 16. Liczba JST z nadwyżką i deficytem budżetowym
 Table 16. Number of JST with surplus and budget deficit

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
LICZBA JST z nadwyżką budżetową NUMBER OF JST with a budget surplus					
Gminy Gminas	1 166	683	1 356	1 922	2 119
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	28	18	22	31	49
Powiaty Powiats	171	109	237	276	263
Województwa Voivodships	11	7	11	13	16
LICZBA JST z deficytem budżetowym NUMBER OF JST with a budget deficit					
Gminy Gminas	1 246	1 729	1 054	489	292
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	38	48	44	35	17
Powiaty Powiats	143	205	77	38	51
Województwa Voivodships	5	9	5	3	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 13. Wynik operacyjny budżetów JST¹⁰
 Chart 13. Operational result of the local government units

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

¹⁰ Wynik operacyjny budżetów JST jest różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. W sytuacji, gdy dochody bieżące JST są wyższe niż wydatki bieżące, występuje tzw. nadwyżka operacyjna. W przeciwnym wypadku mamy do czynienia z deficytem operacyjnym.

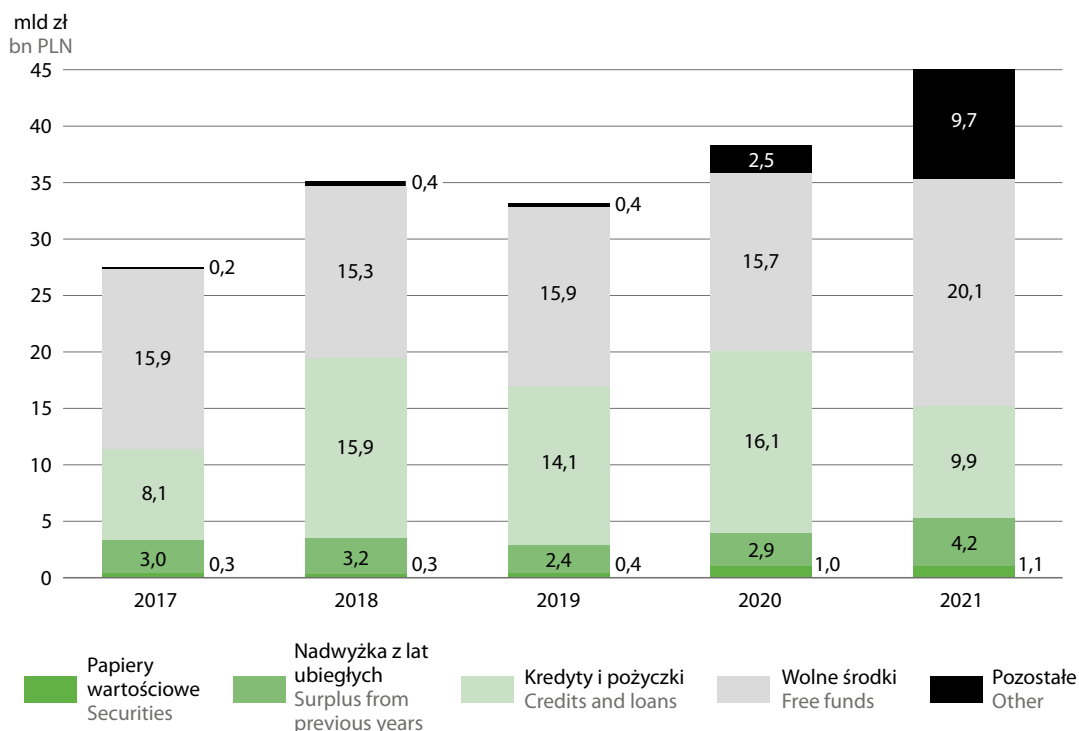
II.4. Finansowanie

II.4. Financing

W 2021 r. przychody ogółem JST wyniosły 45 099,1 mln zł, co oznaczało ich wzrost o 18,0% w porównaniu do roku poprzedniego. Najwyższe przychody wykazały gminy, ich wartość wyniosła 21 613,8 mln zł oraz miasta na prawach powiatu, gdzie odnotowano przychody w kwocie 14 270,3 mln zł. Przychody województw wyniosły 3 425,4 mln zł, zaś powiatów 5 789,6 mln zł.

Największy udział w przychodach (44,6%) stanowiła kategoria tzw. wolnych środków¹¹ i wyniosła ona 20 109,1 mln zł. Kategoria przychodów z tytułu kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych wyniosła 11 052,9 mln zł. Ich udział w przychodach ogółem stanowił 24,5%. Nadwyżka z lat ubiegłych wyniosła 4 228,5 mln zł i stanowiła 9,4% przychodów ogółem. Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych zostały zrealizowane w kwocie 1 110,0 mln zł, co stanowiło 2,5% przychodów JST.

Wykres 14. Przychody JST
Chart 14. Proceeds of JST

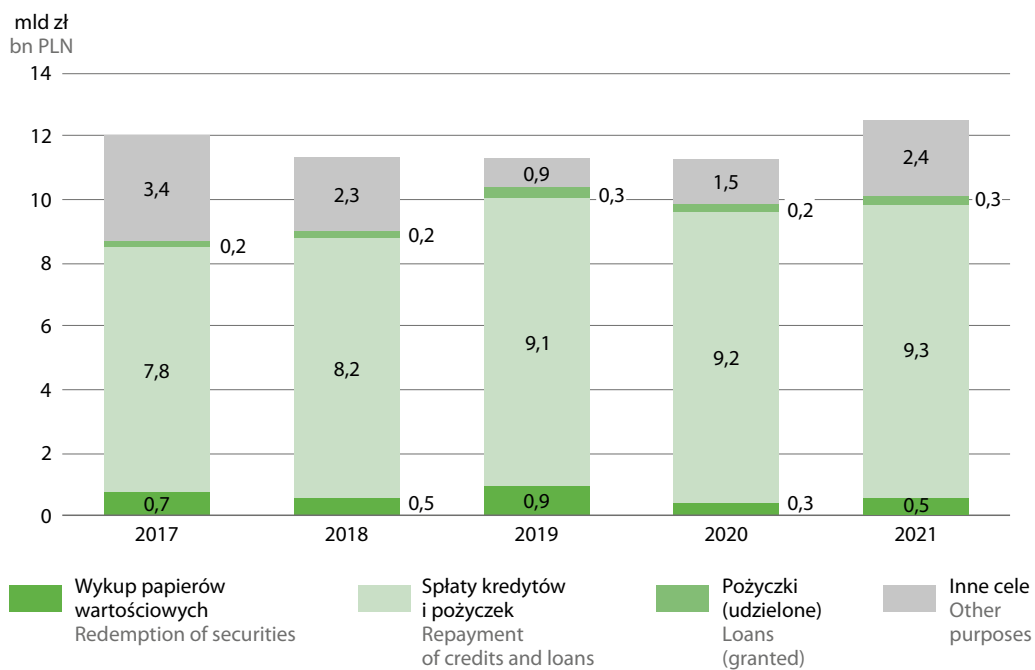

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

W 2021 r. rozchody ogółem JST wyniosły 12 483,8 mln zł i były wyższe o 10,6% w odniesieniu do 2020 r. Rozchody gmin wyniosły 6 381,2 mln zł, miast na prawach powiatu 3 629,6 mln zł, województw 1 244,9 mln zł, zaś powiatów 1 228,1 mln zł. Największy udział 78,6%, w rozchodach JST miały spłaty kredytów i pożyczek w kwocie 9 807,4 mln zł. Rozchody z tytułu wykupu papierów wartościowych wyniosły 520,9 mln zł, co stanowiło 4,2% rozchodów ogółem.

¹¹ Wolne środki to kategoria znajdująca się w dyspozycji JST, które nie są wydatkowane w określonym dniu na wykonywanie zadań oraz funkcjonowanie danej jednostki. Rozumiane są jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST, wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Wykres 15. Rozchody JST
Chart 15. Outlays of JST

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
 Source: Ministry of Finance data.

III. GOSPODARKA FINANSOWA GMIN

III. FINANCIAL ECONOMY OF GMINAS

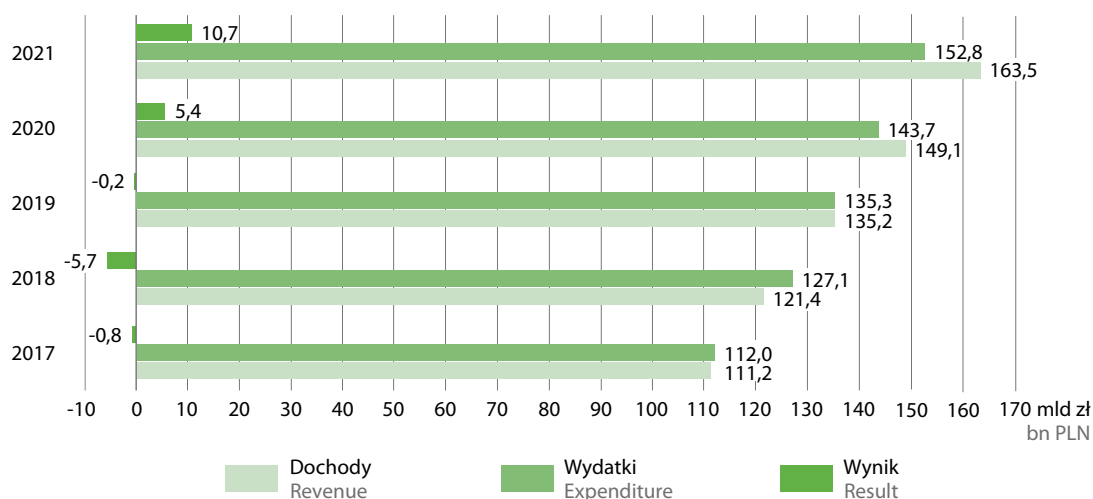
W 2021 r. dochody budżetów gmin wyniosły 163 483,7 mln zł, a wydatki 152 789,0 mln zł. Ten rok budżetowy gminy zamknęły nadwyżką w wysokości 10 694,7 mln zł. W 2021 r. dochody gmin wzrosły o 9,7% w odniesieniu do poprzedniego roku, a wydatki o 6,3%. W latach 2017-2020 średni wzrost dochodów ogółem gmin kształtował się na poziomie 10,0%, zaś wydatków 10,1%. W odniesieniu do średniej z lat 2017-2020 dynamika wzrostu dochodów w 2021 r. była niższa o 0,3 p. proc., a dla wydatków dynamika wzrostu była niższa o 3,8 p. proc.

Tablica 17. Dochody, wydatki i wynik budżetów gmin ogółem
Table 17. Revenue, expenditure and budget result of gminas - total

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	111 189,3	121 425,6	135 161,5	149 090,5	163 483,7
Wydatki Expenditure	111 984,4	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0
Wynik Result	-795,2	-5 707,2	-155,3	5 373,9	10 694,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	112 868,8	124 021,0	137 116,5	148 825,1	159 267,0
Wydatki Expenditure	120 030,7	136 591,1	145 489,9	157 187,5	168 209,3
Wynik Result	-7 161,9	-12 570,1	-8 373,5	-8 362,4	-8 942,3
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody Revenue	98,5	97,9	98,6	100,2	102,6
Wydatki Expenditure	93,3	93,1	93,0	91,4	90,8
Wynik Result	x	x	x	x	x
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	109,2	109,2	111,3	110,3	109,7
Wydatki Expenditure	114,1	113,5	106,4	106,2	106,3
Wynik Result	x	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 16. Budżety gmin
Chart 16. Budgets of gminas

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

III.1. Dochody gmin

III.1. Revenue of gminas

Wzrost poziomu dochodów zanotowano we wszystkich kategoriach: dochodach własnych (o 5,5%), dotacjach ogółem (o 2,9%), subwencji ogólnej (o 29,4%). W 2021 r. w strukturze dochodów gmin największy był udział dochodów własnych, tj. 42,3%. Dotacje ogółem stanowiły 32,6%, a subwencja ogólna to 25,0% dochodów ogółem. W strukturze dochodów według działów klasyfikacji budżetowej największe były dochody dla działu 756 „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem” i stanowiły 31,1 % ogółu dochodów gmin. Dział Rodzina stanowił 23,6% ogółu dochodów gmin.

Tablica 18. Dochody według typów gmin
Table 18. Revenue by type of gminas

Gminy ogółem Gmina Total	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	111 189,3	121 425,6	135 161,5	149 090,5	163 483,7
dochody własne own revenue	48 076,2	52 530,3	58 484,1	65 617,6	69 231,3
dotacje ogółem grants total	36 041,9	40 536,0	46 257,4	51 861,1	53 360,4
subwencja ogólna general subvention	27 071,1	28 359,3	30 420,1	31 611,7	40 892,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	112 868,8	124 021,0	137 116,5	63 145,0	159 267,0
dochody własne own revenue	47 916,8	52 060,5	58 047,5	63 145,0	66 348,6
dotacje ogółem grants total	37 899,2	43 629,4	48 672,7	54 086,6	54 707,1
subwencja ogólna general subvention	27 052,9	28 331,1	30 396,3	31 593,5	38 211,3

Tablica 18. Dochody według typów gmin (cd.)
 Table 18. Revenue by type of gminas (cont.)

Gminy ogółem Gmina Total		2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %						
Dochody ogółem	Revenue total	98,5	97,9	98,6	100,2	102,6
dochody własne	own revenue	103,1	100,9	100,8	103,9	104,3
dotacje ogółem	grants total	95,1	92,9	95,0	95,9	97,5
subwencja ogólna	general subvention	100,1	100,1	100,1	100,1	107,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100						
Dochody ogółem	Revenue total	109,2	109,2	111,3	110,3	109,7
dochody własne	own revenue	106,5	109,3	111,3	112,2	105,5
dotacje ogółem	grants total	119,0	112,5	114,1	112,1	102,9
subwencja ogólna	general subvention	102,7	104,8	107,3	103,9	129,4
Gminy wiejskie Rural gminas		2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	48 649,8	52 865,8	58 793,9	65 222,3	71 734,8
dochody własne	own revenue	17 879,7	19 586,3	22 193,3	25 980,0	26 530,6
dotacje ogółem	grants total	16 824,2	18 770,7	21 102,3	23 132,1	24 043,1
subwencja ogólna	general subvention	13 945,9	14 508,9	15 498,3	16 110,2	21 161,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	49 393,9	54 132,6	59 754,6	65 054,4	69 687,3
dochody własne	own revenue	17 855,7	19 443,9	22 057,9	24 751,3	25 474,7
dotacje ogółem	grants total	17 602,8	20 200,8	22 211,3	24 201,9	24 609,7
subwencja ogólna	general subvention	13 935,4	14 488,0	15 485,3	16 101,2	19 602,9
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %						
Dochody ogółem	Revenue total	98,5	97,7	98,4	100,3	102,9
dochody własne	own revenue	100,1	100,7	100,6	105,0	104,1
dotacje ogółem	grants total	95,6	92,9	95,0	95,6	97,7
subwencja ogólna	general subvention	100,1	100,1	100,1	100,1	107,9
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100						
Dochody ogółem	Revenue total	109,4	108,7	111,2	110,9	110,0
dochody własne	own revenue	106,5	109,5	113,3	117,1	102,1
dotacje ogółem	grants total	120,1	111,6	112,4	109,6	103,9
subwencja ogólna	general subvention	102,2	104,0	106,8	103,9	131,4

Tablica 18. Dochody według typów gmin (cd.)
 Table 18. Revenue by type of gminas (cont.)

Gminy miejsko-wiejskie Rural-urban gminas		2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	38 046,3	41 651,7	46 549,3	51 400,8	56 544,4
dochody własne	own revenue	16 965,6	18 507,7	20 667,9	23 005,1	24 709,4
dotacje ogółem	grants total	12 263,9	13 782,5	15 781,7	17 855,9	18 457,7
subwencja ogólna	general subvention	8 816,7	9 361,4	10 099,7	10 539,8	13 377,2
PLAN w mln zł PLAN in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	38 599,0	42 476,2	47 094,0	51 087,9	54 944,9
dochody własne	own revenue	16 901,3	18 383,9	20 491,3	22 036,5	23 582,7
dotacje ogółem	grants total	12 887,2	14 734,6	16 509,1	18 515,1	18 826,0
subwencja ogólna	general subvention	8 810,5	9 357,7	10 093,7	10 536,2	12 536,2
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %						
Dochody ogółem	Revenue total	98,6	98,1	98,8	100,6	102,9
dochody własne	own revenue	100,4	100,7	100,9	104,4	104,8
dotacje ogółem	grants total	95,2	93,5	95,6	96,4	98,0
subwencja ogólna	general subvention	100,1	100,0	100,1	100,0	106,7
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100						
Dochody ogółem	Revenue total	109,7	109,5	111,8	110,4	110,0
dochody własne	own revenue	107,1	109,1	111,7	111,3	107,4
dotacje ogółem	grants total	119,3	112,4	114,5	113,1	103,4
subwencja ogólna	general subvention	103,1	106,2	107,9	104,4	126,9
Gminy miejskie Urban gminas						
		2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	24 493,2	26 908,1	29 818,4	32 467,4	35 204,6
dochody własne	own revenue	13 231,0	14 436,3	15 622,9	16 632,5	17 991,3
dotacje ogółem	grants total	6 953,8	7 982,8	9 373,4	10 873,1	10 859,6
subwencja ogólna	general subvention	4 308,5	4 489,0	4 822,1	4 961,8	6 353,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	24 875,9	27 412,3	30 267,8	32 682,8	34 634,8
dochody własne	own revenue	13 159,7	14 232,8	15 498,3	16 357,1	17 991,3
dotacje ogółem	grants total	7 409,1	8 694,0	9 952,3	11 369,6	11 271,5
subwencja ogólna	general subvention	4 307,0	4 485,5	4 817,3	4 956,1	6 072,2

Tablica 18. Dochody według typów gmin (dok.)
Table 18. Revenue by type of gminas (cont.)

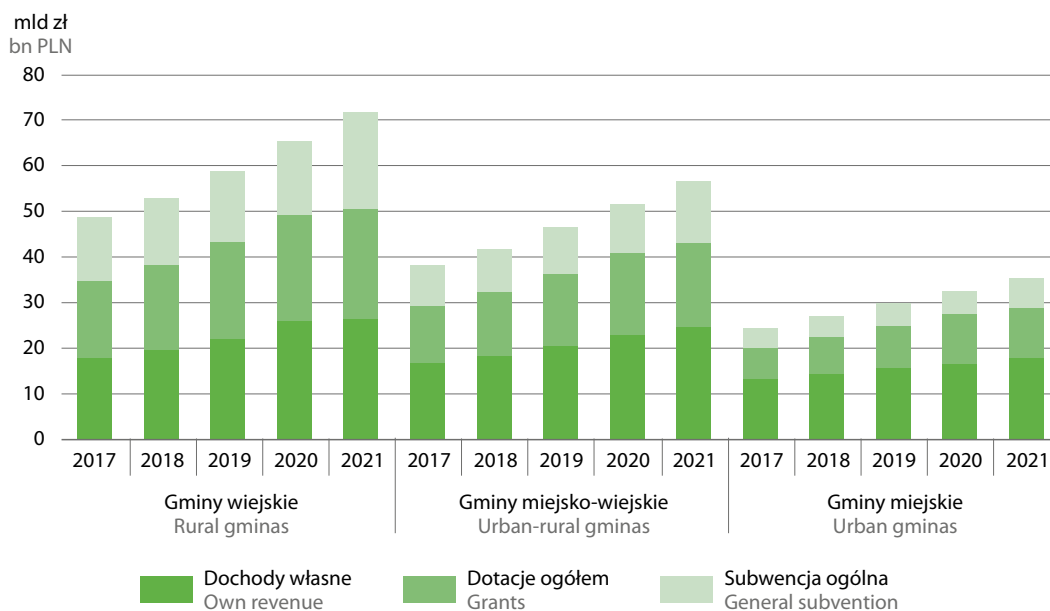
Gminy miejskie Urban gminas		2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %						
Dochody ogółem	Revenue total	98,5	98,2	98,5	99,3	101,6
dochody własne	own revenue	100,5	101,4	100,8	101,7	104,0
dotacje ogółem	grants total	93,9	91,8	94,2	95,6	96,3
subwencja ogólna	general subvention	100,0	100,1	100,1	100,1	104,6
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100						
Dochody ogółem	Revenue total	108,0	109,9	110,8	108,9	108,4
dochody własne	own revenue	105,7	109,1	108,2	106,5	108,2
dotacje ogółem	grants total	115,8	114,8	117,4	116,0	99,9
subwencja ogólna	general subvention	103,6	104,2	107,4	102,9	128,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dochody gmin wiejskich stanowiły 43,9% dochodów gmin ogółem. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 34,6%, zaś wpływy gmin miejskich 21,5%.

W gminach wiejskich dochody własne stanowiły 37,0%, a dotacje ogółem i subwencja ogólna odpowiednio 33,5% i 29,5% dochodów ogółem gmin wiejskich. W gminach miejsko-wiejskich dochody własne stanowiły 43,7% dochodów ogółem, natomiast dotacje ogółem stanowiły 32,6%, a subwencja ogólna 23,7%. W gminach miejskich największą kategorią były również dochody własne (51,1%), a dotacje ogółem i subwencja ogólna stanowiły odpowiednio 30,8% i 18,0% dochodów ogółem tej grupy gmin.

Wykres 17. Dochody według typów gmin
Chart 17. Revenue of gminas by types

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

III.1.1. Dochody własne

III.1.1. Own revenue

W strukturze dochodów własnych gmin wpływ z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) były największą pozycją i stanowiły 37,4% dochodów własnych. W 2021 r. wystąpiło zwiększenie tej kategorii dochodów względem roku poprzedniego o 12,6%. Znaczącym źródłem dochodów własnych gmin w 2021 r. był podatek od nieruchomości którego udział wyniósł 23,3%. W porównaniu z 2020 r. dochody z tego tytułu wzrosły o 7,6%. Kategoria pozostałe dochody stanowiła 22,5% dochodów własnych gmin, a w stosunku do 2020 r. pozostałe dochody zmniejszyły się o 14,1%. Składają się na nie m.in.: opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) stanowiły 2,3% dochodów własnych. W porównaniu z 2020 r. nastąpił ich wzrost o 35,1%. Inne pozycje dochodów własnych to m.in.: podatek rolny (udział 2,3%, wzrost o 1,8% w stosunku do 2020 r.), podatek od czynności cywilno-prawnych (udział 2,9%, wzrost o 43,0%), dochody z majątku gminy (udział 6,2%, wzrost dochodów o 28,1%).

Tablica 19. Dochody własne gmin ogółem

Table 19. Own revenue of gminas

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	48 076,2	52 530,3	58 484,1	65 617,6	69 231,3
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	861,7	956,7	1 037,1	1 187,1	1 603,8
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	18 296,7	20 873,4	23 225,5	22 980,3	25 885,0
podatek rolny agricultural tax	1 463,7	1 460,5	1 514,9	1 597,6	1 626,3
podatek od nieruchomości tax on real estate	13 372,5	13 800,4	14 275,9	14 989,2	16 127,2
podatek leśny forest tax	290,4	299,6	293,4	296,7	301,8
podatek od środków transportowych tax on means of transport	752,5	785,6	817,3	821,6	894,7
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card.	37,6	37,2	36,6	36,1	93,2
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	133,6	131,4	147,3	133,4	187,6
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	1 024,3	1 178,8	1 322,4	1 414,1	2 022,7
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	168,6	171,0	179,3	173,5	209,9
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	362,4	379,2	383,3	370,6	378,3
wpływy z opłaty targowej income from market fee	122,7	117,7	117,6	97,7	1,5
dochody z majątku revenue from property	3 128,4	3 201,9	3 160,8	3 353,5	4 295,0
pozostałe dochody other revenue	8 061,1	9 136,9	11 972,7	18 166,2	15 604,3
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	47 916,8	52 060,5	58 047,5	63 145,0	66 348,6
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	830,7	928,5	1 008,4	1 051,8	1 331,1
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	17 868,9	19 756,4	22 985,7	23 164,4	24 012,1

Tablica 19. Dochody własne gmin ogółem (cd.)
 Table 19. Own revenue of gminas (cont.)

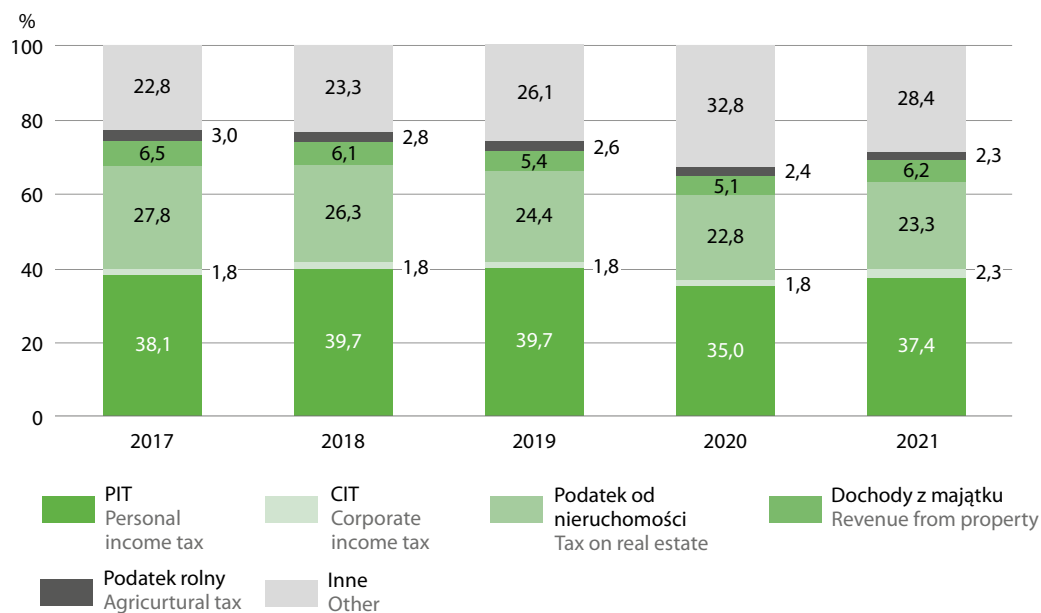
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
podatek rolny agricultural tax	1 501,6	1 506,5	1 536,2	1 619,3	1 651,7
podatek od nieruchomości tax on real estate	13 191,7	13 753,5	14 161,4	14 876,7	15 821,3
podatek leśny forest tax	286,7	295,9	294,4	298,4	302,5
podatek od środków transportowych tax on means of transport	745,7	786,5	817,4	832,9	881,1
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card.	38,8	38,7	38,0	37,5	67,8
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	121,2	118,5	125,9	118,1	149,2
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	906,2	1 025,2	1 131,5	1 188,4	1 609,0
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	170,7	174,0	175,3	176,2	189,6
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	371,5	389,0	388,7	383,1	392,6
wpływy z opłaty targowej income from market fee	131,1	125,0	121,1	110,5	2,3
dochody z majątku revenue from property	3 390,6	3 584,6	3 406,3	3 523,0	4 230,7
pozostałe dochody other revenue	8 361,3	9 578,3	11 857,3	15 764,8	15 707,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody własne Own revenue	100,3	100,9	100,8	103,9	104,3
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	103,7	103,0	102,8	112,9	120,5
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	102,4	105,7	101,0	99,2	107,8
podatek rolny agricultural tax	97,5	96,9	98,6	98,7	98,5
podatek od nieruchomości tax on real estate	101,4	100,3	100,8	100,8	101,9
podatek leśny forest tax	101,3	101,2	99,7	99,4	99,8
podatek od środków transportowych tax on means of transport	100,9	99,9	100,0	98,6	101,5
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card.	97,0	96,3	96,3	96,1	137,4
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	110,2	110,9	117,0	113,0	125,7
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	113,0	115,0	116,9	119,0	125,7
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	98,7	98,3	102,3	98,5	110,7
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	97,5	97,5	98,6	96,7	96,4
wpływy z opłaty targowej income from market fee	93,6	94,1	97,1	88,5	63,8
dochody z majątku revenue from property	92,3	89,3	92,8	95,2	101,5
pozostałe dochody other revenue	96,4	95,4	101,0	115,2	99,3
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	106,5	109,3	111,3	112,2	105,5
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	110,7	111,0	108,4	114,5	135,1

Tablica 19. Dochody własne gmin ogółem (dok.)
Table 19. Own revenue of gminas (cont.)

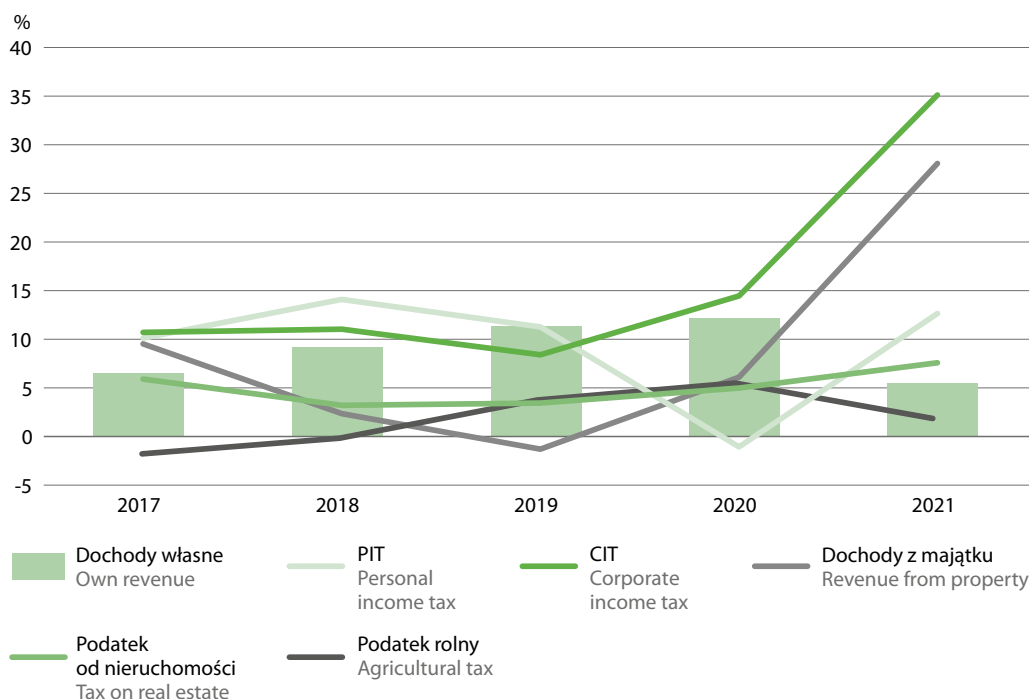
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	110,1	114,1	111,3	98,9	112,6
podatek rolny agricultural tax	98,1	99,8	103,7	105,5	101,8
podatek od nieruchomości tax on real estate	105,9	103,2	103,4	105,0	107,6
podatek leśny forest tax	99,7	103,2	97,9	101,1	101,7
podatek od środków transportowych tax on means of transport	103,8	104,4	104,0	100,5	108,9
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card.	97,9	99,0	98,4	98,6	258,1
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	116,3	98,4	112,1	90,6	140,6
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	106,2	115,1	112,2	106,9	143,0
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	103,4	101,4	104,9	96,8	121,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	108,9	104,7	101,1	96,7	102,1
wpływy z opłaty targowej income from market fee	91,9	95,9	99,9	83,1	1,5
dochody z majątku revenue from property	109,5	102,3	98,7	106,1	128,1
pozostałe dochody other revenue	100,7	113,3	131,0	151,7	85,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 18. Struktura dochodów własnych gmin
Chart 18. Structure of own revenue of gminas

Wykres 19. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
 Chart 19. Changes of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

III.1.2. Dotacje ogółem

III.1.2. Grants total

W 2021 r. dotacje ogółem wzrosły o 2,9% wobec 2020 r. Kwota z tytułu dotacji celowych dla gmin była wyższa o 6,4% niż w 2020 r., natomiast wartość dotacji §§ 200 i 620 oraz §§ 205 i 625¹² zmniejszyła się o 24,6%. W strukturze dochodów ogółem osiągniętych przez gminy dotacje ogółem stanowiły łącznie 32,6%, z tego dotacje celowe 29,9%, a dotacje §§ 200 i 620 oraz §§ 205 i 625 to 2,7% dochodów ogółem.

Tablica 20. Dotacje ogółem dla gmin
 Table 20. Grants total for gminas

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	36 041,9	40 536,0	46 257,4	51 861,1	53 360,4
dotacje celowe targeted grants	34 012,3	34 919,0	39 725,3	45 932,6	48 890,7 ¹³
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	28 923,5	29 113,3	34 715,9	41 265,6	40 467,4
inwestycyjne investment	15,5	9,8	17,6	17,1	14,6
na zadania własne for own tasks	4 036,7	4 580,6	3 848,5	3 489,2	3 553,1
inwestycyjne investment	719,7	1 228,1	542,5	314,1	344,6

¹² Patrz rozdział I. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST.

¹³ W tym 3571,1 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Tablica 20. Dotacje ogółem dla gmin (cd.)
 Table 20. Grants total for gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	27,0	25,4	28,9	29,0	45,5
inwestycyjne investment	5,2	7,4	9,2	13,9	8,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	465,9	520,1	568,5	506,8	583,4
inwestycyjne investment	200,0	233,7	255,4	192,3	225,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	314,3	317,6	278,0	327,3	383,9
inwestycyjne investment	266,3	269,6	218,7	251,7	313,3
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	244,9	361,9	285,4	314,8	286,4
inwestycyjne investment	215,4	302,8	256,4	280,6	249,4
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	2 029,6	5 617,0	6 532,1	5 928,5	4 469,7
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	1 436,7	4 827,7	5 677,4	4 833,2	3 705,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	37 899,2	43 629,4	48 672,7	54 086,6	54 707,1
dotacje celowe targeted grants	34 523,4	35 552,0	40 211,3	46 431,6	48 311,9 ¹⁴
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	29 239,6	29 519,9	34 976,2	41 503,8	40 654,7
inwestycyjne investment	18,3	12,8	17,9	17,7	17,1
na zadania własne for own tasks	4 158,8	4 733,1	4 003,6	3 662,9	3 721,1
inwestycyjne investment	758,5	1 288,5	606,1	352,9	424,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	28,5	29,5	31,7	32,2	49,5
inwestycyjne investment	6,2	10,3	10,9	15,4	9,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	505,0	554,4	602,3	547,7	600,3
inwestycyjne investment	234,0	268,3	292,0	233,4	248,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	345,8	337,7	299,3	366,0	434,4
inwestycyjne investment	295,5	289,2	239,5	283,8	362,7
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	245,7	377,4	298,3	319,2	307,6

14 W tym 2544,4 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Tablica 20. Dotacje ogółem dla gmin (cd.)
Table 20. Grants total for gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
inwestycyjne investment	214,2	315,3	267,1	281,9	268,1
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	3 375,7	8 077,4	8 461,4	7 654,9	6 395,2
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	2 656,5	7 135,5	7 463,3	6 425,5	5 502,4
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dotacje ogółem Grants total	95,1	92,9	95,0	95,9	97,5
dotacje celowe targeted grants	98,5	98,2	98,8	98,9	101,2
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	98,9	98,6	99,3	99,4	99,5
inwestycyjne investment	84,8	76,9	98,3	96,4	85,1
na zadania własne for own tasks	97,1	96,8	96,1	95,3	95,5
inwestycyjne investment	94,9	95,3	89,5	89,0	81,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	94,6	86,3	91,4	90,0	91,8
inwestycyjne investment	85,2	72,1	84,9	89,9	90,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	92,3	93,8	94,4	92,5	88,4
inwestycyjne investment	85,5	87,1	87,4	82,4	86,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	90,9	94,0	92,9	89,4	93,1
inwestycyjne investment	90,1	93,2	91,3	88,7	93,0
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	99,7	95,9	95,7	98,6	90,6
inwestycyjne investment	100,6	96,0	96,0	99,5	88,4
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	60,1	69,5	77,2	77,4	69,9
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	54,1	67,7	76,1	75,2	67,3
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	119,0	112,5	114,1	112,1	102,9
dotacje celowe targeted grants	116,9	102,7	113,8	115,6	106,4
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	121,1	100,7	119,2	118,9	98,1
inwestycyjne investment	83,8	63,5	179,6	97,2	85,1
na zadania własne for own tasks	93,7	113,5	84,0	90,7	101,8
inwestycyjne investment	103,2	170,6	44,2	57,9	109,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	86,5	94,2	113,8	100,3	156,8

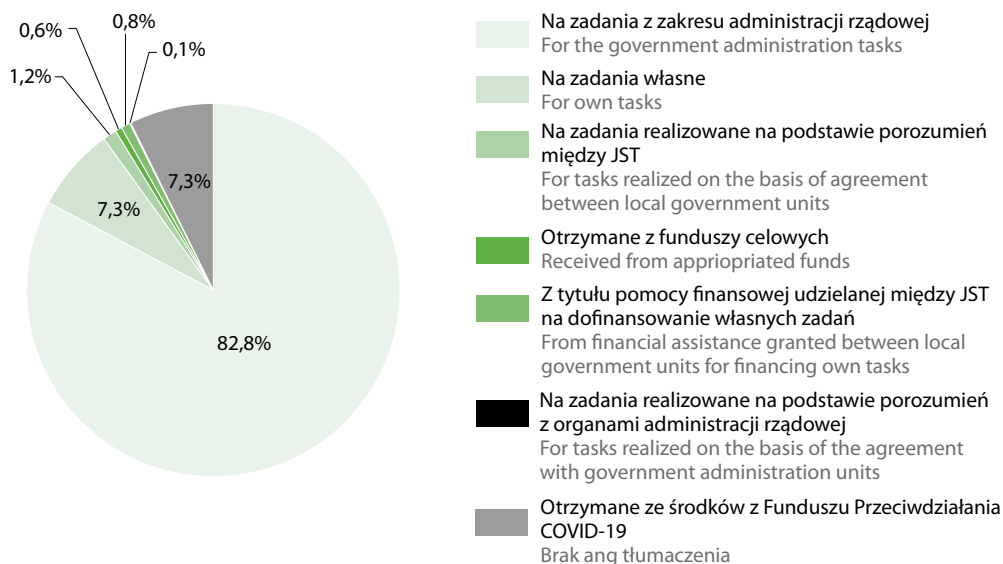
Tablica 20. Dotacje ogółem dla gmin (dok.)
Table 20. Grants total for gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
inwestycyjne investment	98,1	141,3	124,3	151,1	61,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	110,6	111,6	109,3	89,1	115,1
inwestycyjne investment	122,0	116,9	109,3	75,3	117,2
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	144,1	101,0	87,5	117,7	117,3
inwestycyjne investment	134,3	101,2	81,1	115,1	124,5
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	110,4	147,8	78,9	110,3	91,0
inwestycyjne investment	111,8	140,5	84,7	109,4	88,9
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	167,9	276,8	116,3	90,8	75,4
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	145,2	336,0	117,6	85,1	76,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W ramach dotacji celowych część inwestycyjna wyniosła 1 155,8 mln zł, co stanowiło 2,2% dotacji ogółem, a udział części inwestycyjnej dotacji §§ 620 i 625 (3705,7 mln zł) wyniósł 6,9% dotacji ogółem. W 2021 r. dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej stanowiły 82,8% dotacji celowych. Dział Rodzina (wg. działów klasyfikacji budżetowej) stanowił 95,5% dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne stanowiły 7,3% całości dotacji celowych.

Wykres 20. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez gminy
Chart 20. Structure of targeted grants received by gminas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

III.1.3. Subwencja ogólna

III.1.3. General subvention

W 2021 r. subwencja ogólna dla gmin w porównaniu do 2020 r. wzrosła o 29,4%. Część oświatowa stanowiła 57,1% a część wyrównawcza 22,7% subwencji ogólnej.

Tablica 21. Subwencja ogólna dla gmin
Table 21. General subvention for gminas

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Subwencja ogólna general subvention	27 071,1	28 359,3	30 420,1	31 611,7	40 892,0
część wyrównawcza equalizing part	6 749,3	7 306,4	7 947,7	8 750,7	9 262,8
część oświatowa educational part	19 912,3	20 622,4	21 972,0	22 315,7	23 329,4
część rekompensująca compensatory part	3,7	1,8	0,0	-	-
część równoważąca balancing part	325,5	324,6	334,5	338,1	336,4
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	80,4	104,0	165,9	207,2	7 963,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Subwencja ogólna general subvention	27 052,9	28 331,1	30 396,3	31 593,5	38 211,3
część wyrównawcza equalizing part	6 749,4	7 306,6	7 947,7	8 751,0	9 264,2
część oświatowa educational part	19 908,4	20 620,9	21 969,0	22 314,5	23 329,2
część rekompensująca compensatory part	3,7	1,8	0,1	-	-
część równoważąca balancing part	325,5	324,7	334,5	338,1	336,4
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	65,9	77,1	145,0	189,9	5 281,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Subwencja ogólna general subvention	100,1	100,1	100,1	100,1	107,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część oświatowa educational part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część rekompensująca compensatory part	100,0	100,0	0,0	-	-
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	122,0	134,9	114,5	109,1	150,8
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna general subvention	102,7	104,8	107,3	103,9	129,4
część wyrównawcza equalizing part	106,1	108,3	108,8	110,1	105,9
część oświatowa educational part	101,6	103,6	106,5	101,6	104,5
część rekompensująca compensatory part	74,0	49,1	0,0	-	-
część równoważąca balancing part	96,7	99,7	103,0	101,1	99,5
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	145,9	129,4	159,5	124,9	3843,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

III.2. Wydatki gmin

III.2. Expenditure of gminas

W 2021 r. w strukturze wydatków ogółem wydatki bieżące stanowiły 84,8%, natomiast wydatki majątkowe 15,2%. Wydatki ogółem w 2021 r. zwiększyły się 6,3% w stosunku do 2020 r., przy czym wydatki bieżące wzrosły o 5,8% (w tym wydatki na wynagrodzenia o 8,7%), a wydatki majątkowe zwiększyły się o 9,4%. W strukturze wydatków ogółem największy był udział gmin wiejskich (43,1%). Wydatki gmin miejsko-wiejskich stanowiły 34,9%, a gmin miejskich – 22,0% wydatków ogółem.

Tablica 22. Wydatki według typów gmin
Table 22. Expenditure by type of gminas

Gminy ogółem Gmina total	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	111 984,4	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0
wydatki bieżące current expenditure	95 588,5	100 890,8	112 419,6	122 464,7	129 536,1
na wynagrodzenia on wages and salaries	29 843,7	32 335,7	34 960,7	43 817,8	47 623,2
wydatki majątkowe property expenditure	16 395,9	26 241,9	22 897,3	21 251,9	23 252,9
inwestycyjne investment	16 063,1	25 817,2	22 425,9	20 714,6	21 782,5
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	120 030,7	136 591,1	145 489,9	157 187,5	168 209,3
wydatki bieżące current expenditure	100 093,2	105 773,0	118 001,7	130 382,8	136 773,9
na wynagrodzenia on wages and salaries	30 598,7	33 220,4	32 379,4	46 147,9	49 461,6
wydatki majątkowe property expenditure	19 937,5	30 818,1	27 488,3	26 804,7	31 435,4
inwestycyjne investment	19 592,2	30 367,3	26 996,4	26 205,0	29 824,3
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,3	93,1	93,0	91,4	90,8
wydatki bieżące current expenditure	95,5	95,4	95,3	93,9	94,7
na wynagrodzenia on wages and salaries	97,5	97,3	98,1	95,0	96,3
wydatki majątkowe property expenditure	82,2	85,2	83,3	79,3	74,0
inwestycyjne investment	82,0	85,0	83,1	79,0	73,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	114,1	113,5	106,4	106,2	106,3
wydatki bieżące current expenditure	109,6	105,5	111,4	108,9	105,8
na wynagrodzenia on wages and salaries	104,9	108,4	108,1	125,3	108,7
wydatki majątkowe property expenditure	149,7	160,1	87,3	92,8	109,4
inwestycyjne investment	150,8	160,7	86,9	92,4	105,2

Tablica 22. Wydatki według typów gmin (cd.)
 Table 22. Expenditure by type of gminas (cont.)

Gminy wiejskie Rural gminas	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	48 941,0	55 505,5	58 729,0	62 024,2	65 835,5
wydatki bieżące current expenditure	41 440,9	43 437,0	48 167,4	52 345,0	55 253,6
na wynagrodzenia on wages and salaries	12 914,9	13 917,2	15 015,8	18 820,9	20 504,0
wydatki majątkowe property expenditure	7 500,1	12 068,5	10 561,5	9 679,2	10 581,9
inwestycyjne investment	7 423,5	11 993,6	10 480,3	9 564,9	10 192,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	52 814,1	60 004,1	63 425,5	68 387,1	73 462,54
wydatki bieżące current expenditure	43 569,1	45 713,5	50 773,8	56 105,4	58 669,28
na wynagrodzenia on wages and salaries	13 303,6	14 360,2	15 344,0	19 983,0	21 403,60
wydatki majątkowe property expenditure	9 244,9	14 290,6	12 651,8	12 281,7	14 793,26
inwestycyjne investment	9 166,3	14 212,2	12 566,0	12 162,1	14 350,66
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	92,7	92,5	92,6	90,7	89,6
wydatki bieżące current expenditure	95,1	95,0	94,9	93,3	94,2
na wynagrodzenia on wages and salaries	97,1	96,9	97,9	94,2	95,8
wydatki majątkowe property expenditure	81,1	84,5	83,5	78,8	71,5
inwestycyjne investment	81,0	84,4	83,4	78,6	71,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	114,3	113,4	105,8	105,6	106,1
wydatki bieżące current expenditure	109,3	104,8	110,9	108,7	105,6
na wynagrodzenia on wages and salaries	104,3	107,8	107,9	125,3	108,9
wydatki majątkowe property expenditure	153,3	160,9	87,5	91,6	109,3
inwestycyjne investment	153,5	161,6	87,4	91,3	106,6

Tablica 22. Wydatki według typów gmin (cd.)
 Table 22. Expenditure by type of gminas (cont.)

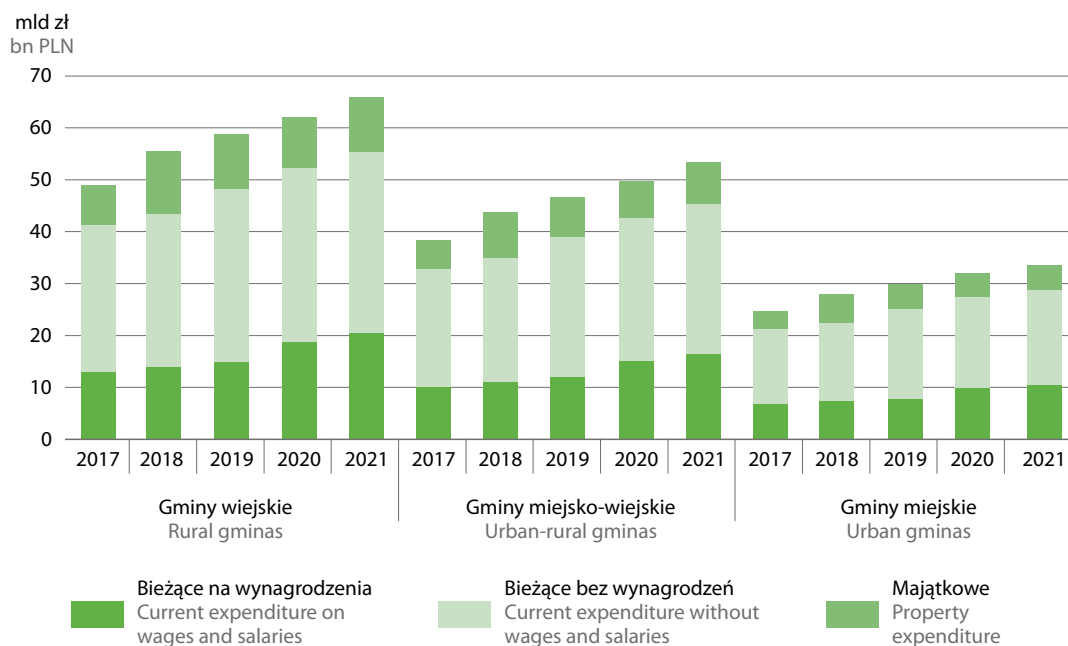
Gminy miejsko-wiejskie Rural-urban gminas	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	38 345,0	43 715,9	46 637,8	49 698,5	53 381,1
wydatki bieżące current expenditure	32 839,5	34 931,2	39 081,5	42 614,0	45 349,0
na wynagrodzenia on wages and salaries	10 160,2	11 102,6	12 088,1	15 158,3	16 534,7
wydatki majątkowe property expenditure	5 505,4	8 784,7	7 556,3	7 084,5	8 032,0
inwestycyjne investment	5 350,6	8 562,1	7 318,5	6 829,5	7 346,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	40 840,8	46 695,7	49 926,1	54 010,8	58 298,1
wydatki bieżące current expenditure	34 297,2	36 543,9	40 917,2	45 221,0	47 755,4
na wynagrodzenia on wages and salaries	10 393,5	11 381,3	12 246,5	15 894,1	17 130,6
wydatki majątkowe property expenditure	6 543,6	10 151,8	9 008,8	8 789,8	10 542,6
inwestycyjne investment	6 379,8	9 916,8	8 762,9	8 516,8	9 805,4
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,9	93,6	93,4	92,0	91,6
wydatki bieżące current expenditure	95,7	95,6	95,5	94,2	95,0
na wynagrodzenia on wages and salaries	97,8	97,6	98,7	95,4	96,5
wydatki majątkowe property expenditure	84,1	86,5	83,9	80,6	76,2
inwestycyjne investment	83,9	86,3	83,5	80,2	74,9
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	114,6	114,0	106,7	106,6	107,4
wydatki bieżące current expenditure	110,4	106,4	111,9	109,0	106,4
na wynagrodzenia on wages and salaries	105,4	109,3	108,9	125,4	109,1
wydatki majątkowe property expenditure	148,1	159,6	86,0	93,8	113,4
inwestycyjne investment	150,2	160,0	85,5	93,3	107,6

Tablica 22. Wydatki według typów gmin (dok.)
 Table 22. Expenditure by type of gminas (cont.)

Gminy miejskie Urban gminas	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	24 698,5	27 911,5	29 950,1	31 993,9	33 572,4
wydatki bieżące current expenditure	21 308,1	22 522,6	25 170,6	27 505,6	28 933,4
na wynagrodzenia on wages and salaries	6 768,6	7 316,0	7 856,8	9 838,5	10 584,4
wydatki majątkowe property expenditure	3 390,4	5 388,8	4 779,5	4 488,2	4 638,9
inwestycyjne investment	3 289,0	5 261,5	4 627,1	4 320,2	4 243,6
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	26 375,8	29 891,3	32 138,3	34 789,5	36 448,7
wydatki bieżące current expenditure	22 226,8	23 515,6	26 310,7	29 056,4	30 349,2
na wynagrodzenia on wages and salaries	6 901,6	7 478,9	8 052,9	10 270,8	10 927,3
wydatki majątkowe property expenditure	4 148,9	6 375,6	5 827,6	5 733,1	6 099,5
inwestycyjne investment	4 046,1	6 238,3	5 667,5	5 526,1	5 668,2
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,6	93,4	93,2	92,0	92,1
wydatki bieżące current expenditure	95,9	95,8	95,7	94,7	95,3
na wynagrodzenia on wages and salaries	98,1	97,8	97,6	95,8	96,9
wydatki majątkowe property expenditure	81,7	84,5	82,0	78,3	76,1
inwestycyjne investment	81,3	84,3	81,6	78,2	74,9
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	112,8	113,0	107,3	106,8	104,9
wydatki bieżące current expenditure	109,0	105,7	111,8	109,3	105,2
na wynagrodzenia on wages and salaries	105,2	108,1	107,4	125,2	107,6
wydatki majątkowe property expenditure	144,6	158,9	88,7	93,9	103,4
inwestycyjne investment	146,2	160,0	87,9	93,4	98,2

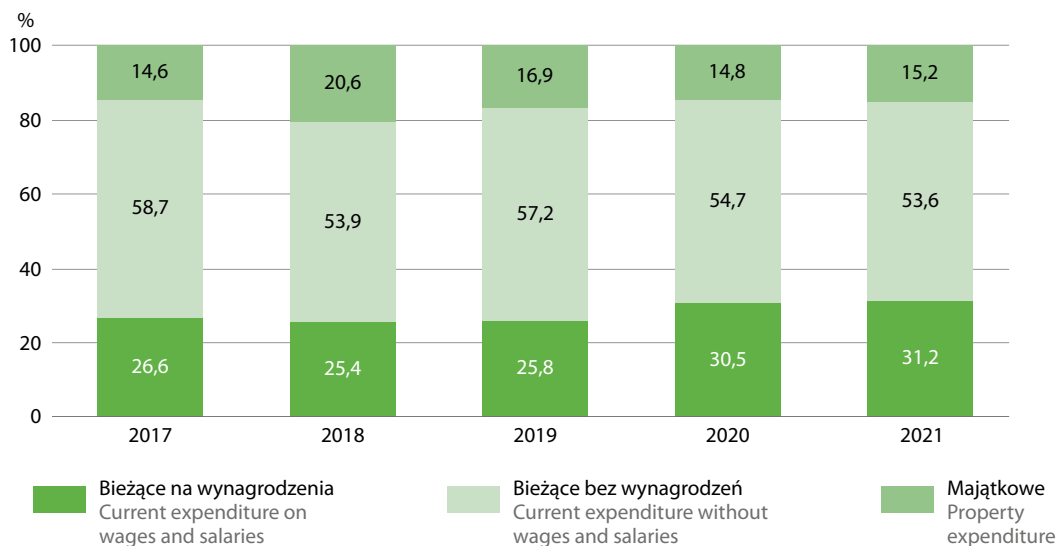
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 21. Wydatki według typów gmin
Chart 21. Expenditure by types of gminas

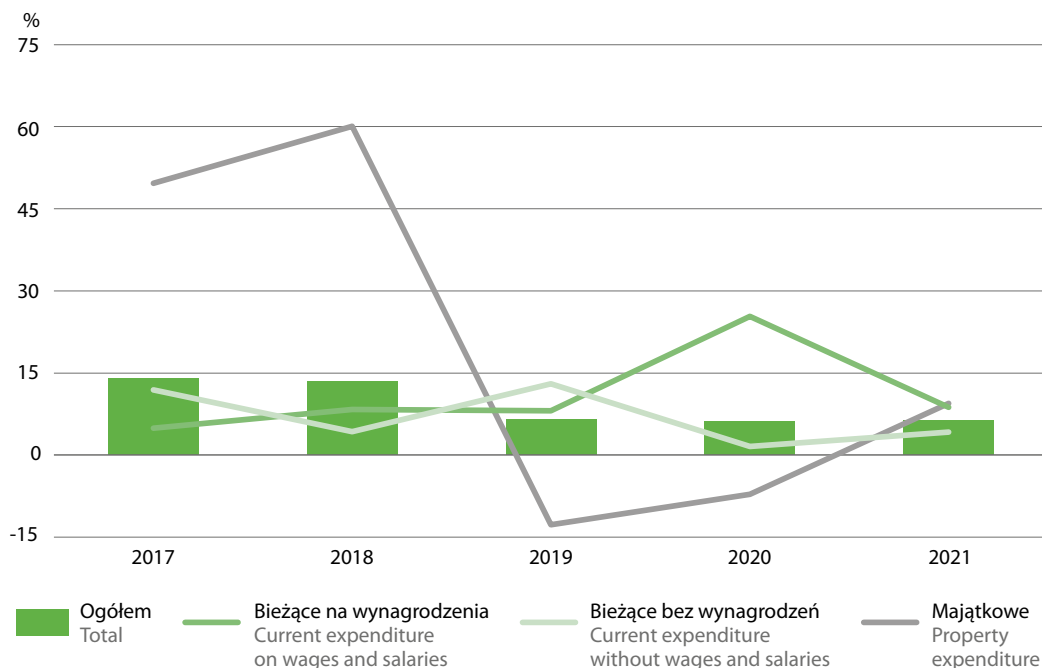
Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

Wykres 22. Struktura wydatków gmin
Chart 22. Structure of gminas' expenditure

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

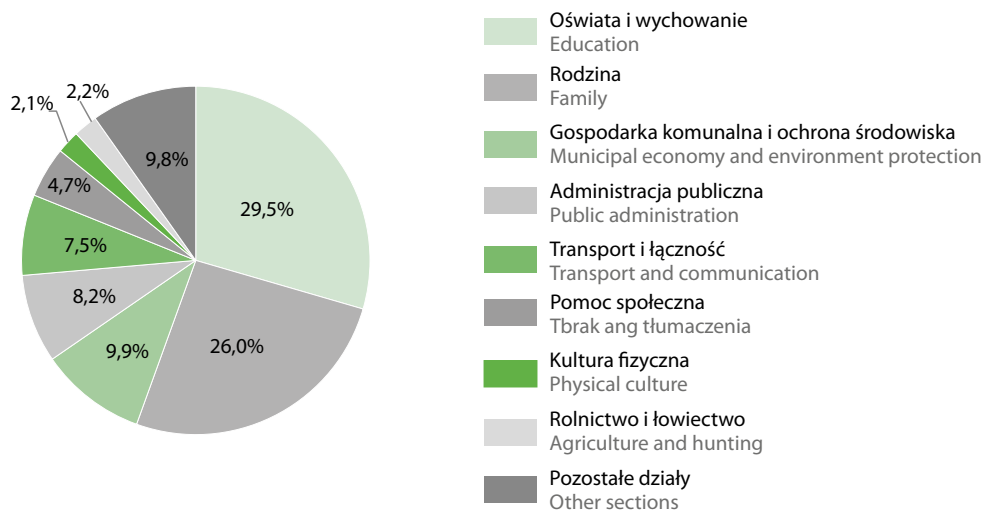
Wykres 23. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)
 Chart 23. Changes of selected categories of expenditure (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze wydatków według działów klasyfikacji budżetowej w 2021 r., największe wydatki wystąpiły w działach: „Oświata i wychowanie” (29,5%), „Rodzina” (26,0%), „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” (9,9%), „Administracja publiczna” (8,2%), „Transport i łączność” (7,5%), „Pomoc społeczna” (4,7%). Pozostałe działy łącznie stanowiły 14,2% całości wydatków gmin w 2021 r.

Wykres 24. Struktura wydatków gmin według działów
 Chart 24. Structure of gminas' expenditure by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W najważniejszych działach zanotowano zwiększenie wydatków wobec roku poprzedniego. Wydatki wykonane przez gminy w dziale „Oświata i wychowanie” zwiększyły się o 9,6% osiągając wartość 45 077,9 mln zł. Wartość wydatków w dziale „Rodzina” była niższa o 1,0% i wyniosła 39 743,9 mln zł, co było związane z wypłatą świadczeń w ramach programu „Rodzina 500 plus”. W dziale „Administracja publiczna” wartość wydatków ukształtowała się na poziomie 12 554,2 mln zł, tj. o 9,3% wyższym niż w 2020 r. W dziale „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” wydatki wyniosły 15 107,9 mln zł i wzrosły o 12,3%.

Tablica 23. Wydatki gmin
Table 23. Expenditure of gminas

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	111 984,4	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0
wydatki bieżące current expenditure	95 588,5	100 890,8	112 419,6	122 464,7	129 536,1
na wynagrodzenia on wages and salaries	29 843,7	32 335,7	34 960,7	43 817,8	47 623,2
dotacje grants	6 519,3	7 372,3	8 103,7	8 497,3	9 379,2
na obsługę długu on debt service	663,1	702,0	830,3	668,6	480,9
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	6,6	6,0	5,6	3,2	4,3
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	30 229,8	30 053,3	35 425,8	41 825,4	40 884,0
pozostałe wydatki other expenditure	22 530,9	24 222,3	26 361,5	27 652,3	31 164,5
wydatki majątkowe property expenditure	16 395,9	26 241,9	22 897,3	21 251,9	23 252,9
inwestycyjne investment	16 063,1	25 817,2	22 425,9	20 714,6	21 782,5
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	120030,7	136591,1	145489,9	157187,5	168209,3
wydatki bieżące current expenditure	100 093,2	105 773,0	118 001,7	130 382,8	136 773,9
na wynagrodzenia on wages and salaries	30 598,7	33 220,4	35 643,3	46 147,9	49461,6
dotacje grants	6 693,2	7 549,2	8 305,6	8 884,5	9 682,3
na obsługę długu on debt service	768,1	808,9	941,9	882,6	683,2
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	54,8	52,6	67,3	71,1	70,5
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	30 758,5	30 655,9	35 919,1	42 347,4	41 333,3
pozostałe wydatki other expenditure	25 151,8	26 976,9	29 635,7	32 049,4	35 543,0
wydatki majątkowe property expenditure	19 937,5	30 818,1	27 488,3	26 804,7	31 435,4
inwestycyjne investment	19 592,2	30 367,3	26 996,4	26 205,0	29 824,3

Tablica 23. Wydatki gmin (dok.)
Table 23. Expenditure of gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,3	93,1	93,0	91,4	90,8
wydatki bieżące current expenditure	95,5	95,4	95,3	93,9	94,7
na wynagrodzenia on wages and salaries	97,5	97,3	98,1	95,0	96,3
dotacje grants	97,4	97,7	97,6	95,6	96,9
na obsługę długu on debt service	86,3	86,8	88,1	75,8	70,4
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	12,0	11,4	8,4	4,6	6,1
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	98,3	98,0	98,6	98,8	98,9
pozostałe wydatki other expenditure	89,6	89,8	89,0	86,3	87,7
wydatki majątkowe property expenditure	82,2	85,2	83,3	79,3	74,0
inwestycyjne investment	82,0	85,0	83,1	79,0	73,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	114,1	113,5	106,4	106,2	106,3
wydatki bieżące current expenditure	109,6	105,5	111,4	108,9	105,8
na wynagrodzenia on wages and salaries	104,9	108,4	108,1	125,3	108,7
dotacje grants	110,0	113,1	109,9	104,9	110,4
na obsługę długu on debt service	94,6	105,9	118,3	80,5	71,9
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	98,5	90,9	93,3	57,1	135,1
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	118,3	99,4	117,9	118,1	97,7
pozostałe wydatki other expenditure	107,2	107,5	108,8	104,9	112,7
wydatki majątkowe property expenditure	149,7	160,1	87,3	92,8	109,4
inwestycyjne investment	150,8	160,7	86,9	92,4	105,2

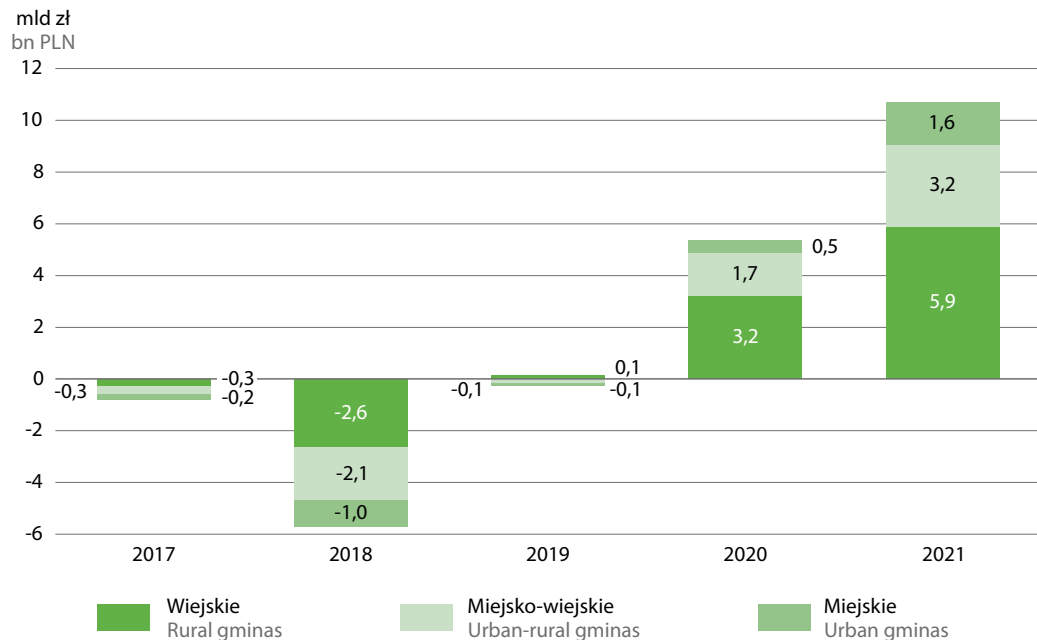
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

III.3. Wynik budżetów gmin

III.3. Result of gminas' budgets

W 2021 r., nadwyżka budżetów gmin ogółem wyniosła 10 694,7 mln zł, przy planowanym deficycie w wysokości 8 942,3 mln zł. Nadwyżkę zanotowano dla wszystkich rodzajów gmin. Dla gmin wiejskich nadwyżka wyniosła 5 899,3 mln zł, natomiast dla gmin miejsko-wiejskich i gmin miejskich nadwyżka wyniosła odpowiednio: 3 163,3 mln zł i 1 632,2 mln zł.

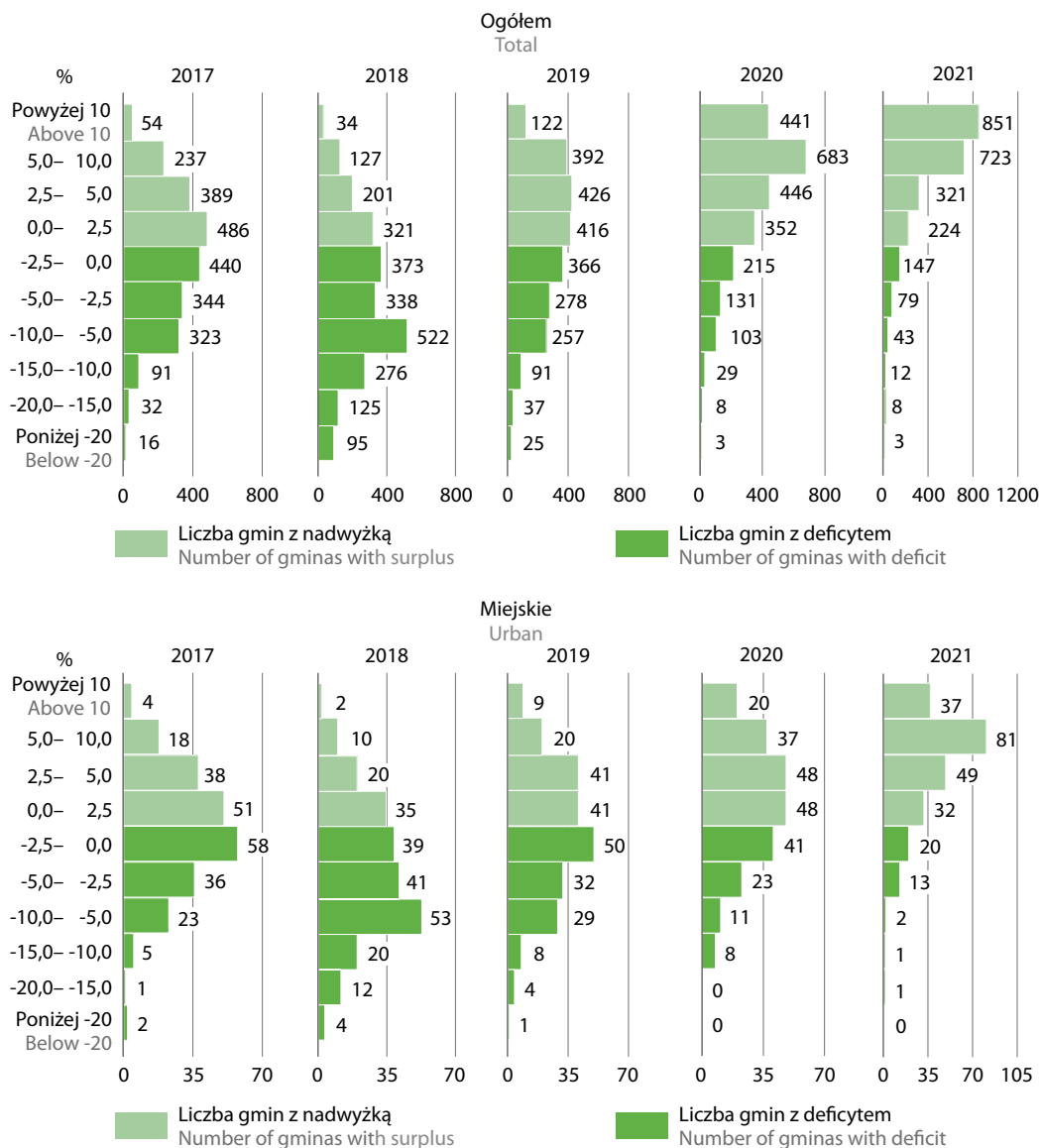
Wykres 25. Wynik budżetu według typów gmin
Chart 25. Budget result by type of gminas

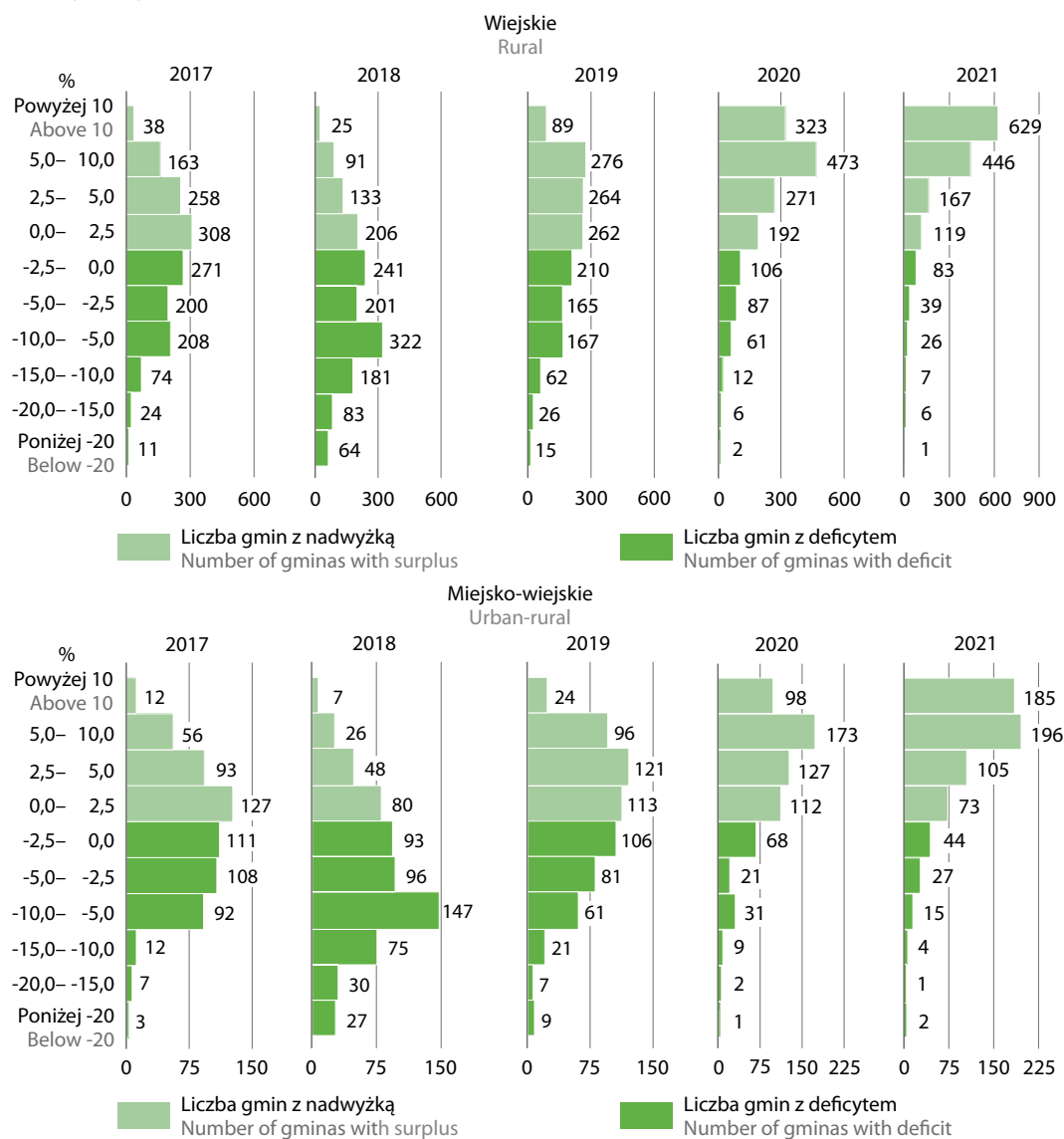
Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

Nadwyżka budżetowa w 2021 r. wystąpiła w 2119 gminach (87,9% wszystkich gmin). Dodatnią relację wyniku do dochodów przekraczającą 10% osiągnęło 851 gmin. Deficyt wystąpił w 292 gminach, (12,1% ogólnej liczby gmin). Wśród gmin, które odnotowały deficyt, w 23 gminach relacja wyniku do dochodów przekraczała 10%. Dla porównania w 2020 r. nadwyżkę wypracowano w 1922 gminach (79,7% ogólnej liczby gmin), zaś deficyt wystąpił w 489 gminach, tj. w 20,3% ogólnej liczby gmin.

Wykres 26. Gminy według relacji wyniku budżetowego do dochodów
Chart 26. Gminas by budget result/revenue relation

Wykres 26. Gminy według relacji wyniku budżetowego do dochodów (dok.)
 Chart 26. Gminas by budget result/revenue relation (cont.)

Uwaga: przedziały dla wartości wskaźnika domknięte lewostronnie.

Note: left-closed intervals for the index values.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

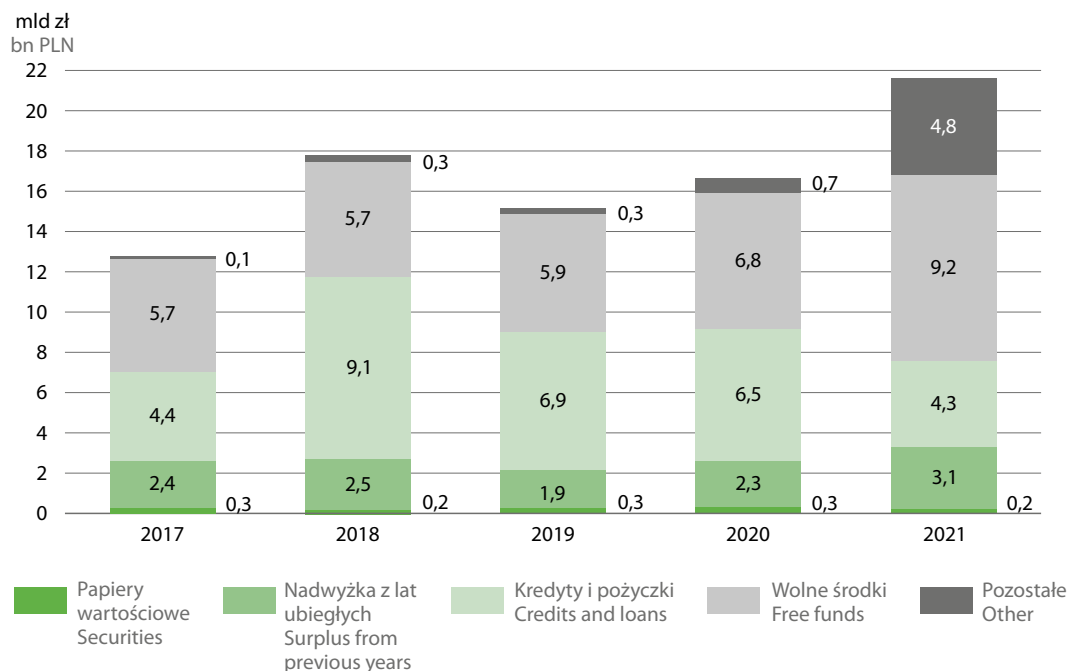
III.4. Finansowanie

III.4. Financing

W 2021 r. przychody gmin wyniosły 21 613,8 mln zł. W tym z tytułu kredytów i pożyczek wyniosły 4 259,3 mln zł i stanowiły 19,7% przychodów. Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych wyniosły 206,3 mln zł i stanowiły 1,0% przychodów. W kategorii wolnych środków¹⁵ przychody wyniosły 9 202,3 mln zł (42,6%), a przychody z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych wyniosły 3 100,4 mln zł, czyli 14,3% całości.

¹⁵ Tj. nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Powstaje ona w wyniku rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

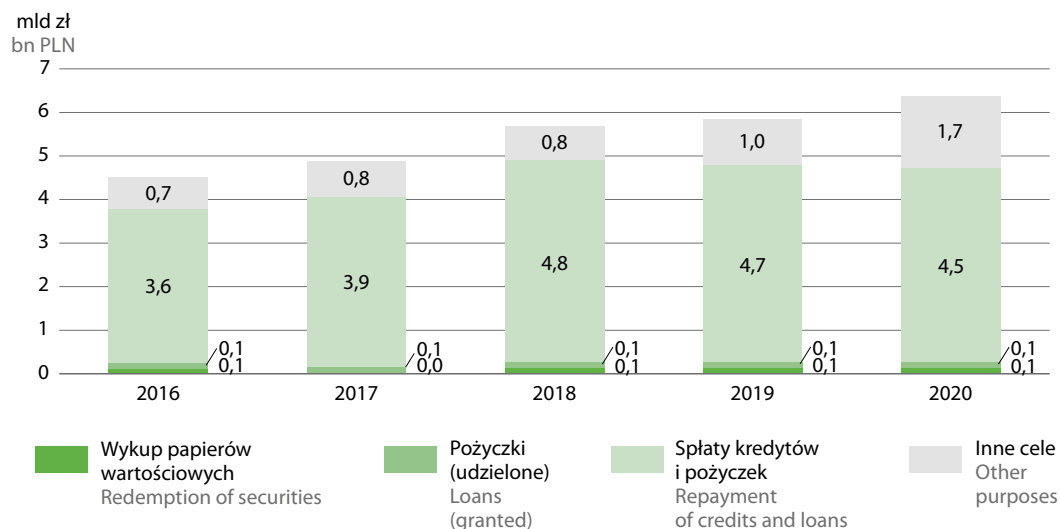
Wykres 27. Przychody gmin
Chart 27. Proceeds of gminas

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

W 2021 r. rozchody gmin wyniosły 6 381,2 mln zł. Największy udział w rozchodach (71,0%) stanowiły spłaty kredytów i pożyczek w kwocie 4 530,9 mln zł. Wykup papierów wartościowych i obligacji samorządowych stanowił 1,7% rozchodów gmin ogółem, tj. 109,2 mln zł.

Wykres 28. Rozchody gmin
Chart 28. Outlays of gminas

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

IV. GOSPODARKA FINANSOWA MIAST NA PRAWACH POWIATU

IV. FINANCIAL ECONOMY OF CITIES WITH POWIAT STATUS

W 2021 r. dochody miast na prawach powiatu¹⁶ wyniosły 111 045,6 mln zł, a wydatki 108 203,5 mln zł. Rok budżetowy 2021 miasta na prawach powiatu zamknęły nadwyżką w wysokości 2 842,1 mln zł. W porównaniu z 2020 r. dochody tych jednostek samorządu terytorialnego wzrosły o 10,7%, a wydatki o 4,5%. Dla porównania, w latach 2017-2020 średni wzrost dochodów ogółem wyniósł 7,8%, a wydatków ogółem wyniósł 9,5%.

Tablica 24. Dochody, wydatki i wynik budżetów miast na prawach powiatu
Table 24. Revenue, expenditure and result of cities with powiat status budgets

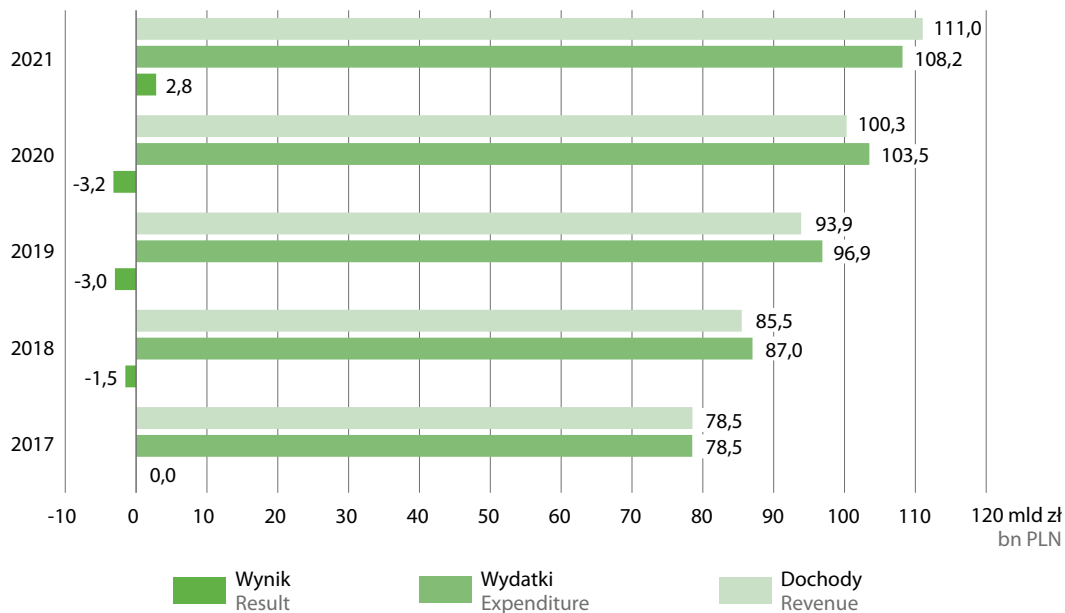
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	78 529,5	85 507,8	93 894,4	100 314,4	111 045,6
Wydatki Expenditure	78 504,1	87 014,6	96 885,5	103 502,2	108 203,5
Wynik Result	25,5	-1 506,8	-2 991,1	-3 187,7	2 842,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	78 925,8	85 792,2	94 756,6	100 747,8	108 010,3
Wydatki Expenditure	83 114,8	92 779,2	102 622,2	110 861,9	115 172,5
Wynik Result	-4 189,0	-6 987,0	-7 865,7	-10 114,1	-7 162,2
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody Revenue	99,5	99,7	99,1	99,6	102,8
Wydatki Expenditure	94,5	93,8	94,4	93,4	93,9
Wynik Result	x	x	x	x	x
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	105,5	108,9	109,8	106,8	110,7
Wydatki Expenditure	109,1	110,8	111,3	106,8	104,5
Wynik Result	x	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

¹⁶ Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2020, poz. 920) miasto na prawach powiatu jest gminą wykonującą zadania powiatu na zasadach określonych w tej ustawie.

W roku 2017 oraz 2021 miasta na prawach powiatu odnotowały nadwyżkę budżetową. Lata 2018-2020 zamknęły się deficytem. W 2021 r. wskaźnik wykonania dochodów budżetowych miast na prawach powiatu osiągnął poziom 102,8% zaplanowanej wartości, a dla wydatków budżetowych było to 93,9%.

Wykres 29. Budżety miast na prawach powiatu
Chart 29. Budgets of cities with powiat status

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

IV.1. Dochody miast na prawach powiatu

IV.1. Revenue of cities with powiat status

W 2021 r. wykonanie dochodów ogółem miast na prawach powiatu wyniosło 111 045,6 mln zł i stanowiło 102,8% realizacji planu. W odniesieniu do 2020 r. dochody ogółem wzrosły o 10,7%. W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu największą pozycją były dochody własne w wysokości 62 942,2 mln zł, stanowiące 56,7% całości dochodów. Dotacje ogółem w kwocie 25 313,5 mln zł stanowiły 22,8% ogółu dochodów, a 20,5% subwencja ogólna w wysokości 22 789,9 mln zł.

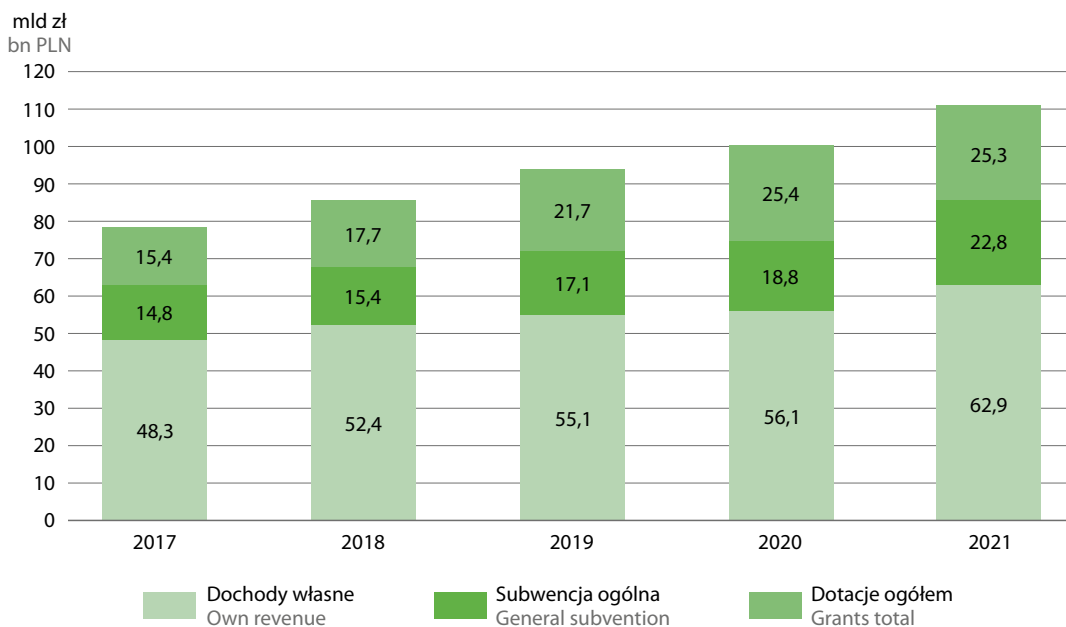
Tablica 25. Dochody miast na prawach powiatu
Table 25. Revenue of cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	78 529,5	85 507,8	93 894,4	100 314,4	111 045,6
dochody własne own revenue	48 312,6	52 411,3	55 060,8	56 075,2	62 942,2
dotacje ogółem grants total	15 396,5	17 713,0	21 715,5	25 447,8	25 313,5
subwencja ogólna general subvention	14 820,5	15 383,5	17 118,0	18 791,5	22 789,9
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	78 925,8	85 792,2	94 756,6	100 747,8	108 010,3
dochody własne own revenue	47 710,8	51 278,1	54 887,1	55 437,6	59 764,6
dotacje ogółem grants total	16 396,0	19 132,3	22 755,5	26 514,9	26 353,9
subwencja ogólna general subvention	14 819,1	15 381,7	17 113,9	18 795,3	21 891,8
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody ogółem Revenue total	99,5	99,7	99,1	99,6	102,8
dochody własne own revenue	101,3	102,2	100,3	101,2	105,3
dotacje ogółem grants total	93,9	92,6	95,4	96,0	96,1
subwencja ogólna general subvention	100,0	100,0	100,0	100,0	104,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	105,5	108,9	109,8	106,8	110,7
dochody własne own revenue	105,3	108,5	105,1	101,8	112,2
dotacje ogółem grants total	109,4	115,0	122,6	117,2	99,5
subwencja ogólna general subvention	102,3	103,8	111,3	109,8	121,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2021 r. w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosły dwa składniki dochodów ogółem: pozycja dochody własne – o 12,2% oraz subwencja ogólna – o 21,3%. Pozycja dotacje ogółem zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego o 0,5%.

Wykres 30. Dochody miast na prawach powiatu
Chart 30. Revenue of cities with powiat status

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

IV.1.1. Dochody własne

IV.1.1. Own revenue

W 2021 r. dochody własne miast na prawach powiatu wyniosły 62 942,2 mln zł i były wyższe o 12,2% niż w 2020 r. Realizacja planu wykonania dochodów własnych wyniosła w tym okresie 105,3%.

W 2021 r. w strukturze dochodów własnych miast na prawach powiatu największy udział (43,3%) stanowiły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), zrealizowane w kwocie 27 272,8 mln zł. Podana wielkość obejmowała część gminną i powiatową. Oznaczało to wykonanie w 105,3% planu budżetowego dla tej kategorii dochodów własnych. W 2021 r. odnotowano łączny (dla części gminnej i powiatowej) wzrost o 12,9% dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT).

W 2021 r. łączne wpływy miast na prawach powiatu z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) wyniosły 3 116,6 mln zł. Jest to najwyższa uzyskana kwota w tej kategorii w latach 2017-2021.

Tablica 26. Dochody własne miast na prawach powiatu
 Table 26. Own revenue of cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	48 312,6	52 411,3	55 060,8	56 075,2	62 942,2
podatek dochodowy od osób prawnych część gminna corporate income tax – gminas' part	1 595,8	1 890,1	2 163,0	2 155,7	2 578,6
podatek dochodowy od osób prawnych część powiatowa corporate income tax – powiatas' part	333,0	394,3	451,3	449,5	538,0
podatek dochodowy od osób fizycznych część gminna personal income tax – gminas' part	15 900,2	17 933,8	19 594,2	19 046,5	21 506,6
podatek dochodowy od osób fizycznych część powiatowa personal income tax – powiatas' part	4 295,4	4 833,2	5 267,0	5 115,9	5 766,2
podatek rolny agricultural tax	21,5	21,5	21,7	21,7	22,8
podatek od nieruchomości tax on real estate	8 456,5	8 817,0	9 023,4	9 226,7	9 989,8
podatek leśny forest tax	4,6	4,7	4,6	4,6	4,6
podatek od środków transportowych tax on means of transport	339,9	349,0	352,5	347,1	343,9
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	31,0	30,4	29,9	30,3	91,6
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	159,9	166,5	179,2	171,1	230,5
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	1 526,3	1 569,0	1 604,3	1 590,8	2 460,0
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	292,7	306,1	323,2	312,0	369,1
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	10,3	10,1	9,8	10,0	9,3
wpływy z opłaty targowej income from market fee	23,7	22,4	21,7	17,6	0,3
dochody z majątku revenue from property	3 793,5	3 930,7	3 902,0	4 061,2	5 096,5
pozostałe dochody other revenue	11 528,3	12 132,5	12 113,0	13 514,6	13 934,4

Tablica 26. Dochody własne miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 26. Own revenue of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	47 710,8	51 278,1	54 887,1	55 437,6	59 764,6
podatek dochodowy od osób prawnych część gminna corporate income tax – gminas' part	1 546,2	1 668,2	1 849,0	1 903,9	2 122,0
podatek dochodowy od osób prawnych część powiatowa corporate income tax – powiatas' part	319,8	355,8	492,9	506,2	552,1
podatek dochodowy od osób fizycznych część gminna personal income tax – gminas' part	15 582,3	17 167,2	19 452,5	18 811,9	20 212,9
podatek dochodowy od osób fizycznych część powiatowa personal income tax – powiatas' part	4 213,6	4 632,0	5 227,5	5 062,8	5 407,1
podatek rolny agricultural tax	22,4	21,5	21,8	21,9	22,5
podatek od nieruchomości tax on real estate	8 422,6	8 730,2	9 037,3	9 218,1	9 835,2
podatek leśny forest tax	4,3	4,4	4,6	4,6	4,6
podatek od środków transportowych tax on means of transport	340,1	353,8	356,2	341,2	358,3
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	33,6	32,0	31,1	26,8	49,2
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	156,3	156,7	171,6	152,3	178,6
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	1 116,6	1 362,5	1 420,3	1 432,7	1 700,1
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	266,2	284,1	306,6	298,8	334,5
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	10,3	10,6	9,9	9,5	9,6
wpływy z opłaty targowej income from market fee	25,8	23,2	22,0	19,4	0,1
dochody z majątku revenue from property	4 099,7	4 273,7	4 195,0	4 208,6	5 041,2
pozostałe dochody other revenue	11 550,9	12 202,4	12 288,7	13 419,0	13 936,7

Tablica 26. Dochody własne miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 26. Own revenue of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody własne Own revenue	101,3	102,2	100,3	101,2	105,3
podatek dochodowy od osób prawnych część gminna corporate income tax – gminas' part	103,2	113,3	117,0	113,2	121,5
podatek dochodowy od osób prawnych część powiatowa corporate income tax – powiatas' part	104,1	110,8	91,6	88,8	97,5
podatek dochodowy od osób fizycznych część gminna personal income tax – gminas' part	102,0	104,5	100,7	101,2	106,4
podatek dochodowy od osób fizycznych część powiatowa personal income tax – powiatas' part	101,9	104,3	100,8	101,0	106,6
podatek rolny agricultural tax	95,7	100,2	99,7	98,9	101,2
podatek od nieruchomości tax on real estate	100,4	101,0	99,8	100,1	101,6
podatek leśny forest tax	107,6	106,6	101,0	99,6	100,4
podatek od środków transportowych tax on means of transport	99,9	98,6	98,9	101,7	96,0
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	92,2	94,8	96,1	113,1	186,3
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	102,3	106,2	104,4	112,3	129,1
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	136,7	115,2	112,9	111,0	144,7
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	110,0	107,7	105,4	104,4	110,3
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	99,8	95,5	98,6	105,6	96,9
wpływy z opłaty targowej income from market fee	91,8	96,6	98,5	90,7	260,5
dochody z majątku revenue from property	92,5	92,0	93,0	96,5	101,1
pozostałe dochody other revenue	99,8	99,4	98,6	100,7	100,0

Tablica 26. Dochody własne miast na prawach powiatu (dok.)
 Table 26. Own revenue of cities with powiat status (cont.)

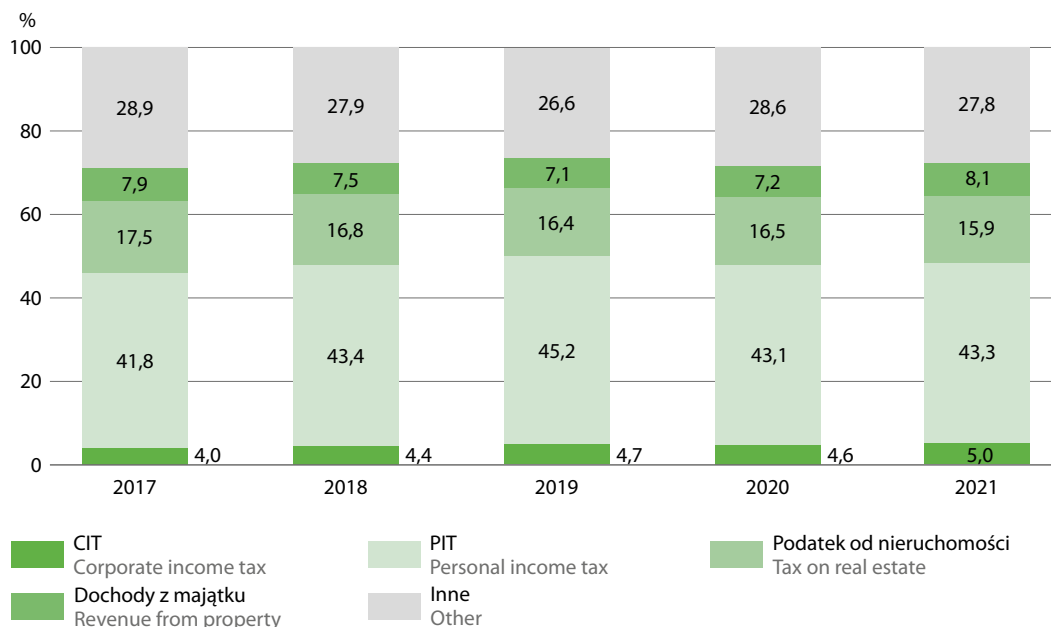
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	105,3	108,5	105,1	101,8	112,2
podatek dochodowy od osób prawnych część gminna corporate income tax – gminas' part	113,5	118,4	114,4	99,7	119,6
podatek dochodowy od osób prawnych część powiatowa corporate income tax – powiats' part	113,5	118,4	114,4	99,6	119,7
podatek dochodowy od osób fizycznych część gminna personal income tax – gminas' part	108,3	112,8	109,3	97,2	112,9
podatek dochodowy od osób fizycznych część powiatowa personal income tax – powiats' part	108,0	112,5	109,0	97,1	112,7
podatek rolny agricultural tax	97,6	100,2	100,8	99,8	105,3
podatek od nieruchomości tax on real estate	103,8	104,3	102,3	102,3	108,3
podatek leśny forest tax	100,7	103,2	97,1	99,6	101,1
podatek od środków transportowych tax on means of transport	102,9	102,7	101,0	98,5	99,1
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	96,0	98,0	98,4	101,4	302,5
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	97,2	104,1	107,7	95,4	134,7
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	126,5	102,8	102,2	99,2	154,6
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	109,6	104,6	105,6	96,5	118,3
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	134,9	97,6	97,4	101,7	93,0
wpływy z opłaty targowej income from market fee	80,8	94,7	96,9	81,3	2,0
dochody z majątku revenue from property	94,7	103,6	99,3	104,1	125,5
pozostałe dochody other revenue	102,1	105,2	99,8	111,6	103,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Znaczącym źródłem dochodów własnych miast na prawach powiatu była pozycja pozostałe dochody. W 2021 r. z tego tytułu uzyskano łącznie 13 934,4 mln zł, tj. o 3,1% więcej niż w 2020 r. Ważnym źródłem dochodów własnych były też dochody z podatku od nieruchomości. W 2021 r. wartość tej pozycji w ciągu

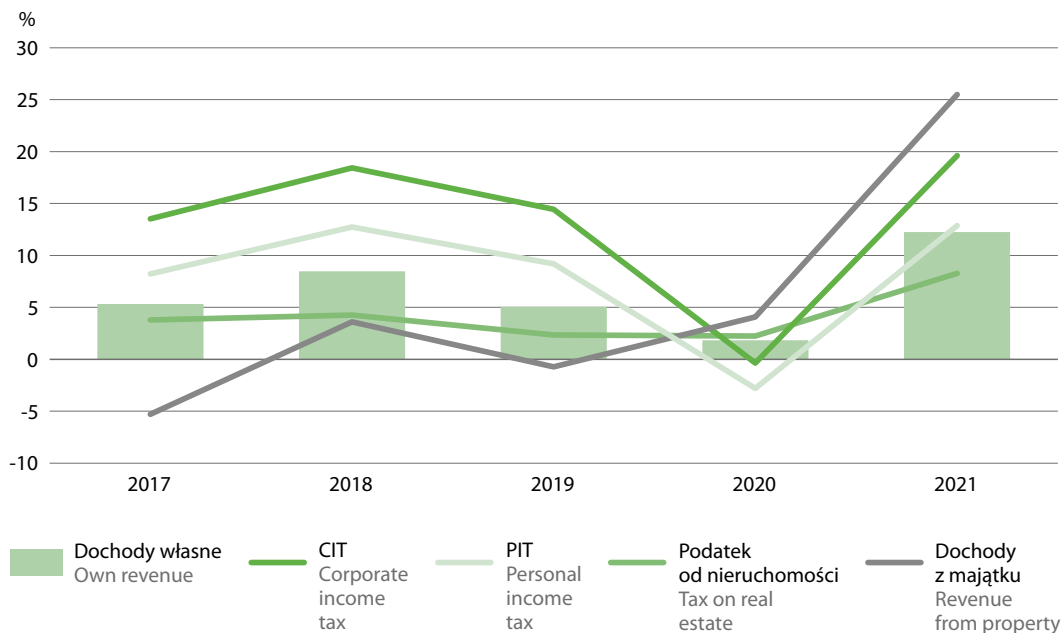
roku wzrosła o 8,3% i wyniosła 9 989,8 mln zł. Udział podatku od nieruchomości w strukturze dochodów własnych miast na prawach powiatów stanowił 15,9% dochodów własnych, wobec 16,5% w 2020 r.

Wykres 31. Struktura dochodów własnych miast na prawach powiatu
Chart 31. Structure of own revenue of cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 32. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
Chart 32. Changes of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

IV.1.2. Dotacje ogółem

IV.1.2. Grants total

Miasta na prawach powiatu w 2021 r. uzyskały dochody z dotacji w łącznej kwocie 25 313,5 mln zł. Stanowiło to spadek o 0,5% w porównaniu z 2020 r. Roczny plan w tej kategorii zrealizowano w 96,1%. W strukturze wykonanych dochodów ogółem za 2021 r. dotacje ogółem stanowiły 22,8%, z tego dotacje celowe 19,1% (w kwocie 21 199,5 mln zł), a dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625¹⁷ w kwocie 4 144,0 mln zł stanowiły 3,7% dochodów ogółem.

Wartość zrealizowanych dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w roku 2021 na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w porównaniu do roku 2020 zmniejszyła się o 1,4%. Realizacja dotacji §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 w 2021 r. w kwocie 4 114,0 mln zł była o 13,2% mniejsza niż w 2020 r.

Tablica 27. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu

Table 27. Grants total for cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	15 396,5	17 713,0	21 715,5	25 447,8	25 313,5
dotacje celowe targeted grants	13 126,8	13 510,7	16 928,6	20 706,4	21 199,5¹⁸
część gminna gminas' part	10 833,6	11 102,5	14 346,8	17 832,3	17 536,5
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	9 328,4	9 623,0	12 897,0	16 390,1	16 072,2
inwestycyjne investment	3,5	2,4	3,7	3,0	2,8
na zadania własne for own tasks	1 493,4	1 467,6	1 423,9	1 426,1	1 447,8
inwestycyjne investment	29,3	74,7	28,7	21,3	51,8
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	11,9	11,9	25,9	16,1	16,5
inwestycyjne investment	2,9	1,7	3,1	1,2	2,0
część powiatowa powiatas' part	1 807,1	1 823,6	2 034,9	2 230,1	2 249,5
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	1 567,2	1 587,8	1 761,7	1 934,1	2 015,5
inwestycyjne investment	18,9	44,9	71,1	58,4	33,0

¹⁷ Patrz rozdział I. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST.

¹⁸ W tym 679,9 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Tablica 27. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 27. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
na zadania własne for own tasks	234,0	221,6	242,6	261,4	190,4
inwestycyjne investment	40,7	33,4	50,6	56,0	10,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	6,0	14,2	30,6	34,6	43,6
inwestycyjne investment	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0
Pozostałe Others	486,0	584,6	546,9	644,0	1 413,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	345,4	378,4	380,5	420,0	458,4
inwestycyjne investment	2,7	9,2	2,5	2,2	0,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	15,1	103,8	70,7	94,3	69,8
inwestycyjne investment	10,5	94,0	57,2	83,5	53,5
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	125,4	102,3	95,6	129,7	205,4
inwestycyjne investment	112,7	90,2	85,5	119,3	132,6
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	2 269,7	4 202,3	4 786,9	4 741,4	4 114,0
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620 and 625	1 845,4	3 582,8	4 115,7	4 039,7	3 534,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	16 396,0	19 132,3	22 755,5	26 514,9	26 353,9
dotacje celowe targeted grants	13 297,6	13 723,3	17 093,9	20 941,2	21 151,0 ¹⁹
część gminna gminas' part	10963,8	11 250,1	14 450,6	17 939,3	17 592,5
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	9 416,1	9 727,9	12 974,1	16 449,8	16 117,4

¹⁹ W tym 530,5 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Tablica 27. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 27. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
inwestycyjne investment	3,7	2,6	3,8	4,1	4,2
na zadania własne for own tasks	1 525,2	1 509,2	1 449,4	1 471,6	1 457,4
inwestycyjne investment	33,7	92,1	28,8	24,2	40,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	22,5	13,1	27,1	17,8	17,8
inwestycyjne investment	13,1	2,3	3,2	1,3	2,1
część powiatowa powiat's part	1 821,5	1 861,2	2 075,1	2 304,2	2 284,0
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	1 577,6	1 601,9	1 781,9	1 980,1	2 027,1
inwestycyjne investment	19,1	48,0	71,5	85,7	33,6
na zadania własne for own tasks	236,1	231,3	252,6	271,6	198,7
inwestycyjne investment	41,5	42,1	59,5	64,2	18,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	7,8	27,9	40,6	52,6	58,2
inwestycyjne investment	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0
Pozostałe Others	512,3	612,1	568,3	697,7	1 274,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	354,3	387,3	376,2	423,7	458,4
inwestycyjne investment	2,9	10,7	2,7	2,9	1,7
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	21,7	112,6	77,0	95,7	75,2
inwestycyjne investment	17,0	102,7	63,5	84,9	58,4
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	136,3	112,1	115,1	178,3	210,3

Tablica 27. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 27. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
inwestycyjne investment	123,2	99,6	103,8	164,9	133,2
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	3 098,3	5 409,0	5 661,6	5 573,7	5 202,8
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620 and 625	2 567,3	4 635,0	4 834,2	4 705,4	4 485,7
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dotacje ogółem Grants total	93,9	92,6	95,4	96,0	96,1
dotacje celowe targeted grants	98,7	98,5	99,0	98,9	100,2
część gminna gminas' part	98,8	98,7	99,3	99,4	99,7
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	99,1	98,9	99,4	99,6	99,7
inwestycyjne investment	95,2	90,9	97,4	73,7	65,0
na zadania własne for own tasks	97,9	97,2	98,2	96,9	99,3
inwestycyjne investment	86,7	81,1	99,6	87,9	128,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	52,6	91,0	95,6	90,2	93,0
inwestycyjne investment	22,3	74,2	97,4	89,9	99,5
część powiatowa powiats' part	99,2	98,0	98,1	96,8	98,5
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	99,3	99,1	98,9	97,7	99,4
inwestycyjne investment	98,7	93,5	99,4	68,1	98,2
na zadania własne for own tasks	99,1	95,8	96,1	96,2	95,8
inwestycyjne investment	98,2	79,2	85,0	87,2	57,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	76,4	50,8	75,3	65,9	75,0

Tablica 27. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 27. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
inwestycyjne investment	59,7	100,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe Others	94,9	95,5	96,2	92,3	110,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	97,5	97,7	101,1	99,1	100,0
inwestycyjne investment	94,5	86,2	91,9	75,0	52,3
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	69,8	92,2	91,9	98,5	92,7
inwestycyjne investment	61,9	91,5	90,1	98,3	91,6
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	92,0	91,3	83,1	72,8	97,7
inwestycyjne investment	91,5	90,6	82,4	72,4	99,6
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	73,3	77,7	84,6	85,1	79,1
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620 and 625	71,9	77,3	85,1	85,9	78,8
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	109,4	115,0	122,6	117,2	99,5
dotacje celowe targeted grants	114,8	102,9	125,3	122,3	102,4
część gminna gminas' part	118,4	102,5	129,2	124,3	98,3
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	124,8	103,2	134,0	127,1	98,1
inwestycyjne investment	51,9	66,8	155,3	83,2	90,6
na zadania własne for own tasks	89,9	98,3	97,0	100,2	101,5
inwestycyjne investment	57,9	255,1	38,4	74,2	243,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	75,7	100,1	218,4	62,0	102,8

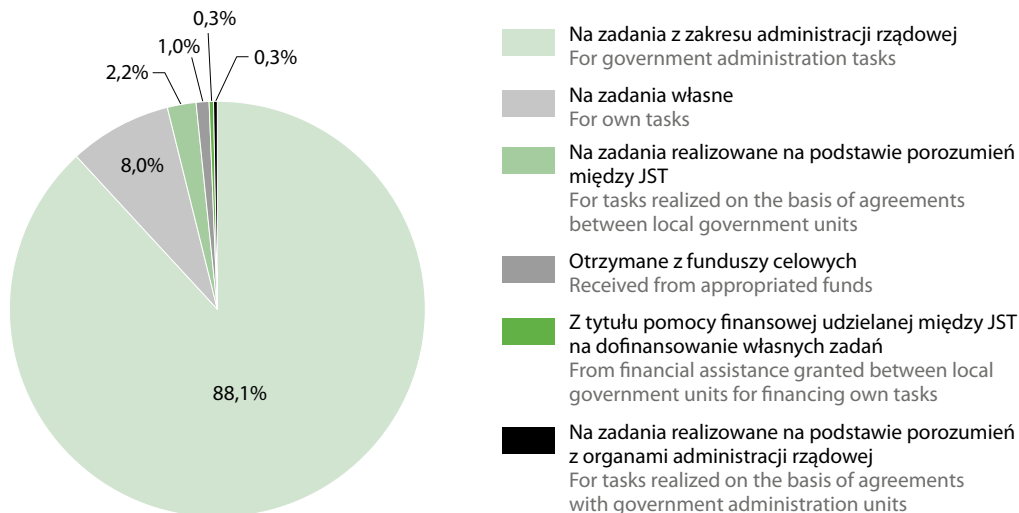
Tablica 27. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (dok.)
 Table 27. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
inwestycyjne investment	67,5	58,5	182,0	37,0	177,4
część powiatowa powiat's part	104,3	100,9	111,6	109,6	100,9
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	103,1	101,3	111,0	109,8	104,2
inwestycyjne investment	77,4	237,7	158,2	82,1	56,6
na zadania własne for own tasks	113,3	94,7	109,5	107,7	72,8
inwestycyjne investment	119,7	81,9	151,5	110,7	19,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	96,9	237,7	215,8	113,3	126,0
inwestycyjne investment	13,3	126,5	335,6	50,0	0,0
Pozostałe Others	88,2	120,3	93,5	117,8	219,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	103,3	109,6	100,5	110,4	109,1
inwestycyjne investment	39,4	335,7	27,1	87,3	40,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	56,6	686,2	68,1	133,3	74,0
inwestycyjne investment	47,2	896,2	60,9	146,0	64,0
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	66,1	81,6	93,5	135,6	158,3
inwestycyjne investment	64,8	80,0	94,8	139,5	111,1
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	86,2	185,1	113,9	99,0	86,8
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620 and 625	76,8	194,2	114,9	98,2	87,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze dotacji celowych zrealizowanych w 2021 r. przez miasta na prawach powiatu środki z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej stanowiły 88,1%, środki z budżetu państwa na zadania własne 8,0%, a pozostałe kategorie dotacji – 3,9%.

Wykres 33. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez miasta na prawach powiatu
Chart 33. Structure of targeted grants received by cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W ramach dotacji celowych z budżetu państwa, miasta na prawach powiatu otrzymały środki finansowe na zadania z zakresu administracji rządowej w wysokości 18 087,7 mln zł, z tego 16 072,2 mln zł zrealizowano w ramach zadań gminnych, a 2 015,5 mln zł - w ramach zadań powiatowych. W części gminnej dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej umieszczono zadania zrealizowane zgodnie z treścią ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. 2019 poz. 2407) – program „Rodzina 500 plus”.

Miasta na prawach powiatu otrzymały w 2021 r. tytułem dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych kwotę 1 638,1 mln zł, z czego 1 447,8 mln zł przeznaczone było na zadania w części gminnej, a 190,4 mln zł na zadania w części powiatowej. W kategorii dotacji celowych na realizację zadań własnych na zadania bieżące (bez zadań inwestycyjnych) wydano ogółem kwotę 1 575,6 mln zł.

IV.1.3. Subwencja ogólna

IV.1.3. General subvention

W 2021 r. subwencja ogólna (z uwzględnieniem uzupełnienia subwencji ogólnej w kwocie 3 337,7 mln zł) wyniosła 22 789,9 mln zł i była o 21,3% większa niż w 2020 r. Wykonanie planu na 2021 r. tej części dochodów miast na prawach powiatu odbyło się na założonym poziomie. Na wydatki w części oświatowej przeznaczono 79,3% subwencji ogólnej. W 2021 r. było to 18 066,1 mln zł, tj. o 4,6% więcej niż w poprzednim roku.

Tablica 28. Subwencja ogólna dla miast na prawach powiatu
 Table 28. General subvention for cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	14 820,5	15 383,5	17 118,0	18 791,5	22 789,9
część oświatowa educational part	13 750,3	14 225,1	15 753,2	17 279,5	18 066,1
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of general subvention	191,8	174,2	255,6	242,6	3 337,7
subwencja ogólna dla gmin general subvention for gminas	235,2	266,4	295,1	310,4	341,5
część wyrównawcza equalizing part	100,8	142,0	175,4	189,2	237,9
część rekompensująca compensatory part	4,7	0,2	0,1	11,2	3,2
część równoważąca balancing part	129,7	124,2	119,6	110,1	100,4
subwencja ogólna dla powiatów general subvention for powiats	643,2	717,8	814,1	959,0	1 044,7
część równoważąca balancing part	586,8	642,6	721,2	846,6	912,7
część wyrównawcza equalizing part	56,4	75,2	93,0	112,4	132,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	14 819,1	15 381,7	17 113,9	18 795,3	21 891,8
część oświatowa educational part	13 748,8	14 224,8	15 752,8	17 279,5	18 064,3
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of general subvention	191,9	172,7	251,9	246,4	2 441,4
subwencja ogólna dla gmin general subvention for gminas	235,2	266,4	295,1	310,4	341,5
część wyrównawcza equalizing part	100,8	142,0	175,4	189,2	237,9
część rekompensująca compensatory part	4,7	0,2	0,1	11,2	3,2
część równoważąca balancing part	129,7	124,2	119,6	110,1	100,4
subwencja ogólna dla powiatów general subvention for powiats	643,2	717,8	814,1	959,0	1 044,7
część równoważąca balancing part	586,8	642,6	721,2	846,6	912,7
część wyrównawcza equalizing part	56,4	75,2	93,0	112,4	132,0

Tablica 28. Subwencja ogólna dla miast na prawach powiatu (dok.)
 Table 28. General subvention for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Subwencja ogólna General subvention	100,0	100,0	100,0	100,0	104,1
część oświatowa educational part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of general subvention	100,0	100,9	101,5	98,4	136,7
subwencja ogólna dla gmin general subvention for gminas	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część rekompensująca compensatory part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
subwencja ogólna dla powiatów general subvention for powiats	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna General subvention	102,3	103,8	111,3	109,8	121,3
część oświatowa educational part	102,4	103,5	110,7	109,7	104,6
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of general subvention	87,1	90,8	146,7	94,9	1376,0
subwencja ogólna dla gmin general subvention for gminas	87,6	113,3	110,8	105,2	110,0
część wyrównawcza equalizing part	81,6	140,9	123,6	107,8	125,7
część rekompensująca compensatory part	65,0	4,5	39,9	13211,2	28,3
część równoważąca balancing part	94,1	95,8	96,3	92,1	91,3
subwencja ogólna dla powiatów general subvention for powiats	113,2	111,6	113,4	117,8	108,9
część równoważąca balancing part	111,7	109,5	112,2	117,4	107,8
część wyrównawcza equalizing part	131,0	133,4	123,6	121,0	117,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

IV.2. Wydatki miast na prawach powiatu

IV.2. Expenditure of cities with powiat status

W 2021 r. wydatki ogółem miast na prawach powiatu wyniosły 108 203,5 mln zł i były wyższe o 4,5% w porównaniu z 2020 r. Plan wydatków ogółem wykonano w 93,9% (wobec 93,4% w 2020 r.). Wydatki bieżące w 2021 r. zamknęły się kwotą 92 555,3 mln zł, w której największy udział stanowiły pozycje pozostałych wydatków – 31,9% oraz wynagrodzeń – 31,7%. Wydatki majątkowe miast na prawach powiatu wyniosły 15 648,2 mln zł, w porównaniu z 2020 r. poziom ich wzrósł o 2,8%.

Tablica 29. Wydatki miast na prawach powiatu
Table 29. Expenditure of cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	78 504,1	87 014,6	96 885,5	103 502,2	108 203,5
wydatki bieżące current expenditure	68 095,7	72 311,1	80 987,7	88 276,2	92 555,3
w tym including					
na wynagrodzenia on wages and salaries	21 693,4	23 401,9	25 578,3	27 615,5	29 315,9
dotacje grants	7 090,4	8 282,1	9 085,9	9 749,9	10 576,0
na obsługę długu on debt service	874,9	852,1	885,6	739,6	557,5
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	4,6	5,1	9,2	4,8	9,3
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	10 755,0	10 942,2	14 162,9	17 614,5	17 197,0
pozostałe wydatki other expenditure	23 802,6	24 661,5	26 712,8	27 659,0	29 568,3
wydatki majątkowe property expenditure	10 408,3	14 703,6	15 897,7	15 226,0	15 648,2
inwestycyjne investment	9 410,2	13 657,5	14 663,1	14 059,5	13 895,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	83 114,8	92 779,2	102 622,2	110 861,9	115 172,5
wydatki bieżące current expenditure	70 480,6	74 788,0	83 741,5	92 234,0	95 741,2
w tym including					
na wynagrodzenia on wages and salaries	x	x	x	x	x
dotacje grants	7 192,4	8 404,5	9 232,2	9 977,4	10 712,5
na obsługę długu on debt service	975,6	923,4	1 023,7	1 011,0	730,1

Tablica 29. Wydatki miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 29. Expenditure of cities with powiat status (cont.)

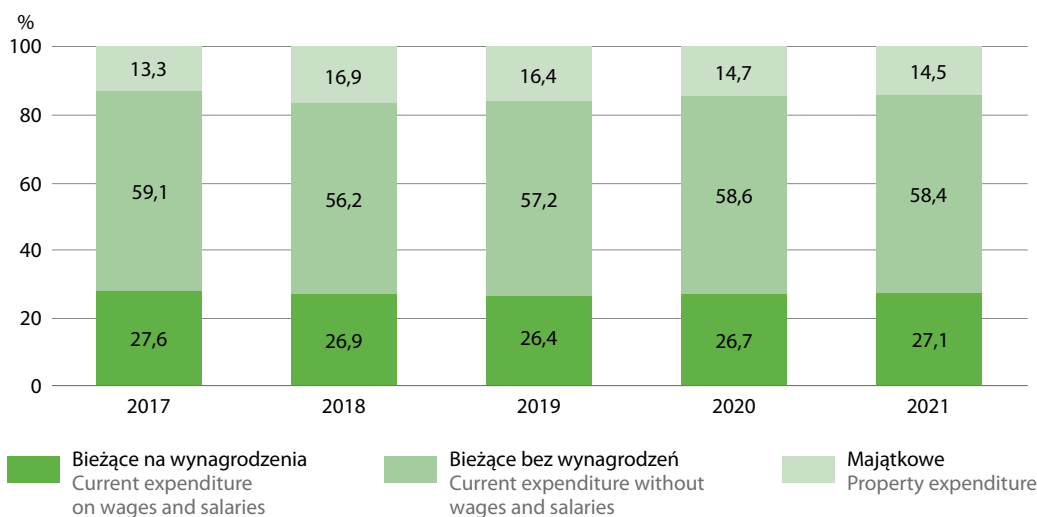
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	59,9	62,2	64,3	74,6	70,1
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	10 908,8	11 131,4	14 313,4	17 750,0	17 307,4
pozostałe wydatki other expenditure	25 466,6	26 322,8	28 503,6	30 207,3	31 744,8
wydatki majątkowe property expenditure	12 634,3	17 991,1	18 880,7	18 627,9	19 431,3
inwestycyjne investment	11 601,1	16 894,8	17 615,4	17 364,1	17 549,6
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Wydatki ogółem Total expenditure	94,5	93,8	94,4	93,4	93,9
wydatki bieżące current expenditure	96,6	96,7	96,7	95,7	96,7
na wynagrodzenia on wages and salaries	x	x	x	x	x
dotacje grants	98,6	98,5	98,4	97,7	98,7
na obsługę długu on debt service	89,7	92,3	86,5	73,2	76,4
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	7,7	8,2	14,3	6,5	13,2
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	98,6	98,3	98,9	99,2	99,4
pozostałe wydatki other expenditure	93,5	93,7	93,7	91,6	93,1
wydatki majątkowe property expenditure	82,4	81,7	84,2	81,7	80,5
inwestycyjne investment	81,1	80,8	83,2	81,0	79,2
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	109,1	110,8	111,3	106,8	104,5
wydatki bieżące current expenditure	107,5	106,2	112,0	109,0	104,8
w tym including					
na wynagrodzenia on wages and salaries	104,9	107,9	109,3	108,0	106,2
dotacje grants	110,8	116,8	109,7	107,3	108,5

Tablica 29. Wydatki miast na prawach powiatu (dok.)
Table 29. Expenditure of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
na obsługę długu on debt service	98,8	97,4	103,9	83,5	75,4
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	48,2	110,2	180,5	52,5	192,4
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	119,2	101,7	129,4	124,4	97,6
pozostałe wydatki other expenditure	105,0	103,6	108,3	103,5	106,9
wydatki majątkowe property expenditure	121,5	141,3	108,1	95,8	102,8
inwestycyjne investment	122,0	145,1	107,4	95,9	98,8

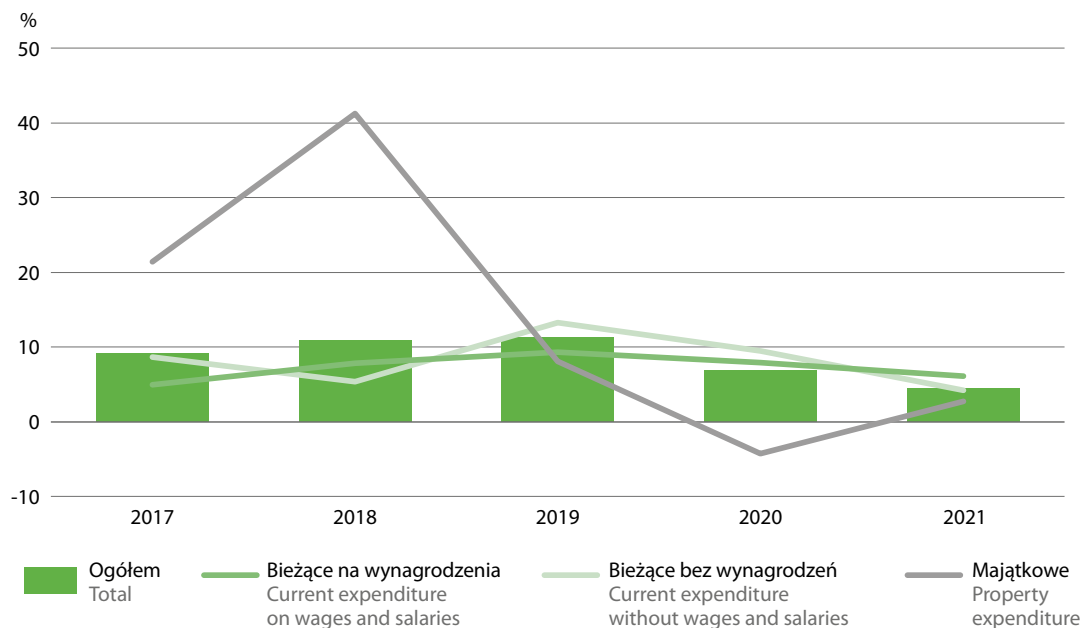
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 34. Struktura wydatków miast na prawach powiatu
Chart 34. Structure of expenditure of cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

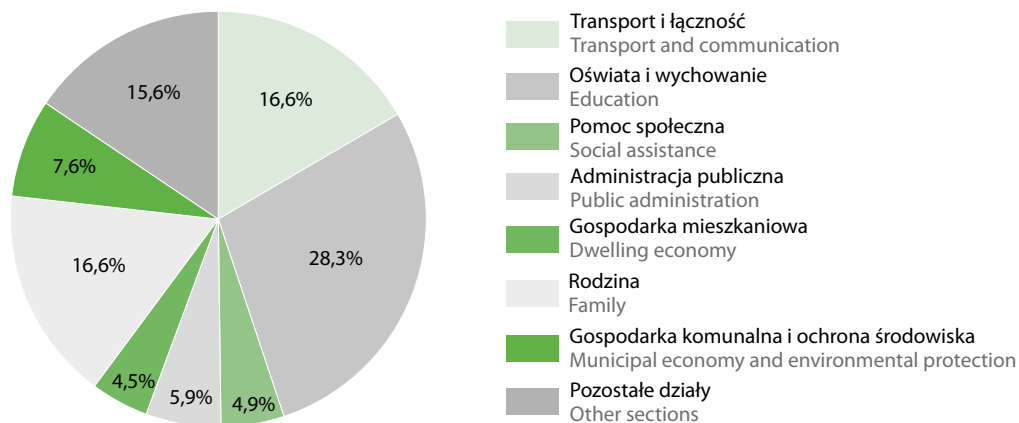
Wykres 35. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)
Chart 35. Changes of selected categories of expenditure (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze wydatków według działów klasyfikacji budżetowej w 2021 r. największy udział stanowiły wydatki w działach: „Oświata i wychowanie” (28,3%), „Transport i łączność” (16,6%), „Rodzina” (16,6%), „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” (7,6%), „Administracja publiczna” (5,9%), „Pomoc społeczna” (4,9%) oraz „Gospodarka mieszkaniowa” (4,5%). Pozostałe działy łącznie stanowiły 15,6% całości wydatków miast na prawach powiatu w 2021 r.

Wykres 36. Struktura wydatków miast na prawach powiatu według działów
Chart 36. Structure of cities with powiat status' expenditure by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wydatki bieżące miast na prawach powiatu w 2021 r. zwiększyły się w ciągu roku o 4,8% do kwoty 92 555,3 mln zł. W ich strukturze nie zaszły istotne zmiany w stosunku do poprzednich lat. Udział dotacji w wydatkach bieżących wyniósł 11,4%, świadczeń na rzecz osób fizycznych 18,6%, a wydatków na obsługę długu 0,6%. Na pozostałe wydatki przypadało 31,9% wszystkich wydatków bieżących (wobec 31,3% w roku poprzednim).

W 2021 r. miasta na prawach powiatu wydały na wynagrodzenia wraz z pochodnymi kwotę 34 647,3 mln zł, tj. o 6,6% więcej niż w 2020 r.

Wydatki majątkowe w 2021 r. zwiększyły się w ciągu roku o 2,8% i wyniosły 15 648,2 mln zł, co stanowiło 80,5% planowanej kwoty. Wydatki inwestycyjne wyniosły 13 895,4 mln zł i stanowiły 88,8% wydatków majątkowych oraz 12,8% wydatków ogółem.

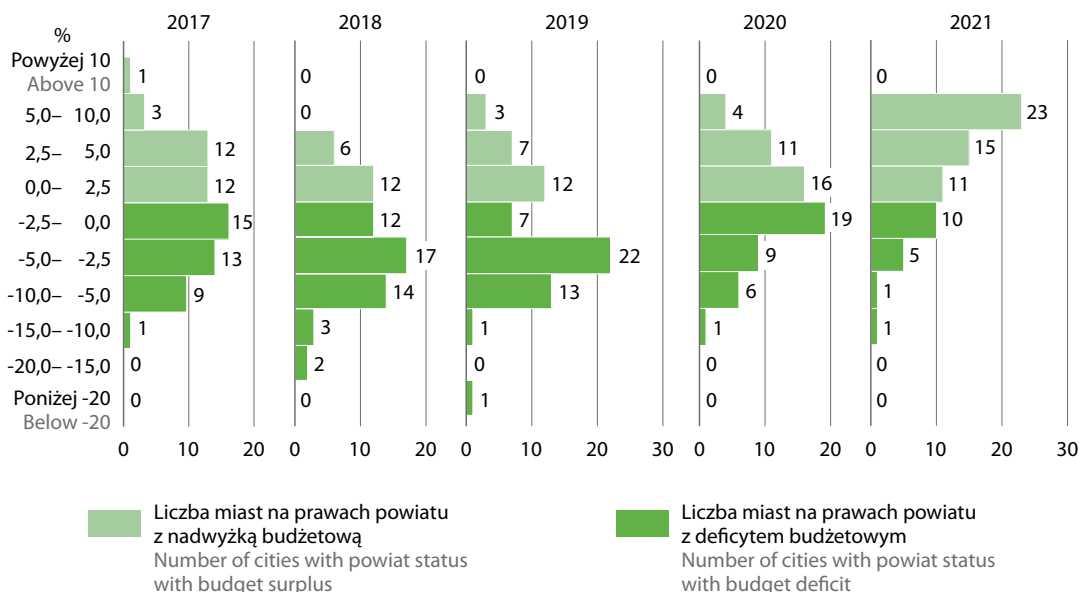
IV.3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

IV.3 Result of budgets of cities with powiat status

W 2021 r. budżety miast na prawach powiatu zamknęły się nadwyżką w wysokości 2 842,1 mln zł przy planowanym deficycie 7 162,2 mln zł. Nadwyżkę budżetową wypracowało 49 jednostek, a deficyt odnotowano dla 17 jednostek. W 26 miastach na prawach powiatu, które odnotowały nadwyżkę, poziom relacji wyniku do dochodów ogółem nie przekraczał 5%, natomiast w 23 miastach ukształtował się w przedziale 5-10%. Wśród 17 jednostek notujących w 2021 r. deficyt dla 2 podmiotów jego wielkość kształtowała się w przedziale 5-15%, dla 15 jednostek – w przedziale 0-5%, natomiast w żadnym mieście na prawach powiatu relacja ta nie przekroczyła poziomu 20%.

Wykres 37. Miasta na prawach powiatu według relacji wyniku budżetowego do dochodów

Chart 37. Cities with powiat status by result/revenue relation

Uwaga. Przedziały dla wartości wskaźnika domknięte lewostronnie.

Note. The intervals for the index values are left-closed.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

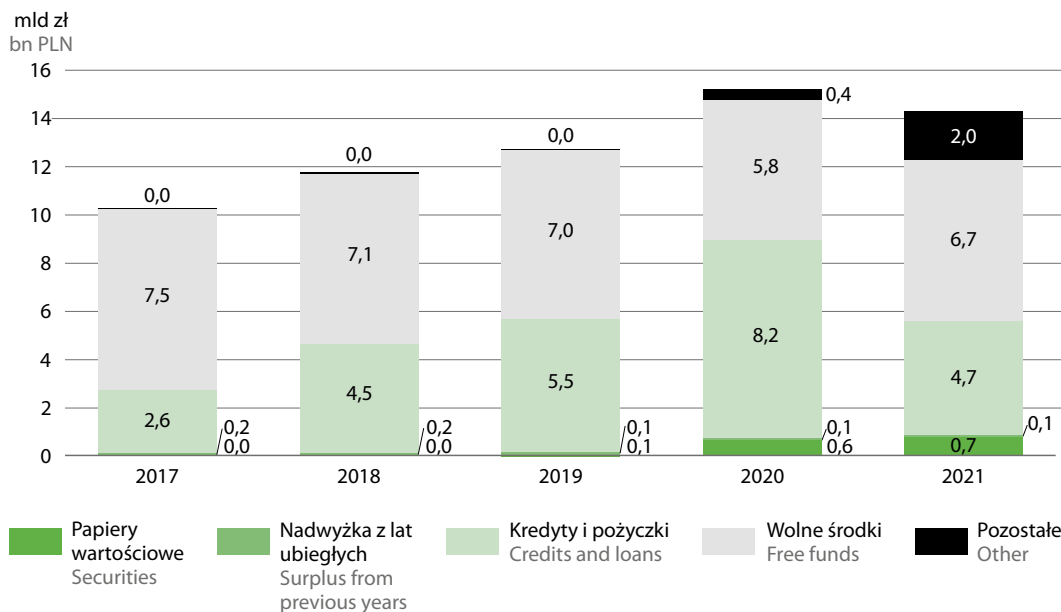
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

IV.4. Finansowanie

IV.4. Financing

Miasta na prawach powiatu zrealizowały w 2021 r. łączne przychody w kwocie 14 270,3 mln zł, wobec 15 165,5 mln zł w 2020 r. W strukturze przychodów 33,2% stanowiły przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Udział wolnych środków²⁰ na rachunkach bieżących miast na prawach powiatu w przychodach za 2021 r. wyniósł 47,0%, a nadwyżki z lat ubiegłych 0,5%. Pozostałe kategorie przychodów miast na prawach powiatu stanowiły łącznie 19,3%.

Wykres 38. Przychody miast na prawach powiatu
Chart 38 Proceeds of cities with powiat status

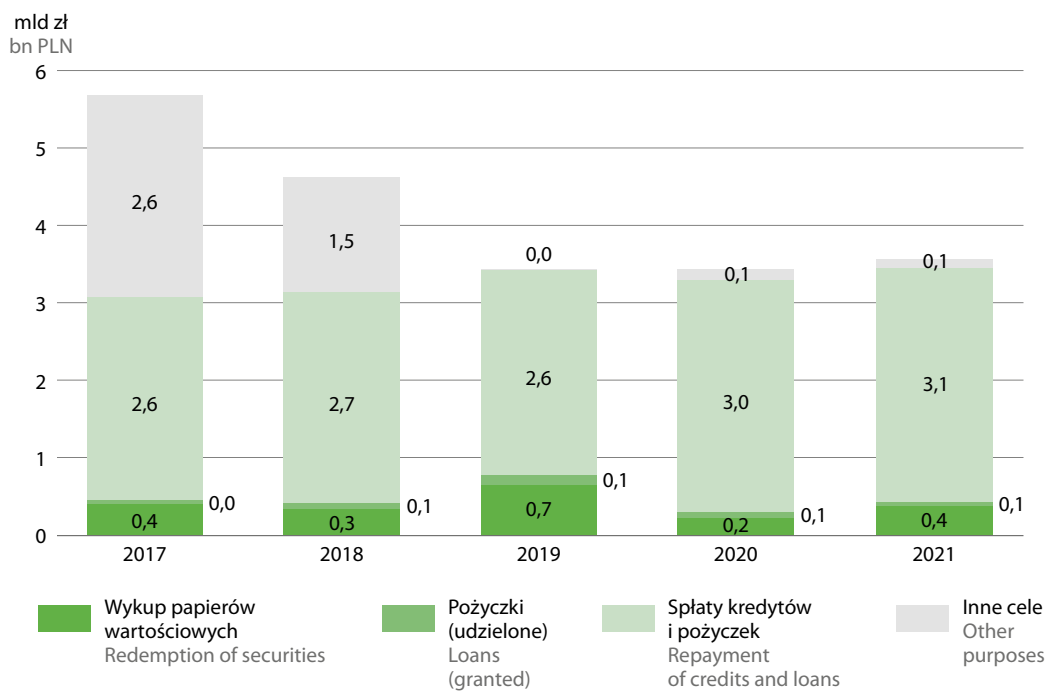

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

Łączna wartość rozchodów miast na prawach powiatu według stanu na koniec 2021 r. wyniosła 3 629,6 mln zł. Spłaty kredytów i pożyczek stanowiły 84,6% rozchodów (3 071,2 mln zł). Wykup papierów wartościowych stanowił 10,6% rozchodów (wobec 6,7% w 2020 r.). Wartość pożyczek udzielonych w 2021 r. przez miasta na prawach powiatu wyniosła 53,9 mln zł, stanowiąc 1,5% udziału w rozchodach. W kategorii „inne cele” ujęto kwotę 121,2 mln zł, stanowiącą 3,3% rozchodów.

²⁰ Tj. nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Powstaje ona w wyniku rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Wykres 39. Rozchody miast na prawach powiatu
 Chart 39. Outlays of cities with powiat status

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
 Source: Ministry of Finance data.

V. GOSPODARKA FINANSOWA POWIATÓW

V. FINANCIAL ECONOMY OF POWIATS

W 2021 r. dochody powiatów wyniosły 36 053,28 mln zł, a wydatki 34 172,72 mln zł. Rok budżetowy 2021 powiaty zakończyły nadwyżką w wysokości 1 880,6 mln zł. W porównaniu z rokiem poprzednim dochody zwiększyły się o 4,3%, a wydatki o 5,8%.

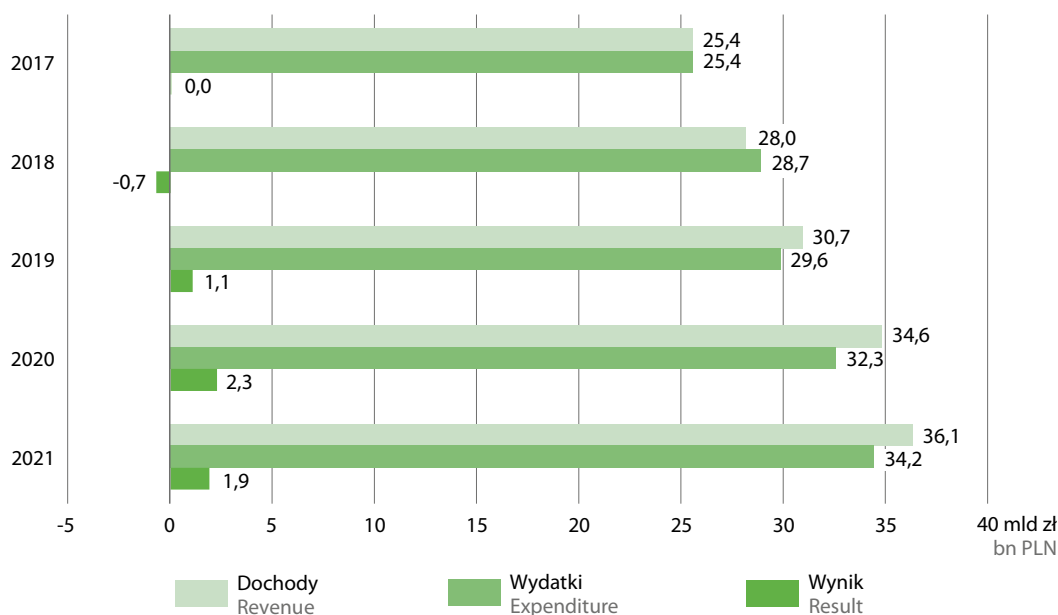
Tablica 30. Dochody, wydatki i wynik budżetów powiatów
Table 30. Revenue, expenditure and result of powiats' budgets

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	25 388,53	27 959,35	30 696,26	34 568,62	36 053,28
Wydatki Expenditure	25 360,42	28 656,57	29 630,70	32 313,93	34 172,72
Wynik Result	28,1	-697,2	1 065,6	2 254,7	1 880,6
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	25 819,4	28 453,48	30 608,09	33 681,52	35 446,06
Wydatki Expenditure	27 084,08	30 736,45	31 886,03	35 257,93	37 650,55
Wynik Result	-1 264,7	-2 283,0	-1 277,9	-1 576,4	-2 204,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody Revenue	98,3	98,3	100,3	102,6	101,7
Wydatki Expenditure	93,6	93,2	92,9	91,7	90,8
Wynik Result	x	x	x	x	x
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	106,0	110,1	109,8	112,6	104,3
Wydatki Expenditure	108,8	113,0	103,4	109,1	105,8
Wynik Result	x	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W latach 2017-2020 średni wzrost zrealizowanych dochodów powiatów wyniósł 6,8%, zaś średni wzrost wykonanych wydatków wyniósł 6,5%. W analizowanym okresie jedynie w 2018 r. budżety powiatów zamykały się deficytem, natomiast w pozostałych latach odnotowano nadwyżki budżetowe.

Wykres 40. Budżety powiatów
Chart 40. Budgets of powiats

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

V.1. DOCHODY POWIATÓW

V.1. REVENUE OF POWIATS

W 2021 r. wykonanie dochodów ogółem powiatów wyniosło 36 053,3 mln zł, co stanowiło 101,7% planu. W strukturze dochodów największą kategorią była subwencja ogólna w kwocie 14 962,4 mln zł, tj. 41,5 % całości. Dochody własne w wysokości 13 747,4 mln zł stanowiły 38,1%, a dotacje ogółem w kwocie 7 343,5 mln zł to 20,4% dochodów ogółem.

Tablica 31. Dochody powiatów
Table 31. Revenue of powiats

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	25 388,5	27 959,3	30 696,3	34 568,6	36 053,3
dochody własne own revenue	9 079,0	10 076,3	12 312,5	13 994,5	13 747,4
dotacje ogółem grants total	6 047,2	7 377,4	6 737,4	7 157,0	7 343,5
subwencja ogólna general subvention	10 262,3	10 505,6	11 646,4	13 417,1	14 962,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	25 819,4	28 453,5	30 608,1	33 681,5	35 446,1
dochody własne own revenue	8 974,0	9 789,5	11 758,4	12 597,0	12 930,8
dotacje ogółem grants total	6 587,2	8 167,4	7 216,9	7 677,1	7 827,6
subwencja ogólna general subvention	10 258,2	10 496,5	11 632,9	13 407,4	14 687,6

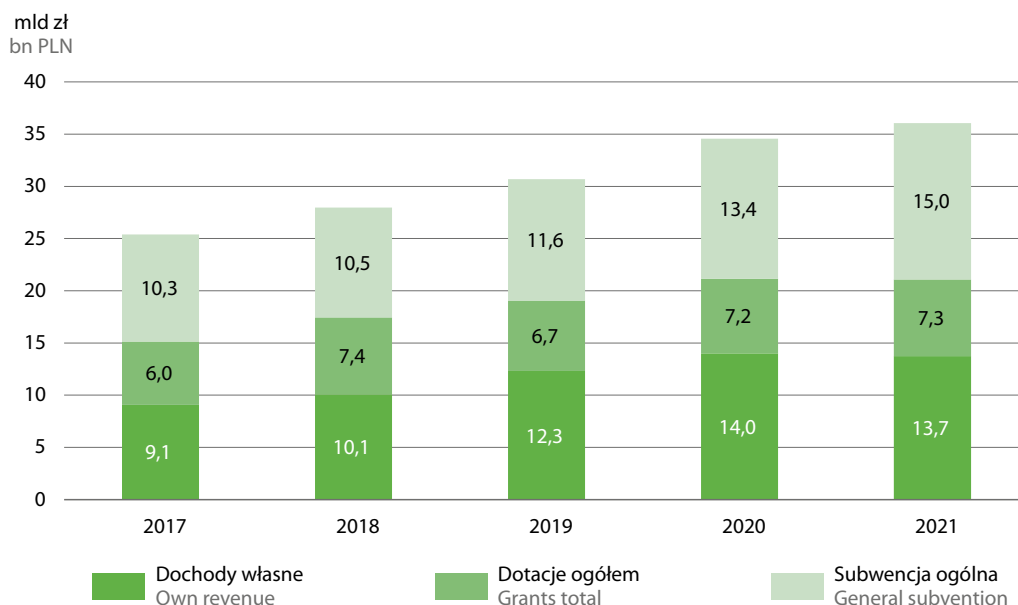
Tablica 31. Dochody powiatów (dok.)
Table 31. Revenue of powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody ogółem Revenue total	98,3	98,3	100,3	102,6	101,7
dochody własne own revenue	101,2	102,9	104,7	111,1	106,3
dotacje ogółem grants total	91,8	90,3	93,4	93,2	93,8
subwencja ogólna general subvention	100,0	100,1	100,1	100,1	101,9
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	106,0	110,1	109,8	112,6	104,3
dochody własne own revenue	107,1	111,0	122,2	113,7	98,2
dotacje ogółem grants total	115,3	122,0	91,3	106,2	102,6
subwencja ogólna general subvention	100,3	102,4	110,9	115,2	111,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim dochody ogółem powiatów były wyższe o 4,3%. Dotacje ogółem zwiększyły się o 2,6%, a dochody własne spadły o 1,8%. Subwencja ogólna, która była największą kategorią dochodów powiatów, wzrosła o 11,5%.

Wykres 41. Dochody powiatów
Chart 41. Revenue of powiats

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

V.1.1. Dochody własne powiatów

V.1.1. Own revenue of powiats

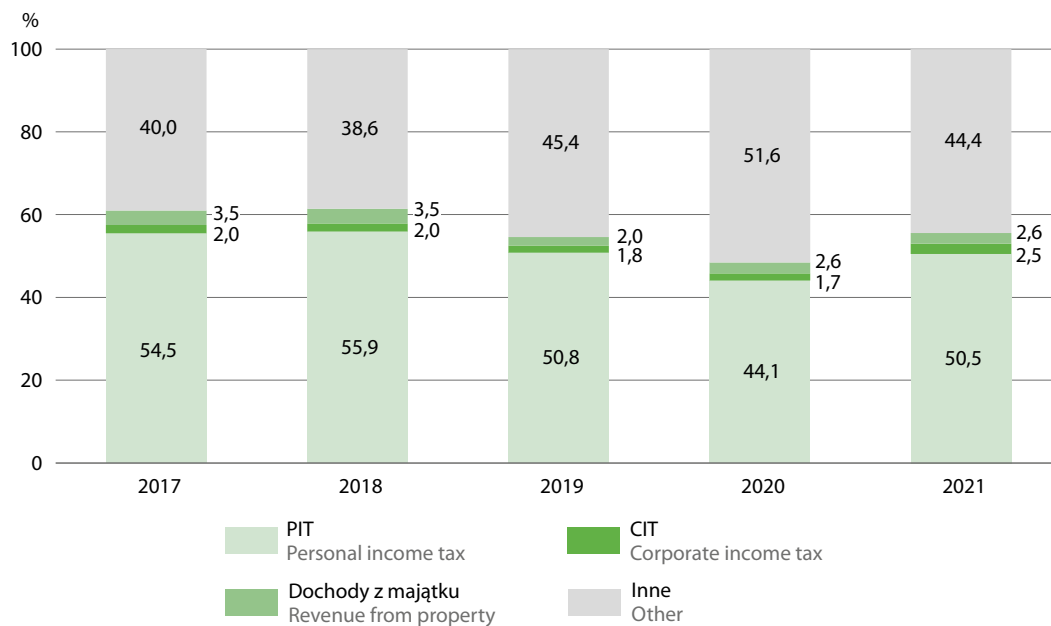
W 2021 r. dochody własne powiatów wyniosły 13 747,4 mln zł i zmalały o 1,8% wobec 2020 r., a wykonanie planu wyniosło 106,3%. W strukturze dochodów własnych największą pozycją były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w wysokości 6 940,2 mln zł, co stanowiło 50,5% dochodów własnych powiatów. W 2021 r. wpływy z tego podatku dla powiatów wzrosły o 12,4% w relacji do roku poprzedniego.

Tablica 32. Dochody własne powiatów
Table 32. Own revenue of powiats

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	9 079,0	10 076,3	12 312,5	13 994,5	13 747,4
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	180,4	199,5	217,3	241,5	339,6
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	4 950,0	5 633,7	6 255,0	6 172,8	6 940,2
dochody z majątku revenue from property	315,1	356,2	249,0	364,2	360,8
pozostałe dochody other revenue	3 633,6	3 887,0	5 591,2	7 216,0	6 106,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	8 974,0	9 789,5	11 758,4	12 597,0	12 930,8
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	163,5	188,7	201,9	195,4	256,0
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	4 824,3	5 327,5	6 170,1	6 145,8	6 414,6
dochody z majątku revenue from property	385,8	422,0	288,8	350,9	377,7
pozostałe dochody other revenue	3 600,5	3 851,3	5 097,5	5 904,9	5 882,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody własne Own revenue	101,2	102,9	104,7	111,1	106,3
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	110,4	105,7	107,6	123,6	132,7
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	102,6	105,7	101,4	100,4	108,2
dochody z majątku revenue from property	81,7	84,4	86,2	103,8	95,5
pozostałe dochody other revenue	100,9	100,9	109,7	122,2	103,8
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	107,1	111,0	122,2	113,7	98,2
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	111,5	110,6	109,0	111,1	140,6
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	109,8	113,8	111,0	98,7	112,4
dochody z majątku revenue from property	101,6	113,1	69,9	146,3	99,1
pozostałe dochody other revenue	104,0	107,0	143,8	129,1	84,6

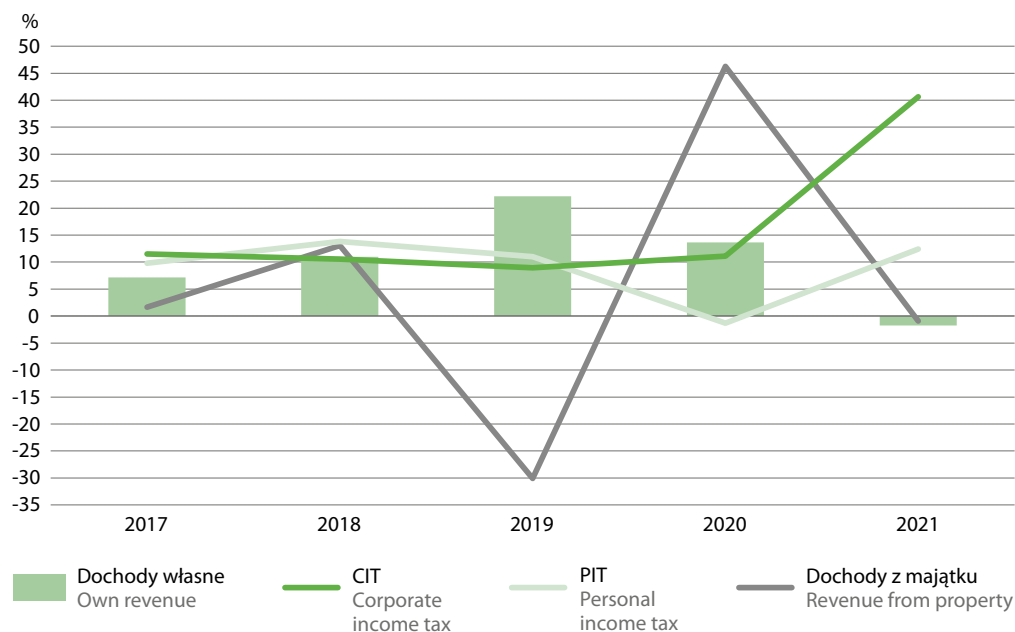
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 42. Struktura dochodów własnych powiatów
 Chart 42. Structure of own revenue of powiats

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 43. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
 Chart 43. Changes of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

V.1.2. Dotacje ogółem

V.1.2. Grants total

W 2021 r. dotacje ogółem dla powiatów wyniosły 7 343,5 mln zł, tj. o 2,6% więcej w porównaniu do 2020 r., a wskaźnik wykonania planu wyniósł 93,8%. W strukturze dochodów ogółem osiągniętych przez powiaty dotacje ogółem stanowiły 20,4%, z tego dotacje celowe 17,1% (w kwocie 6 153,8 mln zł), a dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625²¹ w kwocie 1 189,7 mln zł²² stanowiły 3,3% dochodów ogółem.

Tablica 33. Dotacje powiatów
Table 33. Grants total for powiats

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	6 047,2	7 377,4	6 737,4	7 157,0	7 343,5
dotacje celowe targeted grants	5 199,8	5 737,7	5 117,7	5 489,1	6 153,8
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	2 742,5	2 794,3	2 972,3	3 377,8	3 587,2
inwestycyjne investment	42,3	67,4	76,9	134,6	80,9
na zadania własne for own tasks	1 313,8	1 647,4	1 034,8	924,8	871,6
inwestycyjne investment	498,8	761,1	212,4	98,0	102,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with go- vernment administration units	10,8	23,0	32,7	43,3	57,1
inwestycyjne investment	1,2	0,4	1,1	1,8	3,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	363,7	389,8	384,2	390,2	375,7
inwestycyjne investment	54,2	75,0	57,2	58,0	56,2
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local govern- ment units for financing own tasks	709,0	808,2	631,1	655,7	649,2
inwestycyjne investment	621,7	720,7	550,8	531,0	519,5
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	59,9	75,0	62,6	97,3	76,1
inwestycyjne investment	48,1	63,2	49,3	80,4	57,5
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	847,5	1 639,7	1 619,7	1 667,9	1 189,7
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	357,5	1 004,1	964,8	778,3	613,2
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	6 587,2	8 167,4	7 216,9	7 677,1	7 827,6

21 Patrz: rozdział I. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST.

22 W tym 536,9 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Tablica 33. Dotacje powiatów (cd.)
 Table 33.. Grants total for powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
dotacje celowe targeted grants	5 327,3	5 919,6	5 268,9	5 705,3	6 329,9
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	2 771,5	2 828,3	2 997,3	3 480,8	3 681,4
inwestycyjne investment	44,3	74,8	81,2	201,9	147,4
na zadania własne for own tasks	1 335,1	1 686,0	1 079,4	952,0	913,7
inwestycyjne investment	514,3	796,3	251,9	117,1	140,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with go- vernment administration units	13,2	30,1	38,9	59,0	69,7
inwestycyjne investment	1,3	0,4	1,1	3,7	5,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	376,2	402,9	389,5	420,8	387,4
inwestycyjne investment	62,1	84,6	64,2	71,0	59,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local govern- ment units for financing own tasks	767,2	887,6	690,6	701,7	767,5
inwestycyjne investment	674,1	792,7	606,0	568,1	623,1
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	64,1	84,7	73,1	90,9	88,5
inwestycyjne investment	51,9	72,2	59,1	73,3	69,7
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	1 260,0	2 247,9	1 948,0	1 971,8	1 497,7
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	669,5	1 446,8	1 211,9	980,9	792,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dotacje ogółem Grants total	91,8	90,3	93,4	93,2	93,8
dotacje celowe targeted grants	97,6	96,9	97,1	96,2	97,2
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	99,0	98,8	99,2	97,0	97,4
inwestycyjne investment	95,5	90,2	94,8	66,6	54,9
na zadania własne for own tasks	98,4	97,7	95,9	97,1	95,4
inwestycyjne investment	97,0	95,6	84,3	83,7	72,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with go- vernment administration units	81,8	76,3	84,0	73,5	81,9
inwestycyjne investment	93,9	99,4	95,5	49,7	68,3

Tablica 33. Dotacje powiatów (cd.)
 Table 33.. Grants total for powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	96,7	96,7	98,6	92,7	97,0
inwestycyjne investment	87,3	88,7	89,2	81,7	93,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	92,4	91,1	91,4	93,4	84,6
inwestycyjne investment	92,2	90,9	90,9	93,5	83,4
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	93,5	88,6	85,6	107,0	86,0
inwestycyjne investment	92,6	87,6	83,5	109,7	82,5
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	67,3	72,9	83,1	84,6	79,4
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	53,4	69,4	79,6	79,3	77,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	115,3	122,0	91,3	106,2	102,6
dotacje celowe targeted grants	106,0	110,3	89,2	107,3	112,1
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	101,9	101,9	106,4	113,6	106,2
inwestycyjne investment	101,3	159,3	114,1	174,9	60,1
na zadania własne for own tasks	104,9	125,4	62,8	89,4	94,3
inwestycyjne investment	105,4	152,6	27,9	46,1	104,2
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	165,3	212,5	142,2	132,7	131,8
inwestycyjne investment	145,9	35,0	257,1	173,1	212,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	103,9	107,2	98,6	101,5	96,3
inwestycyjne investment	122,8	138,4	76,3	101,4	96,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	127,5	114,0	78,1	103,9	99,0
inwestycyjne investment	128,0	115,9	76,4	96,4	97,8

Tablica 33. Dotacje powiatów (dok.)
Table 33.. Grants total for powiats (cont.)

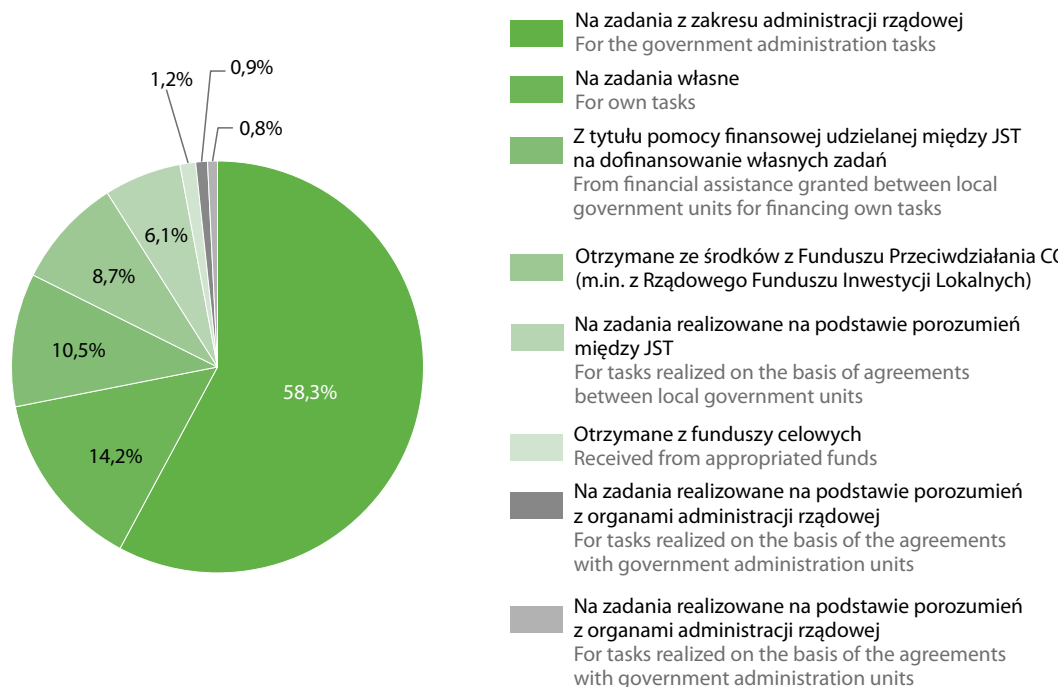
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	115,8	125,3	83,4	155,5	78,3
inwestycyjne investment	119,2	131,6	78,0	162,9	71,5
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	251,2	193,5	98,8	103,0	71,3
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	242,4	280,9	96,1	80,7	78,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W ramach zrealizowanych dochodów z tytułu dotacji ogółem, dotacje na zadania bieżące wyniosły 5 910,1 mln zł, tj. 80,5% ogółu dotacji, zaś dotacje na zadania inwestycyjne 1 433,4 mln zł, tj. 19,5%. W 2021 r. powiaty otrzymały tytułem dotacji §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 kwotę 1 189,7 mln zł, tj. o 28,7% mniej niż w roku poprzednim. Na zadania bieżące (§§ 200 i 205) było to 576,5 mln zł, tj. 48,5% tej kategorii, a na zadania inwestycyjne (§§ 620 i 625) kwotę 613,2 mln zł, tj. 51,5%. Dotacje celowe wyniosły 6 153,8 mln zł, co oznaczało wzrost o 12,1% w porównaniu do 2020 r.

Najwięcej środków z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa powiaty otrzymały na zadania zleczone z zakresu administracji rządowej – ich wartość wyniosła 3 587,2 mln zł. Kwota ta stanowiła 58,3% ogółu dotacji celowych. Dotacja na zadania bieżące wyniosła 3 506,3 mln zł, tj. 97,7% tych dotacji, a na zadania inwestycyjne 80,9 mln zł, tj. 2,3%. Na zadania własne powiaty otrzymały z budżetu państwa kwotę 871,6 mln zł, tj. 14,2% dotacji celowych z budżetu państwa. Na zadania bieżące przekazano 769,5 mln zł, czyli 88,3% dotacji na zadania własne, a na zadania inwestycyjne 102,1 mln zł, co stanowiło 11,7% tych dotacji.

Wykres 44. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez powiaty
Chart 44. Structure of targeted grants received by powiats

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

V.1.3. Subwencja ogólna

V.1.3. General subvention

W 2021 r. subwencja ogólna dla powiatów wyniosła 14 962,4 mln zł, co oznaczało jej wzrost o 11,5% w porównaniu do poprzedniego roku i wykonanie planu w 101,9%.

Tablica 34. Subwencja ogólna powiatów
Table 34. General subvention of powiats

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	10 262,3	10 505,6	11 646,4	13 417,1	14 962,4
część oświatowa educational part	7 642,6	7 640,7	8 564,5	9 918,6	10 166,3
część równoważąca balancing part	611,1	629,5	662,8	719,1	785,7
część wyrównawcza equalizing part	1 838,0	2 005,7	2 249,7	2 606,8	2 867,7
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	170,5	229,7	169,4	172,7	1 142,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	10 258,2	10 496,5	11 632,9	13 407,4	14 687,6
część oświatowa educational part	7 642,2	7 640,6	8 564,5	9 917,7	10 167,3
część równoważąca balancing part	611,1	629,5	662,8	719,1	785,7
część wyrównawcza equalizing part	1 838,0	2 005,7	2 249,7	2 606,8	2 867,7
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	166,9	220,8	155,9	163,8	867,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Subwencja ogólna General subvention	100,0	100,1	100,1	100,1	101,9
część oświatowa educational part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	102,2	104,1	108,6	105,4	131,8
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna General subvention	100,3	102,4	110,9	115,2	111,5
część oświatowa educational part	97,7	100,0	112,1	115,8	102,5
część równoważąca balancing part	102,2	103,0	105,3	108,5	109,3
część wyrównawcza equalizing part	110,0	109,1	112,2	115,9	110,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	124,6	134,7	73,7	101,9	661,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największa część subwencji ogólnej przeznaczona była na finansowanie zadań oświatowych prowadzonych przez powiaty. W ramach części oświatowej subwencji ogólnej w 2021 r. przekazano powiatom kwotę 10 166,3 mln zł, czyli 67,9% ich subwencji ogólnej.

V.2. WYDATKI POWIATÓW

V.2. EXPENDITURE OF POWIATS

W 2021 r. wydatki ogółem powiatów wyniosły 34 172,7 mln zł, tj. o 5,8% więcej niż w 2020 r. Planowane wydatki zostały wykonane w 90,8%. W strukturze wydatków powiatów wydatki bieżące w kwocie 28 745,1 mln zł stanowiły 84,1%, zaś 15,9% wydatki majątkowe w wysokości 5 427,7 mln zł.

Tablica 35. Wydatki powiatów
Table 35. Expenditure for powiats

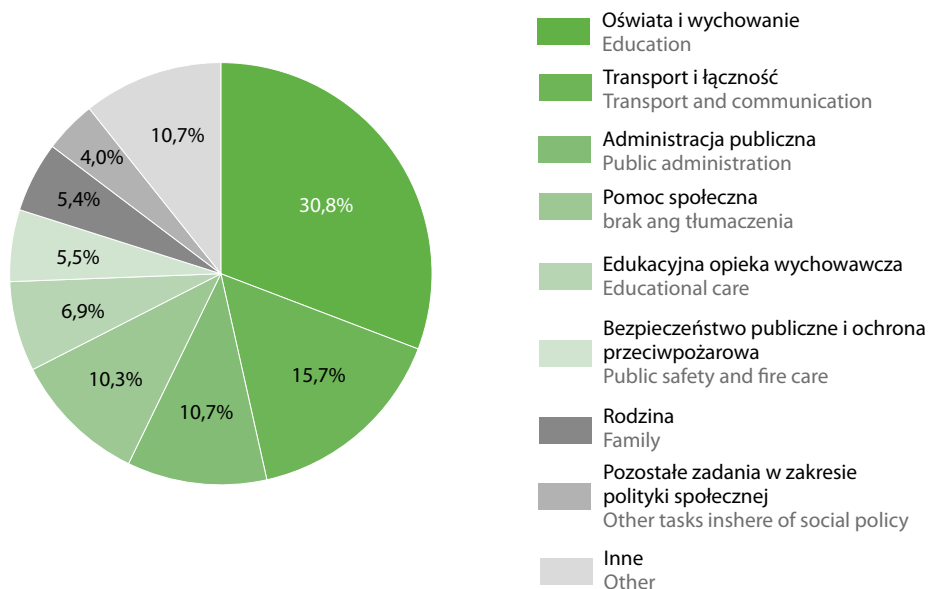
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	25 360,4	28 656,6	29 630,7	32 313,9	34 172,7
wydatki bieżące current expenditure	21 277,0	22 673,8	24 341,3	27 027,9	28 745,1
na wynagrodzenia on wages and salaries	11 183,0	11 805,1	12 899,7	14 580,6	15 509,8
dotacje grants	1 621,5	1 755,8	1 857,7	2 064,1	2 174,5
na obsługę długu on debt service	150,5	155,1	180,2	131,5	86,7
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	5,8	6,8	9,6	3,9	4,1
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	1 025,5	1 062,8	1 115,7	1 176,1	1 191,3
pozostałe wydatki other expenditure	5 439,0	5 940,4	6 145,6	6 684,5	7 193,0
wydatki majątkowe property expenditure	4 083,4	5 982,8	5 289,4	5 286,0	5 427,7
inwestycyjne investment	4 021,2	5 933,7	5 215,6	5 196,4	5 324,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	27 084,1	30 736,4	31 886,0	35 257,9	37 650,6
wydatki bieżące current expenditure	22 245,6	23 763,4	25 581,1	28 846,0	30 480,0
na wynagrodzenia on wages and salaries	x	x	x	x	x
dotacje grants	1 703,9	1 851,4	1 940,9	2 184,3	2 290,9
na obsługę długu on debt service	171,7	178,2	199,3	175,8	132,5
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	29,6	23,1	32,3	31,1	32,9
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	1 080,4	1 122,3	1 180,3	1 261,6	1 258,3
pozostałe wydatki other expenditure	6 041,5	6 612,7	6 909,2	7 768,8	8 252,5
wydatki majątkowe property expenditure	4 838,4	6 973,0	6 304,9	6 412,0	7 170,5
inwestycyjne investment	4 766,8	6 913,6	6 209,2	6 313,6	7 059,1

Tablica 35. Wydatki powiatów (dok.)
Table 35. Expenditure for powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,6	93,2	92,9	91,7	90,8
wydatki bieżące current expenditure	95,6	95,4	95,2	93,7	94,3
na wynagrodzenia on wages and salaries	x	x	x	x	x
dotacje grants	95,2	94,8	95,7	94,5	94,9
na obsługę długu on debt service	87,7	87,0	90,4	74,8	65,5
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	19,6	29,4	29,7	12,5	12,5
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	94,9	94,7	94,5	93,2	94,7
pozostałe wydatki other expenditure	90,0	89,8	88,9	86,0	87,2
wydatki majątkowe property expenditure	84,4	85,8	83,9	82,4	75,7
inwestycyjne investment	84,4	85,8	84,0	82,3	75,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	108,8	113,0	103,4	109,1	105,8
wydatki bieżące current expenditure	104,8	106,6	107,4	111,0	106,4
na wynagrodzenia on wages and salaries	104,2	105,6	109,3	113,0	106,4
dotacje grants	108,2	108,3	105,8	111,1	105,3
na obsługę długu on debt service	96,5	103,1	116,2	73,0	66,0
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	93,5	117,2	141,2	40,6	105,1
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	108,1	103,6	105,0	105,4	101,3
pozostałe wydatki other expenditure	105,1	109,2	103,5	108,8	107,6
wydatki majątkowe property expenditure	136,2	146,5	88,4	99,9	102,7
inwestycyjne investment	135,7	147,6	87,9	99,6	102,5

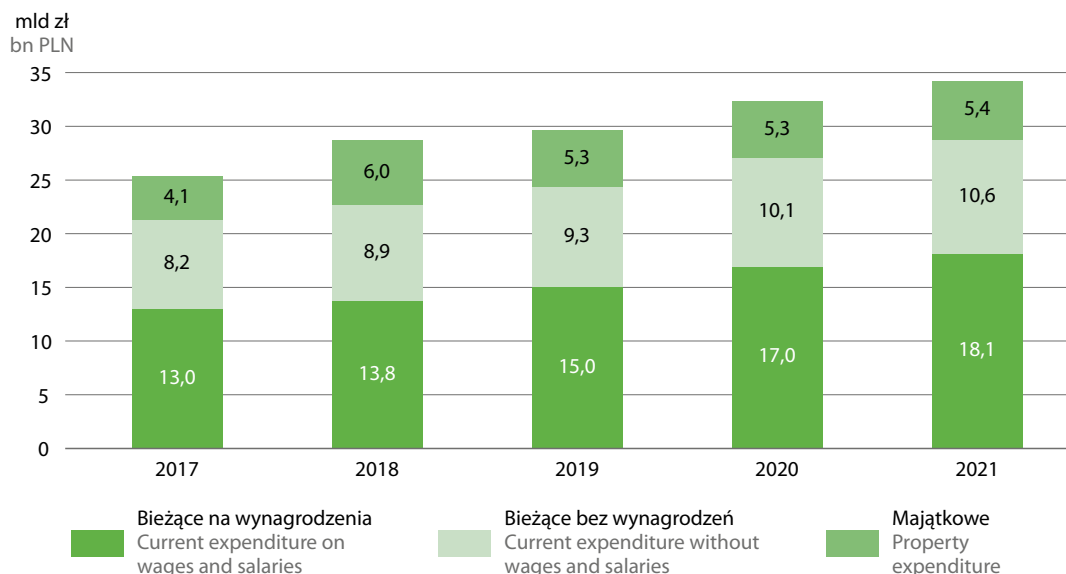
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 45. Struktura wydatków powiatów według działów
Chart 45. Structure of powiatów' expenditure by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 46. Wydatki bieżące i majątkowe powiatów
Chart 46. Current and capital expenditure of powiatów

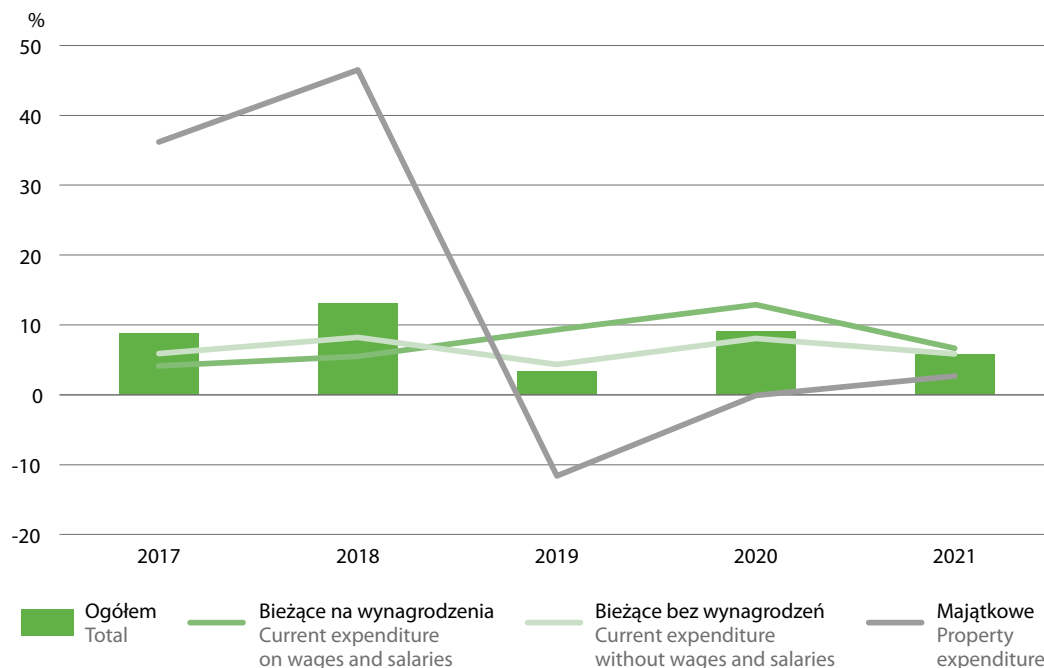

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największą kategorię wydatków powiatów w 2021 r. według działów stanowiły wydatki w następujących działach: „Oświata i wychowanie” – 30,8%, „Transport i łączność” – 15,7%, „Administracja publiczna” – 10,7%, „Pomoc społeczna” – 10,3%, „Edukacyjna opieka wychowawcza” – 6,9%, „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” – 5,5%.

Wydatki ogółem były wyższe niż w roku poprzednim o 5,8%. W 2021 r. wydatki bieżące powiatów były wyższe o 6,4%, zaś majątkowe - o 2,7% niż w 2020 r.

Wykres 47. Zmiany wybranych kategorii wydatków powiatów (r/r)
Chart 47. Changes of selected categories of powiats' expenditure (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2021 r. największą kategorią wydatków były wydatki na wynagrodzenia, na które powiaty wydały 15 509,8 mln zł, tj. o 6,4% więcej niż w 2020 r. Wydatki majątkowe powiatów, które w 2021 r. wyniosły 5 427,7 mln zł, niemal w całości (98,1%) przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych.

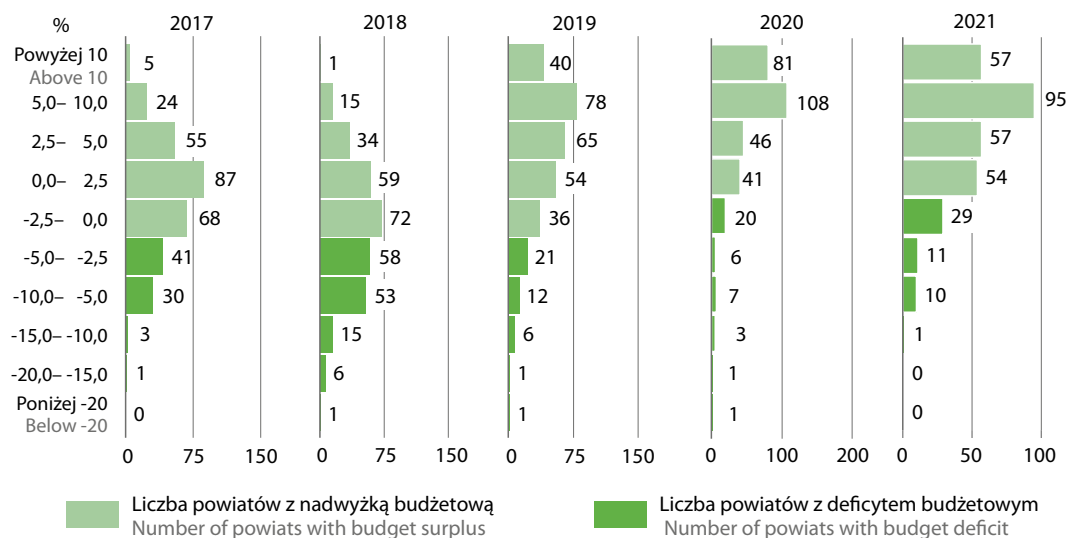
V.3. WYNIK BUDŻETÓW POWIATÓW

V.3. RESULT OF BUDGETS OF POWIATS

Rok 2021 powiaty zamknęły nadwyżką w wysokości 1 880,6 mln zł (przy planowanym deficycie na poziomie 2 204,5 mln zł). Nadwyżka budżetowa wystąpiła w 263 powiatach, tj. 83,6% wszystkich powiatów. W 152 powiatach nadwyżka przekraczała poziom 5% w relacji wyniku do dochodów. Deficyt budżetowy odnotowały 51 powiatów, tj. 16,2% ogółu jednostek tego szczebla. W 1 powiecie deficyt przekroczył poziom 10% w relacji do dochodów.

Dla porównania, w 2020 r. nadwyżka budżetowa wystąpiła w 276 powiatach, w tym w 189 przekraczała poziom 5% w relacji wyniku do dochodów. Deficyt budżetowy odnotowano w 38 powiatach, zaś w 5 jednostkach deficyt przekraczał poziom 10% w relacji do dochodów.

Wykres 48. Powiaty według relacji wyniku budżetowego do dochodów
 Chart 48. Powiaty by result/revenue relation

Uwaga. przedziały dla wartości wskaźnika lewostronnie domknięte.
 Note. The intervals for the index values are left-closed.

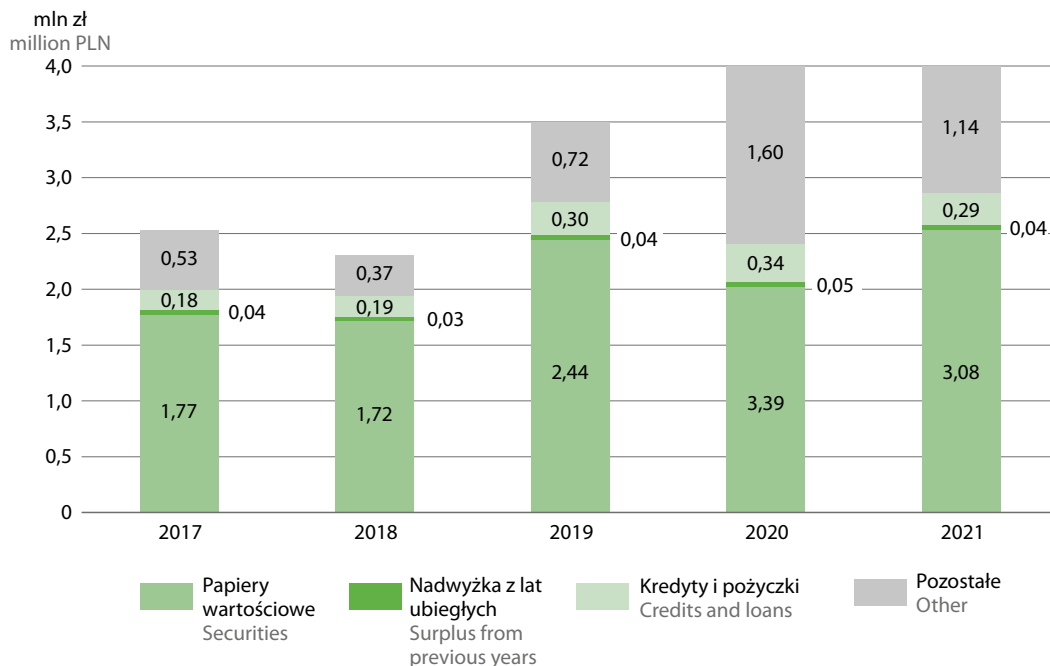
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

V.4. FINANSOWANIE

V.4. FINANCING

W 2021 r. przychody powiatów zostały zrealizowane w wysokości 5 789,6 mln zł, co stanowiło 159,2% planowanej kwoty przychodów, przy czym przychody powiatów były wyższe o 48,9% w porównaniu z 2020 r. Największą kategorią przychodów była pozycja „wolne środki” w wysokości 2 268,9 mln zł (tj. 39,2%). Drugą istotną kategorią okazała się nadwyżka z lat ubiegłych w wysokości 895 mln zł (15,5% ogółu przychodów).

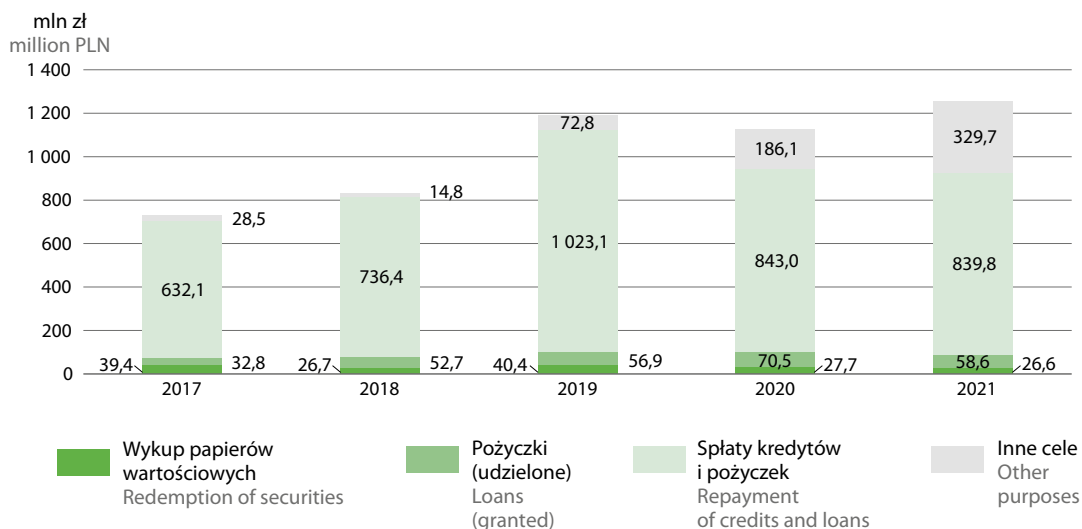
Wykres 49. Przychody powiatów
Chart 49. Proceeds of powiats

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

W 2021 r. rozchody ogółem powiatów wzrosły o 11,7% wobec roku poprzedniego i wyniosły 1 228,1 mln zł. Największy udział w strukturze rozchodów powiatów, wynoszący 68,4% stanowiły spłaty kredytów i pożyczek oraz papierów wartościowych (z wyłączeniem tych ostatnich to 66,2%).

Wykres 50. Rozchody powiatów
Chart 50. Outlays of powiats

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

VI. GOSPODARKA FINANSOWA WOJEWÓDZTW

VI. FINANCIAL ECONOMY OF VOIVODSHIPS

W 2021 r. dochody województw wyniosły 22 826,6 mln zł, wydatki 20 802,1 mln zł, a wynik (stanowiący różnicę między dochodami a wydatkami) wyniósł 2 024,5 mln zł. W porównaniu z rokiem poprzednim dochody wzrosły o 8,9%, zaś wydatki były wyższe o 5,6%. Wynik budżetów województw po raz kolejny osiągnął wartość dodatnią i zamknął się nadwyżką w wysokości 2 024,5 mln zł przy planowanym deficycie 1 119,5 mln zł.

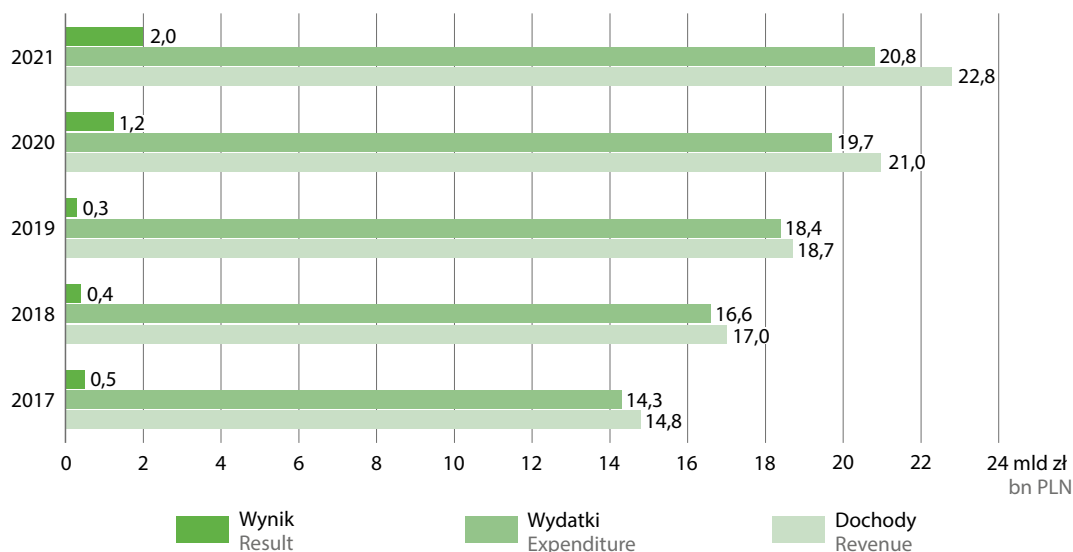
Tablica 36. Dochody, wydatki i wynik budżetów województw
Table 36. Voivodships revenue, expenditure and budgets result

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	14 771,4	16 953,7	18 755,0	20 956,6	22 826,6
Wydatki Expenditure	14 317,4	16 582,3	18 376,0	19 708,0	20 802,1
Wynik Result	454,0	371,4	379,0	1 248,6	2 024,5
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	15 444,6	17 292,3	18 811,0	20 488,4	21 843,6
Wydatki Expenditure	15 973,2	18 332,6	19 727,0	21 605,0	22 963,2
Wynik Result	-528,5	-1 040,2	-916,0	-1 116,7	-1 119,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody Revenue	95,6	98,0	99,7	102,3	104,5
Wydatki Expenditure	89,6	90,5	93,2	91,2	90,6
Wynik Result	x	x	x	x	x
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	109,4	114,8	110,6	111,7	108,9
Wydatki Expenditure	113,5	115,8	110,8	107,2	105,6
Wynik Results	x	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Od 2017 r. dochody województw stale rosły, średnio o 11,6%, a w 2021 r. wzrosły o 8,9%.

Wykres 51. Budżety województw
Chart 51. Budgets of voivodships

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

VI.1. Dochody województw

VI.1. Revenue of voivodships

W 2021 r. realizacja dochodów ogółem województw wyniosła 22 826,6 mln zł (o 8,9% więcej niż w 2020 r.) co stanowiło 104,5% planu. W strukturze dochodów województw największą pozycją były dochody własne 12 698,8 mln zł, tj. 55,6%. Dotacje ogółem wynosiły 6 453,7 mln zł i stanowiły 28,3% dochodów ogółem, zaś subwencja ogólna 3 674,1 mln zł, tj. 16,1%. W porównaniu do 2020 r. zwiększył się udział dochodów własnych o 4,7 p. proc., natomiast udział subwencji i dotacji zmniejszył się odpowiednio o 5,5 p. proc. i 0,3 p. proc.

Tablica 37. Dochody województw
Table 37. Revenue of voivodships

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	14 771,4	16 953,7	18 755,0	20 956,6	22 826,6
dochody własne own revenue	7 777,4	9 024,2	9 911,2	10 669,2	12 698,8
dotacje ogółem grants total	4 867,1	5 748,2	6 282,7	7 078,3	6 453,7
subwencja ogólna general subvention	2 126,9	2 181,3	2 561,1	3 209,1	3 674,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	15 444,6	17 292,3	18 811,0	20 488,4	21 843,6
dochody własne own revenue	7 664,1	8 520,1	9 482,1	9 736,7	11 124,9
dotacje ogółem grants total	5 653,7	6 594,5	6 767,6	7 542,7	7 078,3
subwencja ogólna general subvention	2 126,8	2 177,6	2 561,3	3 209,1	3 657,0

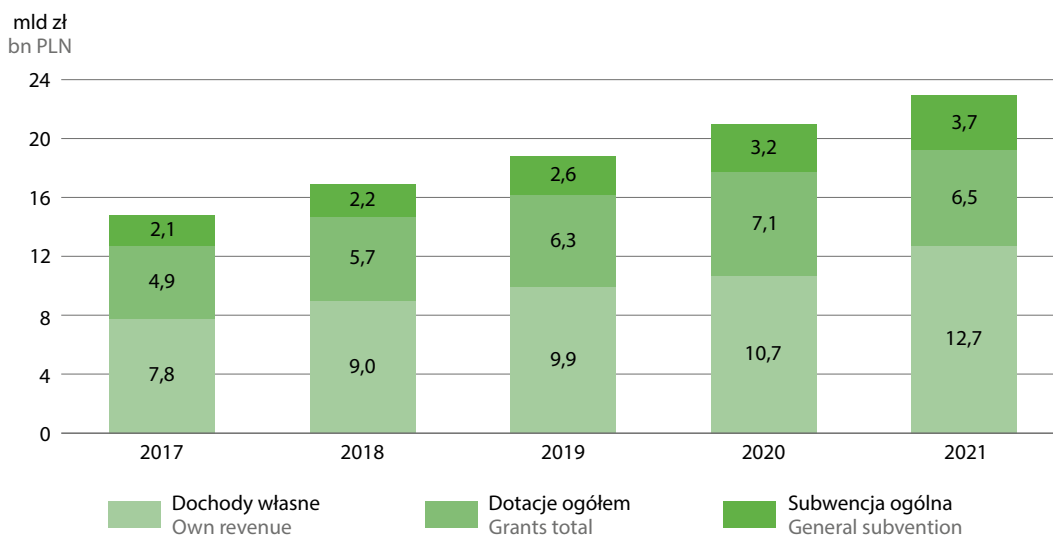
Tablica 37. Dochody województw (dok.)
Table 37. Revenue of voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody ogółem Revenue total	95,6	98,0	99,7	102,3	104,5
dochody własne own revenue	101,5	105,9	104,5	109,6	114,1
dotacje ogółem grants total	86,1	87,2	92,8	93,8	91,4
subwencja ogólna general subvention	100,0	100,2	100,0	100,0	100,5
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	109,4	114,8	110,6	111,7	108,9
dochody własne own revenue	107,9	116,0	109,8	107,6	119,0
dotacje ogółem grants total	112,3	118,1	109,3	112,7	91,2
subwencja ogólna general subvention	108,2	102,6	117,4	125,3	114,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W latach 2017-2021 największą pozycją w kategorii dochodów województw były dochody własne.

Wykres 52. Dochody województw
Chart 52. Revenue of voivodships

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

VI.1.1. Dochody własne

VI.1.1. Own revenue

W 2021 r. dochody własne województw wyniosły 12 698,8 mln zł, co oznaczało wzrost o 19,0% w relacji do roku poprzedniego oraz wykonanie planu w 114,1%. W strukturze dochodów własnych województw największą pozycją (72,8%) były wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) w wysokości 9 239,9 mln zł. W 2021 r. nastąpił ich wzrost względem roku poprzedniego o 26,7%, a wskaźnik wykonania planu wyniósł 116,5%.

Tablica 38. Dochody własne województw

Table 38. Own revenue of voivodships

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	7 777,4	9 024,2	9 911,2	10 669,2	12 698,8
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	5 410,1	6 257,0	7 032,9	7 291,7	9 239,9
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	1 443,2	1 633,8	1 798,6	1 762,1	1 983,4
dochody z majątku revenue from property	202,2	211,6	181,0	244,4	287,0
pozostałe dochody other revenue	721,9	921,8	898,7	1 370,9	1 188,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	7 664,1	8 520,1	9 482,1	9 736,6	11 124,9
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	5 320,9	5 912,1	6 743,4	6 657,5	7 933,7
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	1 392,3	1 558,9	1 768,5	1 711,9	1 836,0
dochody z majątku revenue from property	273,6	218,4	184,0	241,4	250,5
pozostałe dochody other revenue	677,3	830,7	786,1	1 125,9	1 104,7
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody własne Own revenue	101,5	105,9	104,5	109,6	114,1
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	101,7	105,8	104,3	109,5	116,5
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	103,7	104,8	101,7	102,9	108,0
dochody z majątku revenue from property	73,9	96,9	98,4	101,2	114,6
pozostałe dochody other revenue	106,6	111,0	114,3	121,8	107,6
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	107,9	116,0	109,8	107,6	119,0
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	112,7	115,7	112,4	103,7	126,7
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	109,0	113,2	110,1	98,0	112,6

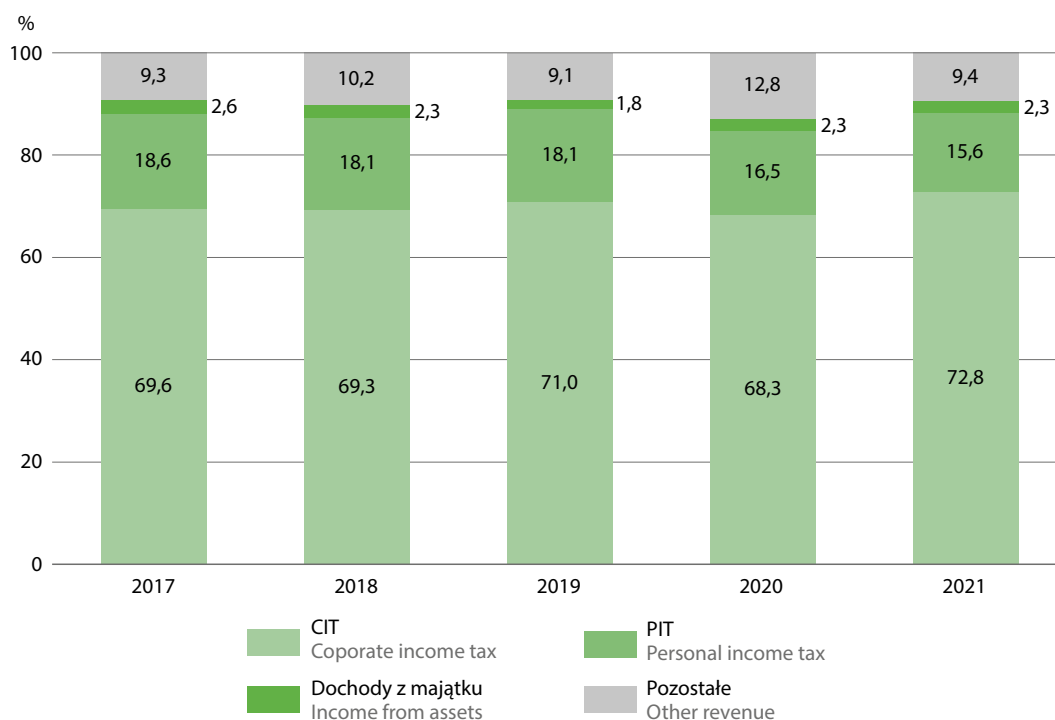
Tablica 38. Dochody własne województw (dok.)
Table 38. Own revenue of voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
dochody z majątku revenue from property	111,0	104,6	85,6	135,0	117,4
pozostałe dochody other revenue	80,5	127,7	97,5	152,5	86,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

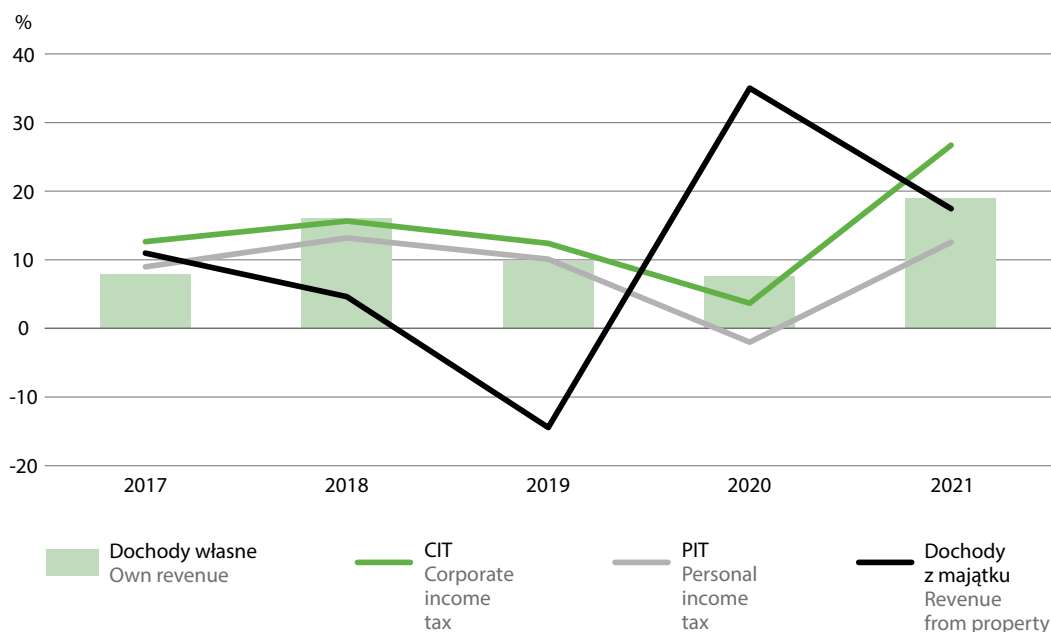
Udział wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) w dochodach własnych województw zwiększył się w stosunku do poprzedniego roku o 4,5 p. proc., zaś udział wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) zmniejszył się o 0,9 p. proc. W 2021 r. dochody województw z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wzrosły o 12,6%, z 1 762,1 mln zł do 1 983,4 mln zł. Dochody z majątku wzrosły o 17,4% i wyniosły 287,0 mln zł. Dochody z tytułu wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych zwiększyły się o 26,7%, a pozostałe dochody wzrosły o 2,4%.

Wykres 53. Struktura dochodów własnych województw
Chart 53. Structure of own revenue of voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 54. Zmiana wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
Chart 54. Change of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VI.1.2. Dotacje ogółem

VI.1.2. Grants total

W 2021 r. dotacje ogółem dla województw wyniosły 6 453,7 mln zł, co oznaczało ich spadek o 8,8% w odniesieniu do 2020 r. i wykonanie planu w 91,4%. W strukturze dochodów ogółem osiągniętych przez województwa dotacje stanowiły 28,3%. Dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 stanowiły 77,5% dotacji ogółem, a 6,4% stanowiły dotacje celowe.

Tablica 39. Dotacje ogółem dla województw
Table 39. Total grants for voivodships

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	4 867,1	5 748,2	6 282,7	7 078,3	6 453,7
dotacje celowe targeted grants	1 808,1	1 311,2	1 385,4	949,9	1 451,0²³
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	1 270,9	709,8	733,5	614,7	944,3
inwestycyjne investment	217,6	4,0	2,6	52,6	10,5
na zadania własne for own tasks	279,2	308,6	380,5	51,0	66,4
inwestycyjne investment	51,0	73,8	102,6	23,1	39,6

²³ W tym 123,5 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Tablica 39. Dotacje ogółem dla województw (cd.)
Table 39. Total grants for voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	0,4	0,6	4,6	15,7	35,4
inwestycyjne investment	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST on the tasks realized on the basis of agreements between local government units	56,3	64,5	56,4	57,0	62,9
inwestycyjne investment	8,1	18,1	10,2	4,7	5,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	110,6	136,0	126,1	132,4	161,1
inwestycyjne investment	72,4	88,2	98,3	90,8	99,8
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	90,8	91,7	84,3	79,2	57,3
inwestycyjne investment	14,2	3,4	1,4	22,0	8,0
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	3 058,9	4 437,0	4 897,2	6 128,4	5 002,7
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	1 861,0	2 825,0	3 225,2	3 244,9	3 032,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	5 653,7	6 594,5	6 767,6	7 542,7	7 061,7
dotacje celowe targeted grants	1 910,3	1 388,6	1 417,9	1 102,2	1 599,1²⁴
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	1 336,1	753,5	742,5	754,5	1 079,6
inwestycyjne investment	228,9	4,4	2,8	63,5	11,5
na zadania własne for own tasks	287,7	314,5	382,8	71,2	85,6
inwestycyjne investment	59,3	79,2	104,2	40,3	58,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	0,5	0,6	11,0	19,5	39,1
inwestycyjne investment	0,0	0,4	0,0	0,0	0,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST on the tasks realized on the basis of agreements between local government units	72,0	69,9	61,7	61,2	75,5

24 W tym 80,4 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

Tablica 39. Dotacje ogółem dla województw (cd.)
Table 39. Total grants for voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
inwestycyjne investment	20,0	22,3	13,8	6,7	16,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	120,2	148,6	133,1	136,8	181,2
inwestycyjne investment	82,1	98,8	104,5	94,4	118,1
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	93,3	101,5	86,8	59,1	57,6
inwestycyjne investment	15,3	5,1	1,4	0,5	8,0
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	3 743,4	5 205,9	5 349,7	6 440,5	5 462,7
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	2 257,3	3 336,0	3 472,1	3 380,4	3 299,0
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dotacje ogółem Grants total	86,1	87,2	92,8	93,8	91,4
dotacje celowe targeted grants	94,7	94,4	97,7	86,2	90,7
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	95,1	94,2	98,8	81,5	87,5
inwestycyjne investment	95,1	92,0	92,7	82,8	91,3
na zadania własne for own tasks	97,0	98,1	99,4	71,6	77,5
inwestycyjne investment	86,1	93,1	98,5	57,3	68,2
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	88,9	93,0	41,6	80,7	90,4
inwestycyjne investment	0,0	94,1	78,6	0,0	85,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST on the tasks realized on the basis of agreements between local government units	77,7	92,4	91,5	93,1	83,3
inwestycyjne investment	39,9	81,2	74,1	73,4	34,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	92,0	91,5	94,8	96,8	88,9
inwestycyjne investment	88,3	89,2	94,0	96,2	84,5
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	97,3	90,3	97,0	134,0	99,6
inwestycyjne investment	92,5	66,9	100,0	4 400,5	99,9

Tablica 39. Dotacje ogółem dla województw (dok.)
Table 39. Total grants for voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	81,7	85,2	91,5	95,2	91,6
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	82,4	84,7	92,9	96,0	91,9
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	112,3	118,1	109,3	112,7	91,2
dotacje celowe targeted grants	97,4	72,5	105,7	68,6	152,7
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	96,4	55,9	103,3	83,8	153,6
inwestycyjne investment	96,2	1,8	65,0	2 023,1	20,0
na zadania własne for own tasks	96,9	110,5	123,3	13,4	130,2
inwestycyjne investment	66,4	144,7	139,0	22,5	171,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	57,1	150,0	769,3	341,3	225,5
inwestycyjne investment	x	x	x	x	x
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST on the tasks realized on the basis of agreements between local government units	89,1	114,6	87,4	101,1	110,4
inwestycyjne investment	75,7	223,5	56,4	46,1	123,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	116,1	123,0	92,7	105,0	121,7
inwestycyjne investment	124,0	121,8	111,5	92,4	109,9
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	100,3	101,0	91,9	94,0	72,3
inwestycyjne investment	38,0	23,9	41,2	1 571,4	36,4
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	123,4	145,1	110,4	125,1	81,6
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	112,3	151,8	114,2	100,6	93,5

Uwaga: W 2021 r. składniki dotacji celowych nie sumują się na ogółem, ponieważ została wprowadzona do klasyfikacji budżetowej nowa pozycja dotacji „otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (m.in. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych)” (por. Rozdział I).

Note: In 2021, the components of targeted subsidies do not add up to the total, as a new subsidy item "received from the COVID-19 Prevention Fund (m.in from the Government Local Investment Fund)" has been introduced into the budget classification (see Chapter I).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

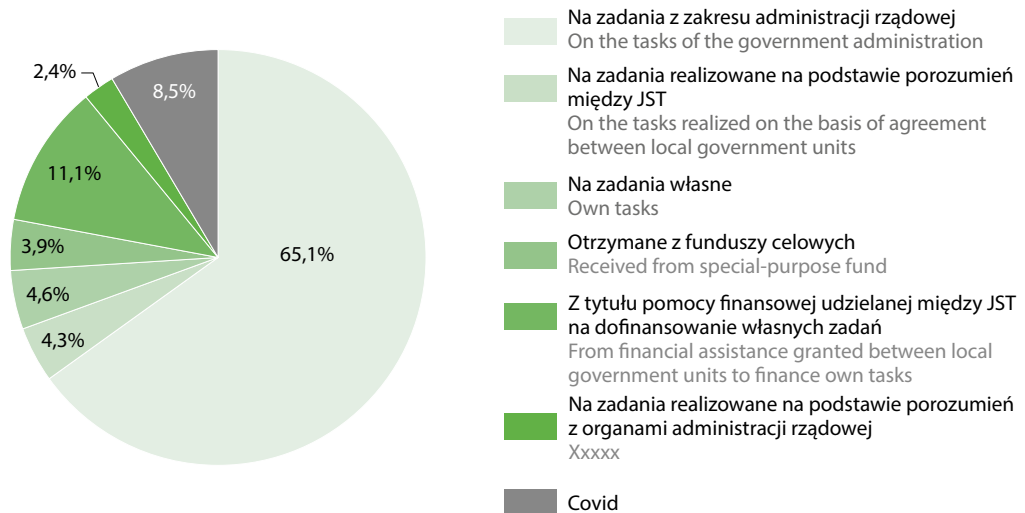
W 2021 r. w ramach dochodów z tytułu dotacji ogółem, wartość dotacji na zadania bieżące wyniosła 3 135,3 mln zł, czyli 39,4% otrzymanych w ich ramach środków, zaś na zadania inwestycyjne 3 318,4 mln zł, tj. 60,4%.

Dotacje celowe dla województw wyniosły 1 451,0 mln zł, tj. o 52,8% więcej niż w roku poprzednim. Dotacje celowe przekazane na zadania bieżące (bez dotacji na przeciwdziałanie COVID 19) wyniosły 1 327,5 mln zł (tj. 89,0%), zaś na zadania inwestycyjne 167,3 mln zł (11,0%).

Tytułem dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej województwa otrzymały 944,3 mln zł, tj. 65,1% wszystkich dotacji celowych. Dotacje celowe na zadania własne wyniosły 66,4 mln zł, tj. 4,6%, a pozostałe kategorie stanowiły 30,3% dotacji celowych.

Wykres 55. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez województwa

Chart 55. Structure of targeted grants received by voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2021 r. w ramach dotacji celowych z budżetu państwa dla województw z przeznaczeniem na zadania z zakresu administracji rządowej na zadania bieżące przeznaczono 944,3 mln zł, zaś na zadania inwestycyjne 10,5 mln zł. Na zadania bieżące, w ramach dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne, przeznaczono 66,4 mln zł, a na zadania inwestycyjne przekazano 39,6 mln zł.

W ramach dotacji §§ 200 i 620 oraz 205 i 625²⁵ województwom przekazano 5 002,7 mln zł, czyli o 18,4% mniej niż w 2020 r. Na realizację zadań bieżących przekazano 1 970,5,0 mln zł, co stanowiło 39,4% tej dotacji, a na zadania inwestycyjne 3 032,7 mln zł, tj. 60,6%.

VI.1.3. Subwencja ogólna

VI.1.3. General subvention

W 2021 r. subwencja ogólna dla województw wyniosła 3 674,1 mln zł, co oznaczało wzrost o 14,5% w porównaniu do 2020 r.

²⁵ Patrz rozdział I. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST – I.2. Struktura budżetów JST

Tablica 40. Subwencja ogólna województw
Table 40. General subvention from the state budget for voivodships

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	2 126,9	2 181,3	2 561,1	3 209,1	3 674,1
część oświatowa educational part	604,3	586,9	609,8	642,7	661,1
część regionalna regional part	379,0	376,4	509,4	592,6	638,8
część wyrównawcza equalizing part	1 113,0	1 177,8	1 392,7	1 576,1	1 738,7
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	30,6	40,2	49,2	397,7	635,5
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	2 126,8	2 177,7	2 561,3	3 209,1	3 657,0
część oświatowa educational part	604,2	588,8	610,0	642,7	661,1
część regionalna regional part	379,0	370,8	509,4	592,6	638,8
część wyrównawcza equalizing part	1 113,0	1 177,8	1 392,7	1 576,1	1 738,7
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	30,6	40,2	49,2	397,7	618,4
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Subwencja ogólna General subvention	100,0	100,2	100,0	100,0	100,5
część oświatowa educational part	100,0	99,7	100,0	100,0	100,0
część regionalna regional part	100,0	101,5	100,0	100,0	100,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	100,0	100,0	100,0	100,0	102,8
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna General subvention	108,2	102,6	117,4	125,3	114,5
część oświatowa educational part	93,4	97,1	103,9	105,4	102,9
część regionalna regional part	119,3	99,3	135,3	116,3	107,8
część wyrównawcza equalizing part	114,4	105,8	118,2	113,2	110,3
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	112,1	131,4	122,4	808,3	159,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największą częścią subwencji ogólnej pozostawała część wyrównawcza, która stanowiła 47,3% (wobec 49,1% rok wcześniej). Udział części oświatowej zmniejszył się do 18,0% (z 20,0% w 2020 r.), zaś część regionalna zmniejszyła się do 17,4% (wobec 18,5% w 2020 r.) wartości ogólnej subwencji.

VI.2. Wydatki województw

VI.2. Expenditure of voivodships

W 2021 r. wydatki ogółem województw wyniosły 20 802,1 mln zł i było to o 5,6% więcej niż w 2020 r., a ich plan został wykonany w 90,6%. W strukturze wydatków województw wydatki bieżące stanowiły 63,9%, zaś wydatki majątkowe 36,1%.

Tablica 41. Wydatki województw
Table 41. Expenditure of voivodships

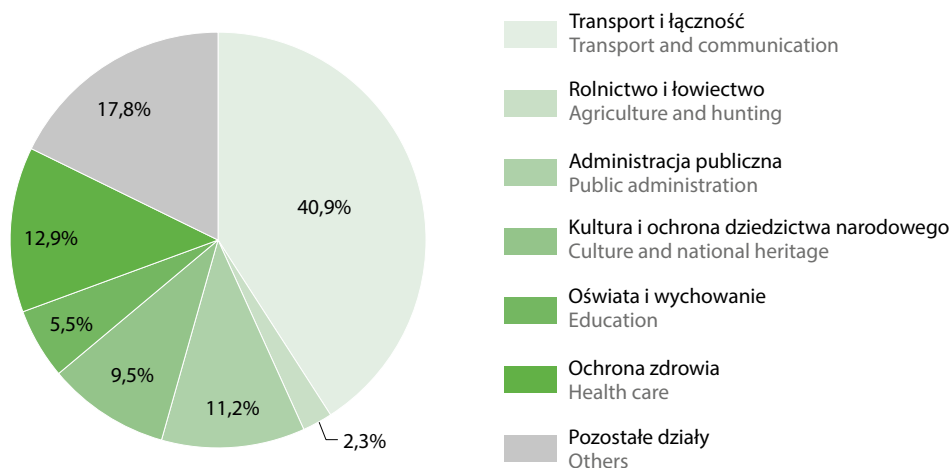
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	14 317,4	16 582,3	18 376,0	19 708,0	20 802,1
wydatki bieżące current expenditure	9 990,4	10 632,6	11 408,1	12 720,1	13 290,7
na wynagrodzenia on wages and salaries	2 359,1	2 410,8	2 553,7	2 678,2	3 419,4
dotacje grants	4 141,4	4 689,9	4 935,3	5 922,9	5 519,9
na obsługę długu on debt service	170,1	150,6	139,1	98,2	62,1
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	7,4	8,1	8,4	9,5	14,6
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	75,2	83,5	134,3	112,5	121,6
pozostałe wydatki other expenditure	2 812,9	2 855,8	3 174,7	3 414,7	4 153,0
wydatki majątkowe property expenditure	4 327,0	5 949,7	6 968,0	6 987,9	7 511,4
inwestycyjne investment	3 973,1	5 614,8	6 669,3	6 663,0	7 097,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	15 973,2	18 332,6	19 727,0	21 605,0	22 963,2
wydatki bieżące current expenditure	10 711,6	11 343,3	12 073,0	13 845,2	14 427,8
na wynagrodzenia on wages and salaries	2 446,7	2 489,3	2 646,7	x	x
dotacje grants	4 369,0	4 895,1	5 092,8	6 299,1	5 855,7
na obsługę długu on debt service	184,4	165,3	148,9	106,9	93,9
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	27,8	23,9	19,8	42,5	46,4
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	86,7	103,6	143,7	127,8	144,5
pozostałe wydatki other expenditure	3 146,0	3 206,2	3 530,4	3 933,4	4 707,4
wydatki majątkowe property expenditure	5 261,5	6 989,3	7 654,0	7 759,8	8 535,4
inwestycyjne investment	4 903,1	6 649,1	7 355,1	7 430,2	8 117,7

Tablica 41. Wydatki województw (dok.)
Table 41. Expenditure of voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	89,6	90,5	93,2	91,2	90,6
wydatki bieżące current expenditure	93,3	93,7	94,5	91,9	92,1
na wynagrodzenia on wages and salaries	96,4	96,8	96,5	x	x
dotacje grants	94,8	95,8	96,9	94,0	94,3
na obsługę długu on debt service	92,2	91,1	93,4	91,8	66,1
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	26,4	33,9	42,5	22,2	31,5
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	86,7	80,6	93,4	88,0	84,2
pozostałe wydatki other expenditure	89,4	89,1	89,9	86,8	88,2
wydatki majątkowe property expenditure	82,2	85,1	91,0	90,1	88,0
inwestycyjne investment	81,0	84,4	90,7	89,7	87,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	113,5	115,8	110,8	107,2	105,6
wydatki bieżące current expenditure	107,3	106,4	107,3	111,5	104,5
na wynagrodzenia on wages and salaries	105,8	102,2	105,9	104,9	108,1
dotacje grants	111,9	113,2	105,2	120,0	93,2
na obsługę długu on debt service	92,1	88,5	92,4	70,6	63,2
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	107,2	109,5	103,7	113,1	154,8
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	125,1	111,0	160,8	83,8	108,1
pozostałe wydatki other expenditure	103,5	101,5	111,2	107,6	121,6
wydatki majątkowe property expenditure	130,7	137,5	117,1	100,3	107,5
inwestycyjne investment	128,9	141,3	118,8	99,9	106,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 56. Struktura wydatków województw według działów
 Chart 56. Structure of expenditure of voivodships

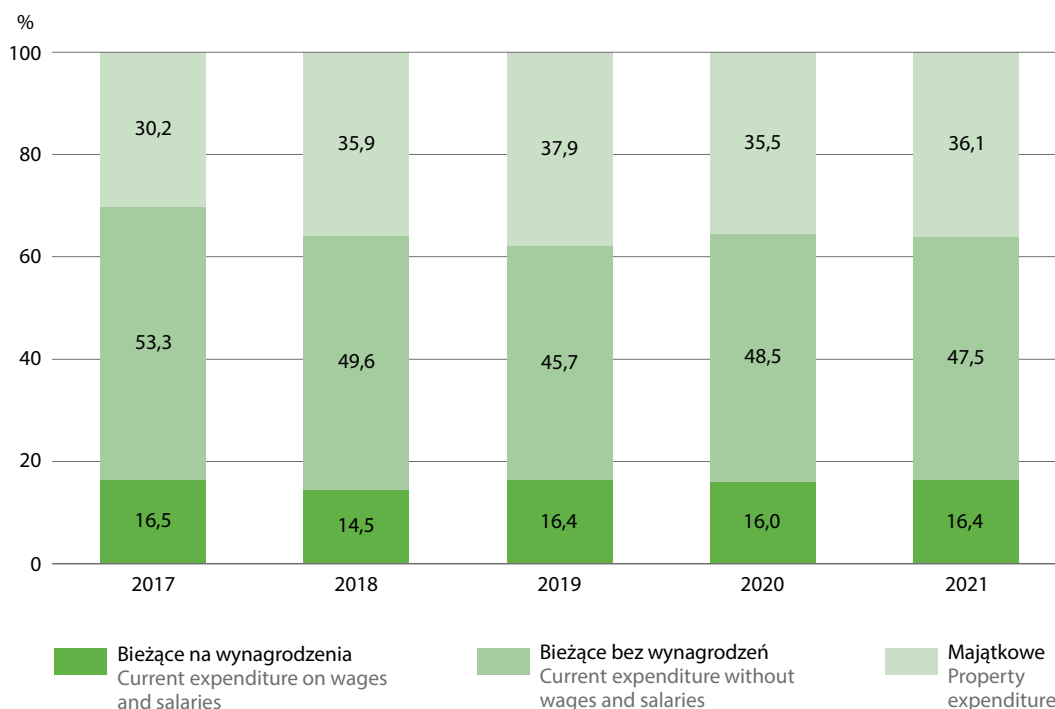
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze wydatków województw według działów klasyfikacji budżetowej w 2021 r. największy udział miały wydatki w dziale „Transport i łączność” – 40,9%. W dziale tym najważniejszą kategorię wydatkową stanowiły wydatki na wojewódzkie drogi publiczne – 52,6% oraz wydatki na krajowe przewozy kolejowe – 36,9%. Znaczący udział w wydatkach ogółem województw odnotowano w pozycji wydatki wykonane w następujących działach: „Ochrona zdrowia” – 12,9%, „Administracja publiczna” – 11,2%, „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” – 9,5%.

Znaczące wzrosty wydatków wystąpiły m.in. w dziale „Oświata i wychowanie” o 19,2% oraz w dziale „Ochrona zdrowia” o 6,6%. Najwyższe wydatki w dziale „Ochrona zdrowia” odnotowano w rozdziale „Szpitale ogólne” o 51,1% oraz „Pozostała działalność” o 18,8%.

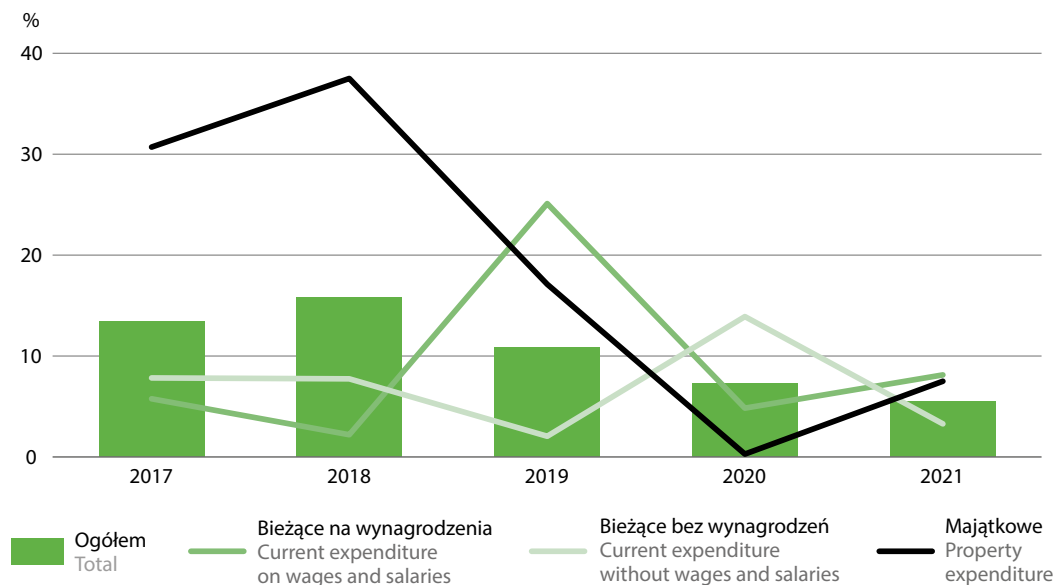
W 2021 r. wydatki ogółem województw wzrosły o 5,6% w porównaniu z 2020 r., wydatki bieżące były wyższe o 4,5%, a wydatki majątkowe o 7,5%.

Wykres 57. Struktura wydatków województw
Chart 57. Structure of expenditure of voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 58. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)
Chart 58. Change of selected categories of expenditure (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Istotny udział w wydatkach bieżących województw miały dotacje (26,5%, tj. 5 519,9 mln zł) oraz wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (16,4%, tj. 3 419,4 mln zł). W strukturze wydatków na wynagrodzenia największą kategorię wydatkową stanowił dział „Administracja publiczna” (43,4%). W dalszej kolejności były to: „Oświata i wychowanie” (20,3%) oraz „Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej” (9,5%).

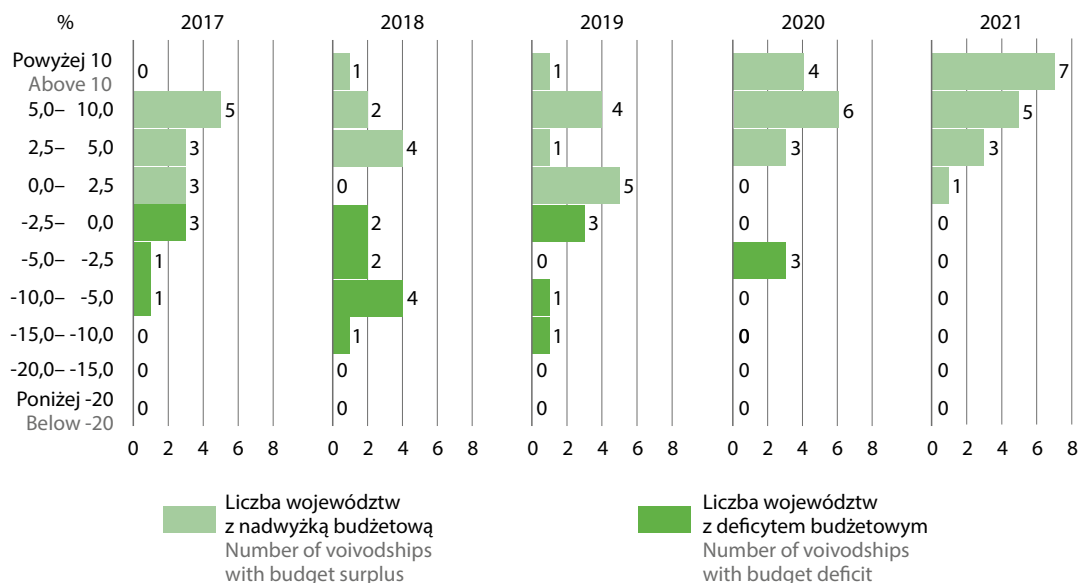
Wydatki na inwestycje, których wartość wyniosła 7 097,4 mln zł, stanowiły 34,1% wartości wydatków ogółem. Większość wydatków majątkowych województw, tj. 54,6%, zrealizowano w dziale „Transport i łączność”. Znaczna część wydatków majątkowych została zrealizowana także w działach „Ochrona zdrowia” (22,4%) oraz „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” (4,8%).

VI.3. Wynik budżetów województw

VI.3. Result of budgets of voivodships

W 2021 r. budżety województw ogółem zamknęły się nadwyżką w wysokości 2 024,5 mln zł, przy planowanym deficycie 1 119,5 mln zł (w 2020 r. odnotowano nadwyżkę w wysokości 1 248,6 mln zł). Wszystkie województwa uzyskały nadwyżkę budżetową. Dla porównania, w 2020 r. trzynaście województw uzyskało nadwyżkę budżetową na łączną kwotę 1 348,5 mln zł, a trzy województwa zamknęły budżet deficytem 99,8 mln zł.

Wykres 59. Województwa według relacji wyniku budżetowego do dochodów
Chart 59. Voivodships by result/revenue relation

Uwaga. przedziały dla wartości wskaźnika lewostronnie domknięte.
Note. The intervals for the index values are left-closed.

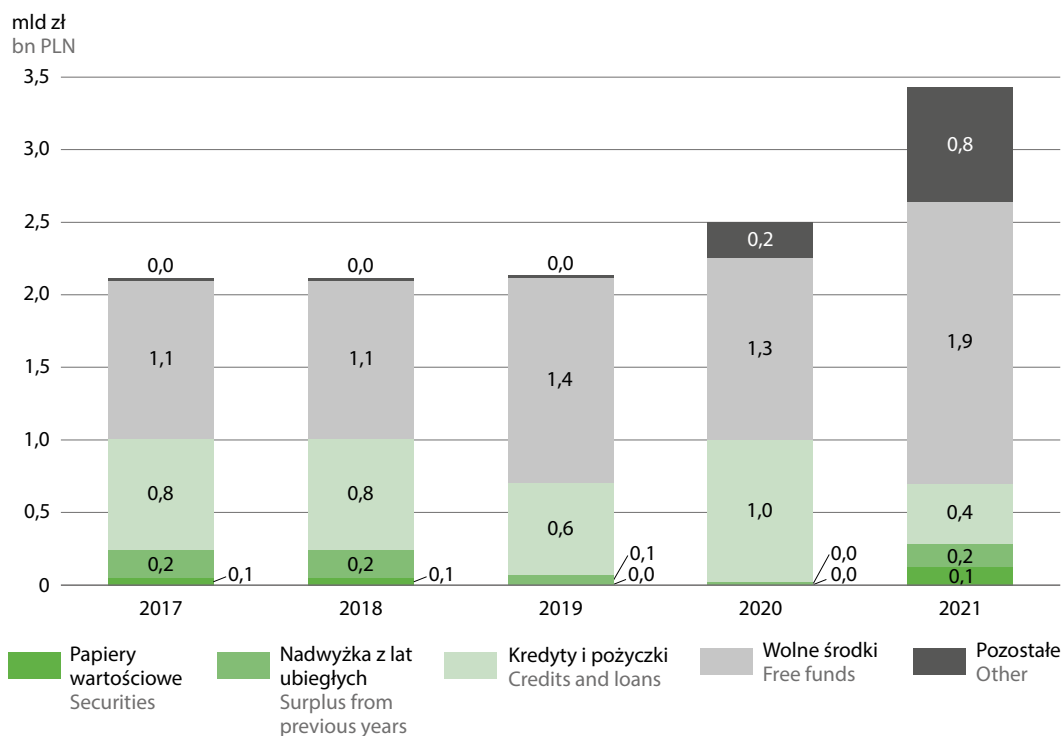
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VI.4. Finansowanie

VI.4. Financing

W 2021 r. województwa zrealizowały przychody w łącznej wysokości 3 425,4 mln zł, a rozchody w wysokości 1 244,9 mln zł. Największy udział w przychodach (56,6%) miała kategoria tzw. wolnych środków²⁶ w wysokości 1 937,2 mln zł. Przychody z kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych stanowiły 15,8% wartości przychodów, zaś nadwyżka z lat ubiegłych 4,7%. Rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych stanowiły 78,9% rozchodów ogółem województw.

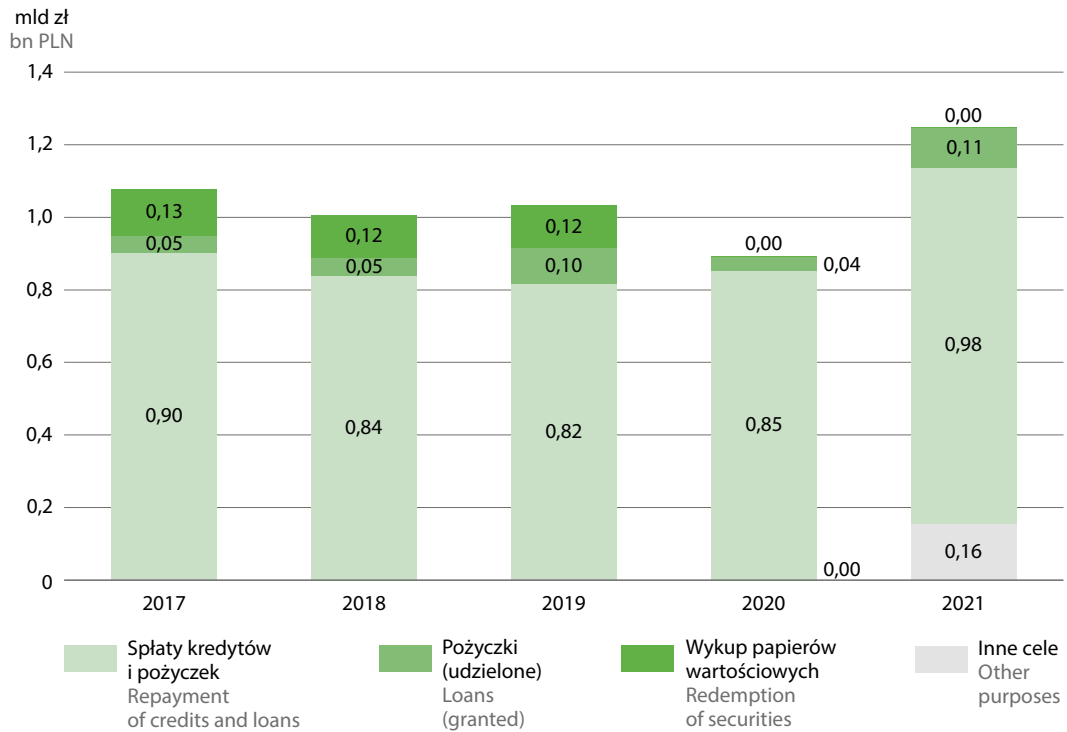
Wykres 60. Przychody województw
Chart 60. Proceeds of voivodships

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: Ministry of Finance data.

²⁶ Tj. nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Powstaje ona w wyniku rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Wykres 61. Rozchody województw
Chart 61. Outlays of voivodships

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
 Source: Ministry of Finance data.

VII. ZADŁUŻENIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

VII. DEBT OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

W 2021 r. zobowiązania ogółem jednostek samorządu terytorialnego wyniosły, przed konsolidacją, 91 122,8 mln zł. Udział tych jednostek w całości zadłużenia sektora finansów publicznych wyniósł 7,9%. W porównaniu do 2020 r. zobowiązania JST wzrosły o 1,4%.

W miastach na prawach powiatu odnotowano wzrost zadłużenia o 4,8% w stosunku do 2020 r. W: gminach, powiatach oraz w województwach wystąpił spadek zadłużenia w stosunku do 2020 r. Kwota zobowiązań miast na prawach powiatu stanowiła 49,4% całości zadłużenia JST. Zadłużenie gmin stanowiło 37,5% całości zadłużenia, a zadłużenie powiatów oraz województw odpowiednio: 6,8% i 6,2% całości zadłużenia JST.

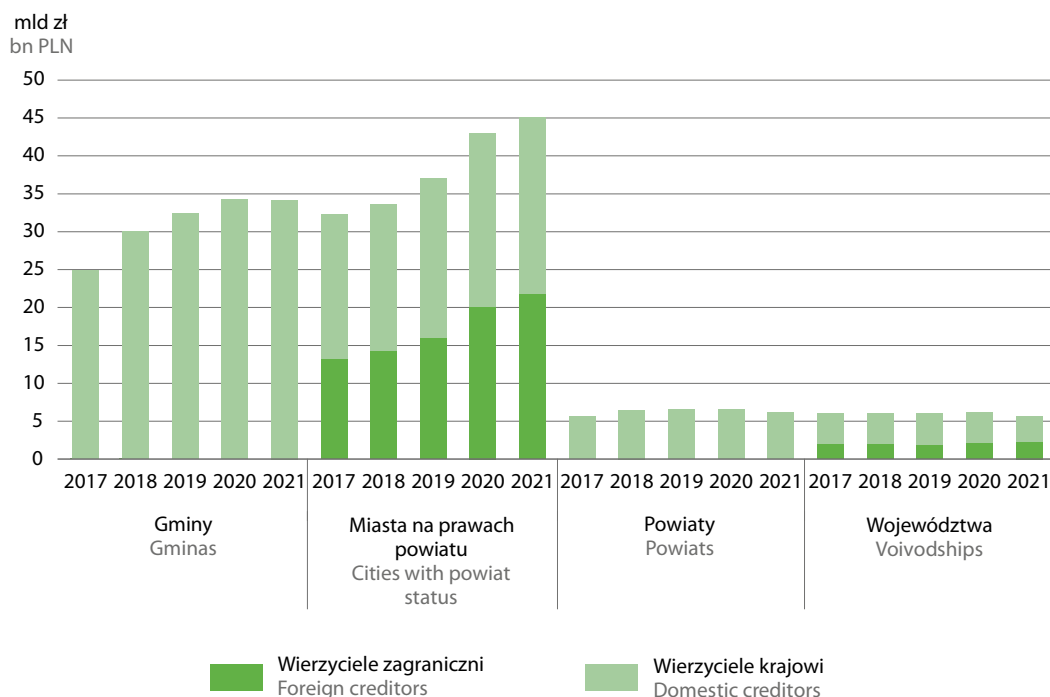
Tablica 42. Zobowiązania ogółem poszczególnych szczebli JST
Table 42. Total liabilities of individual levels of local government units

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
w mln zł in million PLN					
JST ogółem JST total	68 926,1	76 115,8	82 036,0	89 845,1	91 122,8
gminy gminas	24 838,2	30 095,5	32 369,3	34 235,9	34 175,7
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	32 367,3	33 569,3	37 101,0	42 989,9	45 046,6
powiaty powiats	5 628,4	6 467,5	6 580,2	6 505,5	6 214,1
województwa voivodships	6 092,2	5 983,6	5 985,6	6 113,8	5 686,3
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR=100					
JST ogółem JST total	99,9	110,4	107,8	109,5	101,4
gminy gminas	104,1	121,2	107,6	105,8	99,8
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	98,6	103,7	110,5	115,9	104,8
powiaty powiats	101,1	114,9	101,7	98,9	95,5
województwa voivodships	90,0	98,2	100,0	102,1	93,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wyniosło 87 024,7 mln zł, co stanowiło 95,5% zobowiązań ogółem JST – dług w tej kategorii wzrósł o 1,0% w porównaniu do roku poprzedniego. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły 4 036,8 mln zł i stanowiły 4,4% ogółu zobowiązań JST; odnotowano wzrost zadłużenia w tej kategorii długu o 12,2% w porównaniu z 2020 r. Zobowiązania wymagalne wyniosły 57,4 mln zł i w zestawieniu z poprzednim rokiem wzrosły o 3,0%. Ich udział w zobowiązaniach ogółem był marginalny i stanowił 0,1%.

Wykres 62. Zadłużenie JST według miejsca emisji długu
 Chart 62. Debt of local government units according to the place of issue

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Zobowiązania JST wobec wierzycieli zagranicznych w 2021 r. wyniosły 24 071,8 mln zł i stanowiły 26,4% wszystkich wierzycieli – wzrost udziału o 1,7 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższy udział tych zobowiązań wystąpił w miastach na prawach powiatu, których zadłużenie wobec wierzycieli zagranicznych wyniosło 21 822,8 mln zł i stanowiło 90,7% całości zobowiązań zagranicznych JST. Udział zobowiązań wobec wierzycieli zagranicznych w miastach na prawach powiatu wzrósł z 46,7% wartości zobowiązań tych jednostek w 2020 r. do 48,4% wartości zobowiązań tych jednostek w 2021 r. W województwach udział zobowiązań wobec wierzycieli zagranicznych w 2021 r. wyniósł 2 249,0 mln zł i stanowił 39,6% zobowiązań województw oraz 9,3% całości zobowiązań zagranicznych JST. Gminy i powiaty posiadają wyłącznie wierzycieli krajowe.

Pod względem podziału na grupy wierzycieli jednostki samorządu terytorialnego w 2021 r. zadłużyły się głównie w bankach krajowych. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wobec tych banków wyniosły 58 899,3 mln zł i stanowiły 64,6% całości zadłużenia JST, natomiast z tytułu papierów wartościowych długoterminowych wyniosły 4 032,8 mln zł i stanowiły 4,4% całości zadłużenia JST. Jednostki samorządu terytorialnego zadłużyły się także u nierezydentów należących do strefy euro – w wysokości 23 995,1 mln zł, co stanowiło 26,3% całości zadłużenia JST oraz u innych jednostek należących do samorządu terytorialnego²⁷ – w wysokości 2 264,6 mln zł, czyli 2,5% całości zadłużenia JST.

²⁷ Obejmuje jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej nadzorowane przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw, w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem banków, spółek prawa handlowego.

Tablica 43. Wskaźnik zadłużenia do dochodów JST

Table 43. Debt to revenue ratio

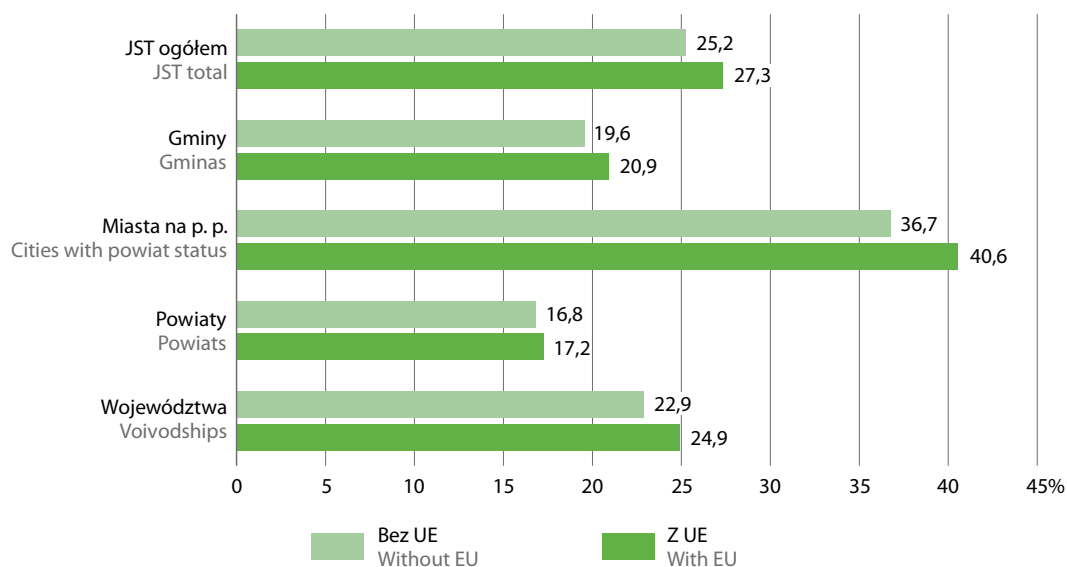
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
ZADŁUŻENIE JAKO % DOCHODÓW DEBT RATIO in %					
JST ogółem JST total	30,0	30,2	29,5	29,5	27,3
gminy gminas	22,3	24,8	23,9	23,0	20,9
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	41,2	39,3	39,5	42,9	40,6
powiaty powiats	22,2	23,1	21,4	18,8	17,2
województwa voivodships	41,2	35,3	31,9	29,2	24,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wskaźnik zadłużenia liczony jako relacja zobowiązań do zrealizowanych dochodów ogółem w 2021r. dla wszystkich JST wyniósł 27,3% i zmniejszył się o 2,1 p. proc. w stosunku do 2020 r. Zmniejszenie wskaźnika zadłużenia w porównaniu do poprzedzającego roku odnotowano w: gminach – o 2,1 p. proc., powiatach – o 1,6 p. proc., miastach na prawach powiatu – o 2,3 p. proc., województwach – o 4,3 p. proc.

Wykres 63. Wskaźnik relacji zadłużenia do dochodów

Chart 63. Debt to revenue ratio

Uwaga: bez UE – bez zobowiązań na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych; z UE – całość zobowiązań.

Note: Without EU – without liabilities on programs and projects financed with EU funds; with EU – all liabilities

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wskaźnik zadłużenia JST bez uwzględniania zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych²⁸ w 2021 r. wyniósł 25,2%, odnotowano jego spadek o 2,0 p. proc. Najwyższy

²⁸ Ważnym czynnikiem zabezpieczającym jednostki samorządu terytorialnego przed nadmiernym zadłużeniem jest indywidualny limit (wskaźnik) zadłużenia. Z mechanizmu wyliczania tego wskaźnika wykluczone są właśnie spłaty kredytów, pożyczek oraz wykup wyemitowanych papierów wartościowych na realizację projektów z udziałem środków unijnych.

spadek wskaźnika zadłużenia w porównaniu do 2020 r., bez uwzględniania ww. zobowiązań, wystąpił dla województw – o 3,4 p. proc. Dla pozostałych JST zmniejszenie ww. wskaźnika zadłużenia wynosiło: w gminach o 2,1 p. proc., w miastach na prawach powiatu o 2,0 p. proc., w powiatach o 1,5 p. proc.

Kwota zobowiązań JST z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej wyniosła 7 008,5 mln zł i była o 4,4% wyższa niż w 2020 r. Udział tej kwoty w całości zobowiązań JST w 2021 r. stanowił 7,7% i w porównaniu do 2020 r. zwiększył się o 0,2 p. proc. Najbardziej zadłużone z tego tytułu były miasta na prawach powiatu, których kwota zobowiązań stanowiła 60,5% zadłużenia JST z tytułu realizacji programów i projektów z udziałem środków pochodzących z UE i wzrosła o 3,0% w odniesieniu do poprzedniego roku. Zobowiązania gmin stanowiły 30,6% zadłużenia z tytułu realizacji programów UE i zwiększyły się o 17,1% w odniesieniu do 2020 r. Udział zobowiązań województw wyniósł 6,6% i były one o 22,6% niższe niż w 2020 r. Zobowiązania powiatów stanowiły 2,3% zadłużenia z tytułu realizacji programów UE i zmniejszyły się o 3,9% w porównaniu do 2020 r.

Tablica 44. Zobowiązania poszczególnych szczebli JST z tytułu kredytów i pożyczek związanych z wykorzystaniem środków z UE

Table 44. Liabilities of individual levels of local government units due to loans and borrowings related to the use of EU funds

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
w mln zł in million PLN					
JST ogółem JST total	4 443,0	4 764,6	4 737,3	6 715,9	7 008,5
gminy gminas	1 420,0	1 852,8	1 761,5	1 831,8	2 145,0
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	2 266,3	2 108,4	2 204,9	4 115,2	4 237,4
powiaty powiats	170,4	189,4	184,4	166,8	160,3
województwa voivodships	586,3	614,0	586,4	602,1	465,8
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR=100					
JST ogółem JST total	105,1	107,2	99,4	141,8	104,4
gminy gminas	107,1	130,5	95,1	104,0	117,1
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	107,9	93,0	104,6	186,6	103,0
powiaty powiats	107,8	111,1	97,4	90,5	96,1
województwa voivodships	91,3	104,7	95,5	102,7	77,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

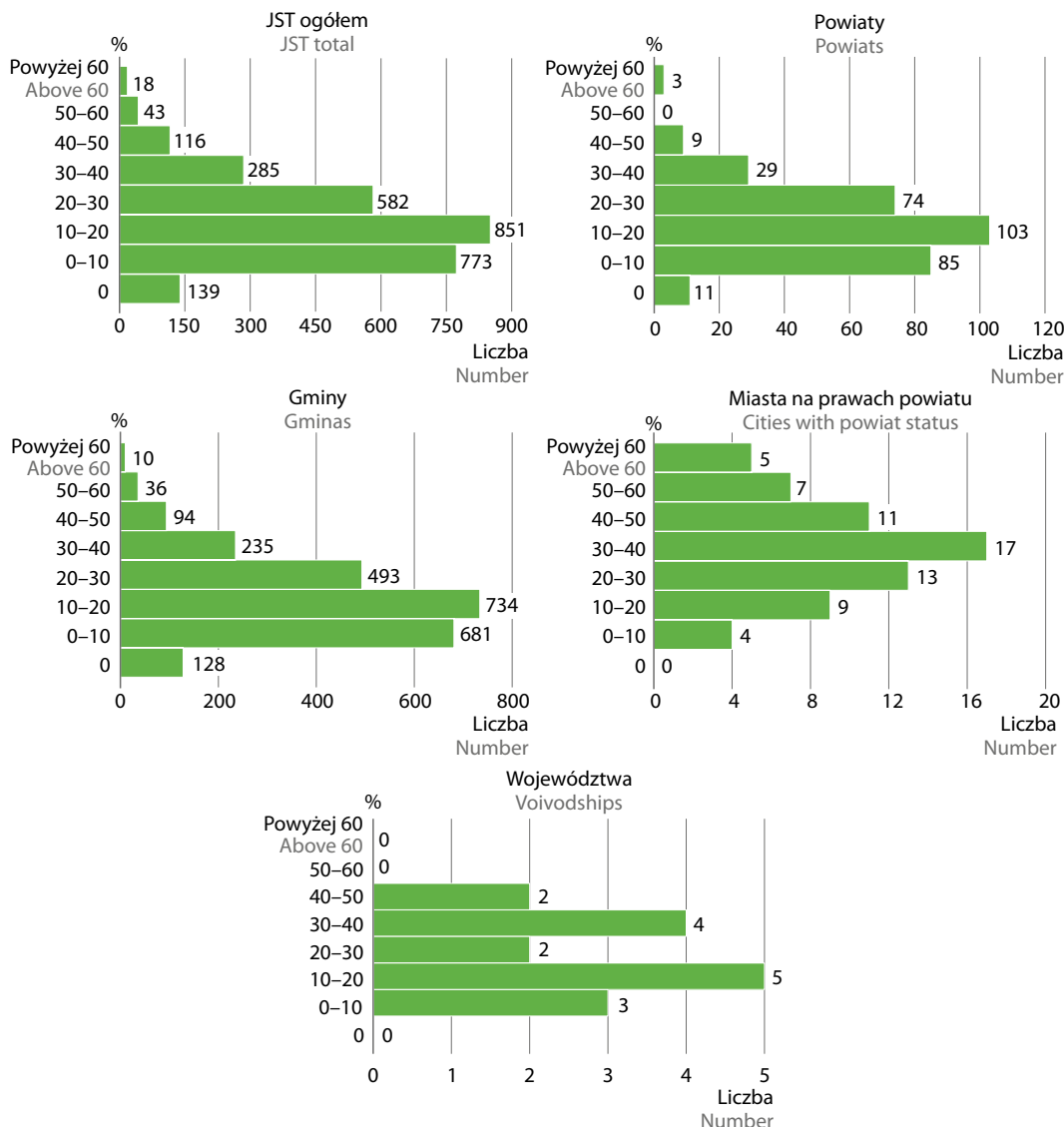
W 2021 r. zadłużonych było 2283 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 94,7% ogólnej liczby JST (bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych). Zadłużeniem do 40% wykonanych dochodów charakteryzowało się 2491 jednostek, tj. 93,4% wszystkich zadłużonych JST.

W 2021 r. Regionalne Izby Obrachunkowe wezwały 17 jednostek samorządu do opracowania programu postępowania naprawczego, a 12 jednostek opracowało program zaakceptowany przez odpowiednią Regionalną Izbę Obrachunkową.

Na mocy obowiązującego art. 224 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, umożliwiającego udzielenie pomocy z budżetu państwa, tym JST, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, w 2021 r. żadna jednostka nie wniosowała o ww. pożyczkę. Dotychczas z takiej formy pomocy skorzystało 43 JST, a 25 jednostek samorządu zobowiązanych jest do spłaty pożyczek uzyskanych z budżetu państwa (według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.).

W 2021 r. 6 jednostek samorządu terytorialnego nie spełniało wymogów relacji określonej indywidualnym wskaźnikiem zadłużenia, zgodnie z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (z tego: 5 gmin i 1 powiat).

Wykres 64. Liczba JST według relacji zadłużenia do dochodów
Chart 64. Number of JST by debt to revenue ratio

Uwaga. bez zobowiązań na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.
Note. without liabilities on programs and projects financed with EU funds.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VII.1. Zadłużenie gmin

VII.1. Debt of gminas

W 2021 r. zobowiązania gmin ogółem zmniejszyły się o 0,2% w porównaniu do 2020 r. i wystąpiły w 2 306 gminach, tj. 95,6% ogółu gmin. Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wyniosło 33 449,5 mln zł, stanowiło 97,9% zobowiązań ogółem wszystkich gmin i zmniejszyło się o 0,5% w porównaniu do 2020 r. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły 693,9 mln zł i wzrosły o 14,5%. Zobowiązania wymagalne wyniosły 32,2 mln zł i zwiększyły się o 11,6% w porównaniu do 2020 r.

Tablica 45. Gminy w województwach według wskaźnika zadłużenia

Table 45. Gminas in voivodships according to the debt ratio

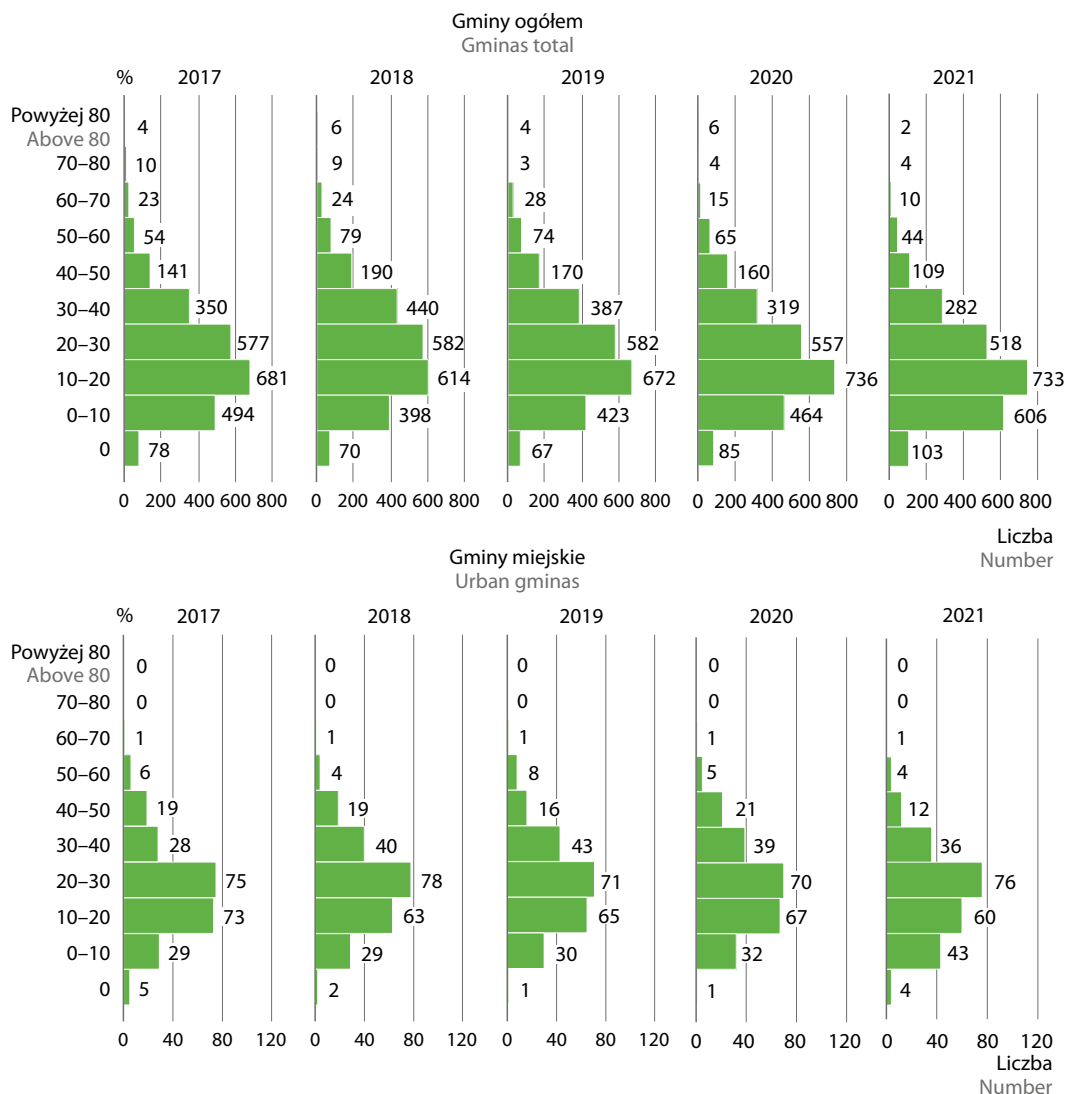
Województwo Voivodship	Liczba gmin ogółem Number of gminas	Liczba gmin w danym przedziale Number of gminas in intervals				Udział gmin w danym przedziale (%) Share of gminas in intervals (%)			
		0-20	21-40	41-60	Powyżej Above 60	0-20	21-40	41-60	Powyżej Above 60
Polska Poland	2411	1442	800	152	17	59,8	33,2	6,3	0,7
Dolnośląskie	165	79	60	25	1	47,9	36,4	15,2	0,6
Kujawsko-pomorskie	140	82	50	7	1	58,6	35,7	5,0	0,7
Lubelskie	209	142	61	5	1	67,9	29,2	2,4	0,5
Lubuskie	80	48	22	10	0	60,0	27,5	12,5	0,0
Łódzkie	174	113	49	9	3	64,9	28,2	5,2	1,7
Małopolskie	179	102	63	13	1	57,0	35,2	7,3	0,6
Mazowieckie	309	193	99	16	1	62,5	32,0	5,2	0,3
Opolskie	70	50	15	4	1	71,4	21,4	5,7	1,4
Podkarpackie	156	104	45	7	0	66,7	28,8	4,5	0,0
Podlaskie	115	77	36	2	0	67,0	31,3	1,7	0,0
Pomorskie	119	52	56	9	2	43,7	47,1	7,6	1,7
Śląskie	148	105	37	5	1	70,9	25,0	3,4	0,7
Świętokrzyskie	101	48	34	17	2	47,5	33,7	16,8	2,0
Warmińsko-mazurskie	114	49	57	7	1	43,0	50,0	6,1	0,9
Wielkopolskie	222	139	72	9	2	62,6	32,4	4,1	0,9
Zachodniopomorskie	110	59	44	7	0	53,6	40,0	6,4	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wskaźnik zadłużenia liczony jako relacja zobowiązań ogółem do dochodów gmin w 2021 r. wyniósł 20,9%, co oznaczało jego spadek o 2,1 p. proc. w stosunku do 2020 r. Wśród typów gmin najwyższy wskaźnik zadłużenia zaobserwowano w gminach miejskich – 23,4%, najniższy natomiast wśród gmin wiejskich – 17,8%. W przypadku gmin miejsko-wiejskich wskaźnik zadłużenia ukształtował się na poziomie 23,3%. Wskaźnik

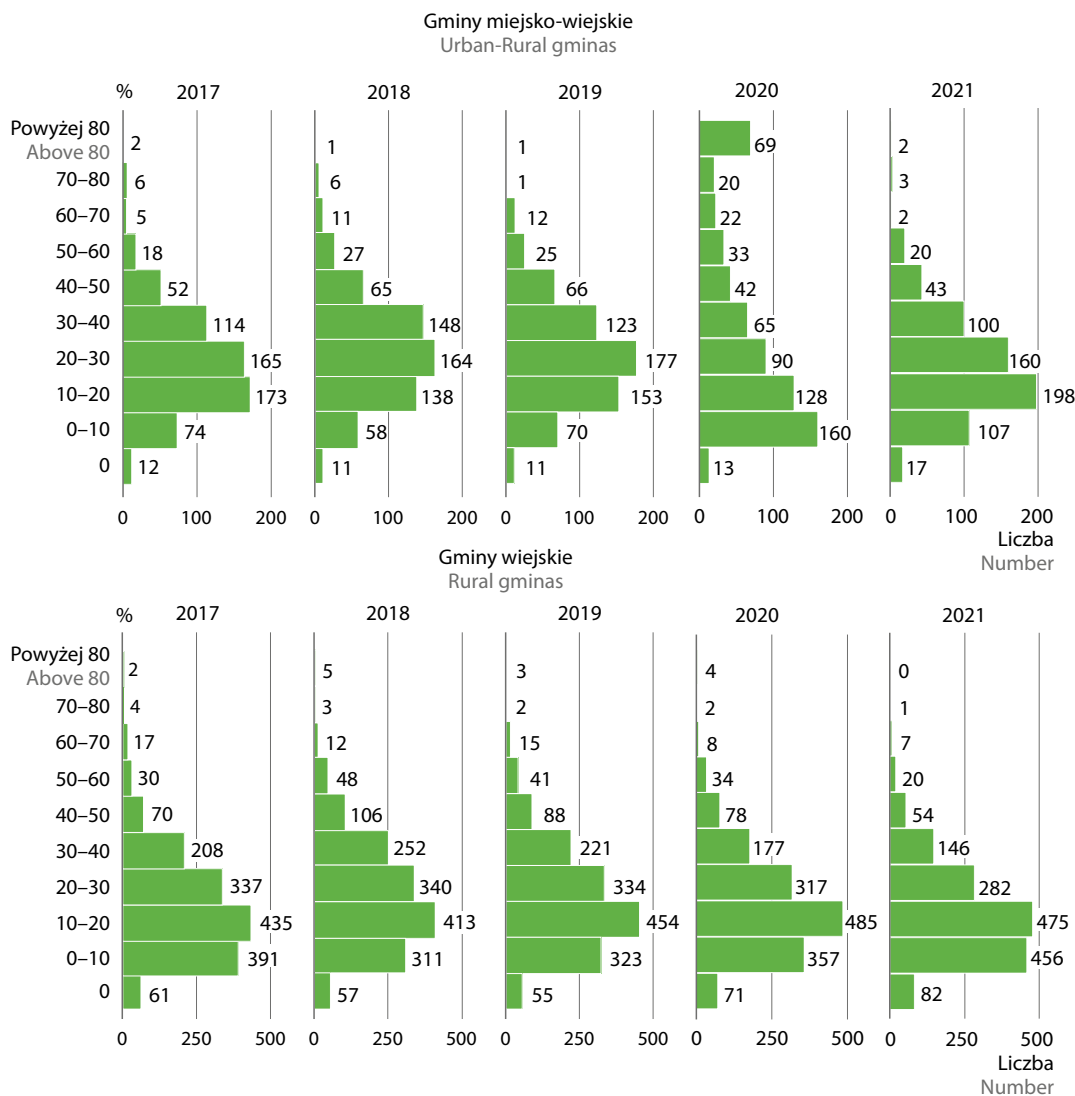
zadłużenia gmin bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych wynosił 19,6%, co oznacza spadek o 2,1 p. proc. w porównaniu do 2020 r.

Wykres 65. Gminy według relacji zadłużenia do dochodów
Chart 65. Gminas according to the debt to revenue ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 65. Gminy według relacji zadłużenia do dochodów (dok.)
 Chart 65. Gminas according to the debt to revenue ratio (cont.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VII.2. Zadłużenie miast na prawach powiatu

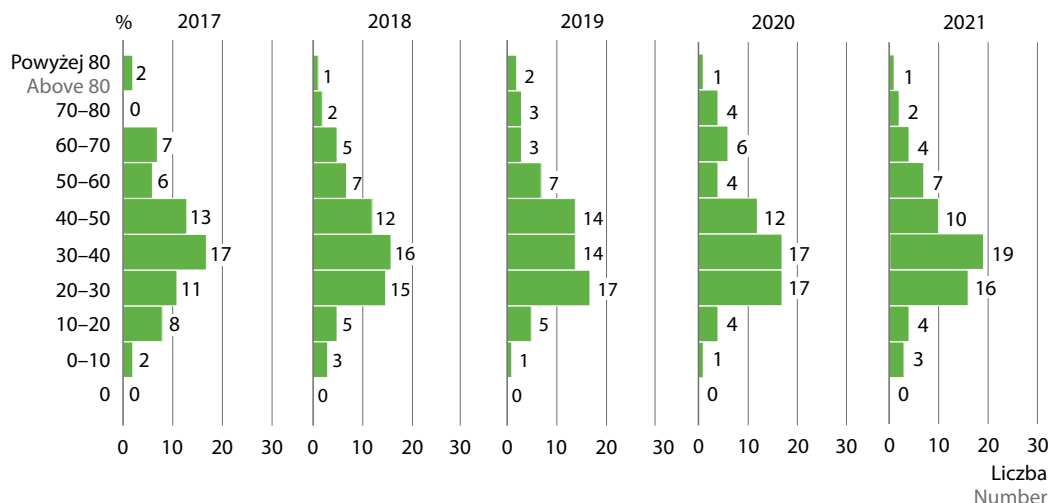
VII.2. Debt of cities with powiat status

W 2021 r. zobowiązania wystąpiły we wszystkich miastach na prawach powiatu i wyniosły 45 046,6 mln zł i w porównaniu do 2020 r. wzrosły o 4,8%. Zadłużenie miast na prawach powiatu z tytułu kredytów i pożyczek osiągnęło poziom 41 984,7 mln zł, tj. o 4,6% więcej niż rok wcześniej. W 2021 r. łączna wartość wymagalnych zobowiązań wyniosła 22,0 mln zł i pozostała na tym samym poziomie jak w końcu roku 2020. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły w tym okresie 3 036,0 mln zł, co stanowiło 6,7% ogółu zadłużenia miast na prawach powiatu. W porównaniu z poprzednim rokiem wielkość zobowiązań z tego tytułu wzrosła o 8,0%.

Wartość wskaźnika zadłużenia miast na prawach powiatu liczona jako relacja zobowiązań do dochodów ogółem, zmniejszyła się z 42,9% w 2020 r. do poziomu 40,6% w 2021 r. Wartość wskaźnika zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem w 2021 r. wyniosła 36,7%, wobec 38,8% w roku poprzednim.

Wykres 66. Miasta na prawach powiatu według relacji zadłużenia do dochodów

Chart 66. Cities with powiat status according to the debt to revenue ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

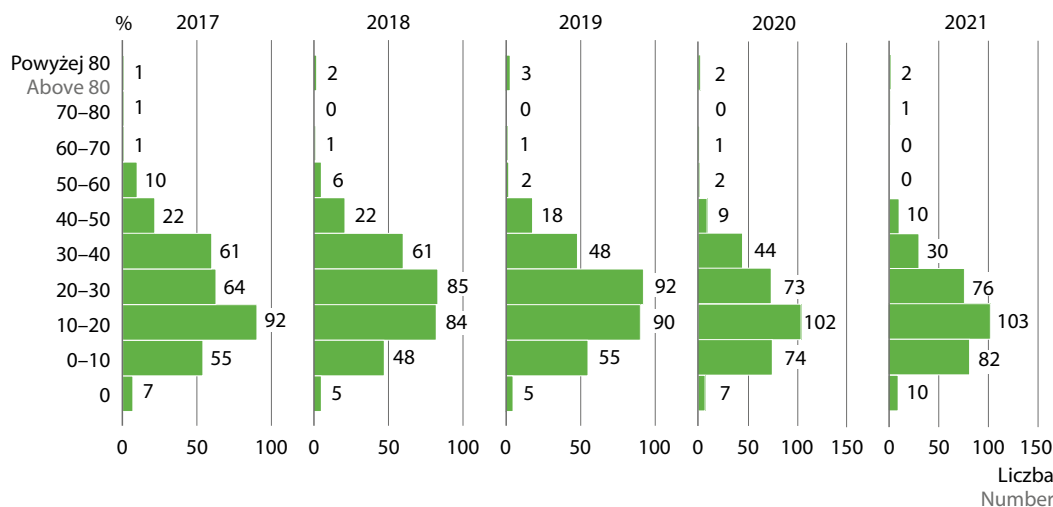
VII.3. Zadłużenie powiatów

VII.3. Debt of powiats

W 2021 r. zobowiązania ogółem powiatów wyniosły 6 214,1 mln zł, co oznaczało ich spadek o 4,5% w relacji do poprzedniego roku. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wyniosły 6 137,9 mln zł i stanowiły 98,8% kwoty całego zadłużenia powiatów. Zobowiązania wymagalne zmniejszyły się z 3,8 mln zł w 2020 r. do 2,1 mln zł w 2021 r. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły w tym okresie 74,1 mln zł i stanowiły 1,2% ogółu zadłużenia powiatów.

Wskaźnik zadłużenia powiatów, liczony jako relacja zobowiązań ogółem do dochodów powiatów w 2021 r. osiągnął poziom 17,2% i zmniejszył się o 1,6 p. proc. w stosunku do 2020 r. Przy nieuwzględnieniu zobowiązań z tytułu realizacji projektów i programów unijnych, wskaźnik ten wyniósł 16,8%, co oznacza spadek o 1,5 p. proc.

Wykres 67. Powiaty według relacji zadłużenia do dochodów
Chart 67. Powiaty according to the debt to revenue ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

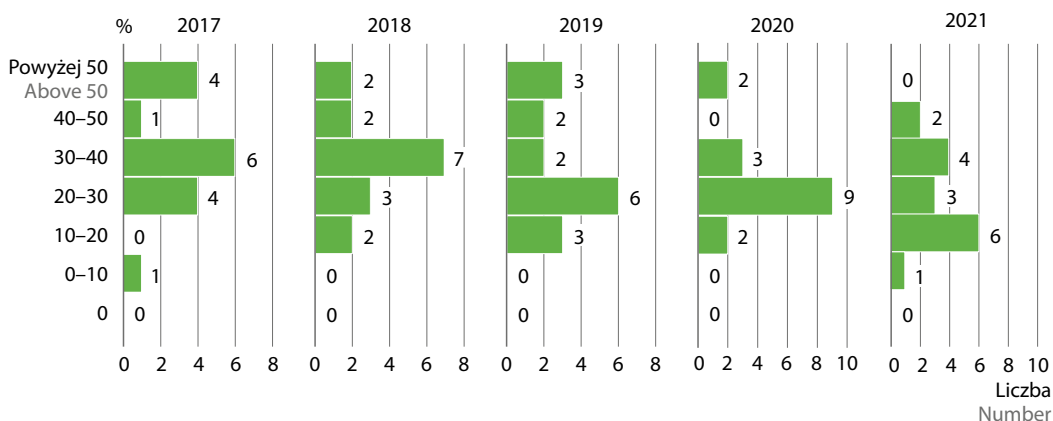
VII.4. Zadłużenie województw

VII.4. Debt of voivodships

Zobowiązania wystąpiły we wszystkich województwach i na koniec 2021 r. wyniosły łącznie 5 686,3 mln zł i zmniejszyły się o 7,0%. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek zmniejszyły się o 9,2% w stosunku do 2020 r., wyniosły 5 452,6 mln zł i stanowiły 95,9% całości zadłużenia województw. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły 232,8 mln zł, czyli o 112,6% więcej niż w roku poprzednim. Zobowiązania wymagalne zmniejszyły się z 1,1 mln zł w 2020 r. do 1,0 mln zł w 2021 r.

Wskaźnik zadłużenia, liczony jako udział zobowiązań województw ogółem w dochodach województw ogółem w 2021 r., wyniósł 24,9%, podczas gdy w 2020 r. było to 29,2%. Wskaźnik zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych wyniósł 22,9%, co oznacza spadek o 3,4 p. proc. w porównaniu do 2020 r.

Wykres 68. Województwa według relacji zadłużenia do dochodów
Chart 68. Voivodships according to the debt to revenue ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VII.5. Zadłużenie podsektora samorządowego oraz jego struktura

VII.5. Debt of local government and its structure

Zadłużenie podsektora samorządowego²⁹ przed konsolidacją wzrosło w 2021 r. o 1,5% w stosunku do 2020 r. Wzrost zadłużenia wystąpił dla wszystkich grup podsektora samorządowego. Najwyższy wzrost zobowiązań odnotowano dla samorządowych instytucji kultury – o 7,3%. Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego i związków JST wzrosły o 1,3%. W samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej nadzorowanych przez JST (SPZOZ) nastąpił wzrost zadłużenia o 4,8%. Dla pozostałych samorządowych osób prawnych zadłużenie wzrosło o 1,4%. Zadłużenie JST i ich związków w 2021 r. stanowiło 93,6% wielkości podsektora samorządowego, a udział SPZOZ wyniósł 5,9%.

Tablica 46. Zadłużenie podsektora samorządowego

Table 46. Debt of local government

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
	w mln zł in million PLN				
Podsektor samorządowy Local government	74 157,6	81 809,5	88 320,4	96 120,7	97 609,2
JST i ich związki JST and their associations	69 281,4	76 464,4	82 371,2	90 193,5	91 407,0
Samorządowe instytucje kultury Local institutions of culture	61,8	83,7	111,3	94,7	101,5
Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej nadzorowane przez JST Independent public healthcare units supervised by JST	4 236,8	4 807,8	5 503,1	5 514,0	5 777,8
Pozostałe samorządowe osoby prawne Other local government legal entities	600,4	453,6	334,8	318,5	322,9

Uwaga: dane uwzględniają korekty zgłoszone przez JST
Note: the data includes corrections reported by JST.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.
Source: own contribution based on Statistics Poland data.

²⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie definiuje podsektorów (rządowego, samorządowego i ubezpieczeń społecznych) w ramach sektora finansów publicznych. Ministerstwo Finansów utrzymuje podział na podsektory w oparciu o sektoryzację nawiązującą do systemu ESA. Dane z tego podrozdziału zostały opracowane wg tej sektoryzacji.

VIII. SAMORZĄDOWE ZAKŁADY BUDŻETOWE

VIII. LOCAL GOVERNMENTS' BUDGETARY ESTABLISHMENTS

W 2021 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 4 620,8 mln zł i były wyższe o 3,8% niż w 2020 r. Realizacja planu przychodów wyniosła w tym okresie 100,5%. W strukturze przychodów 12,8% stanowiły dotacje z budżetu JST.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 4 584,4 mln zł i były wyższe o 4,4% w odniesieniu do roku poprzedniego. Wpłaty samorządowych zakładów budżetowych do budżetu JST zmniejszyły się w stosunku do roku poprzedniego o 33,9%.

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych zmniejszył się z 84,0 mln zł na początku 2021 r. do 80,1 mln zł na koniec roku.

Tablica 47. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych
Table 47. Proceeds and costs of budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	122,5	100,5	104,3	77,7	84,0
Przychody Proceeds	4 446,1	4 479,1	4 546,6	4 452,0	4 620,8
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	557,6	578,4	603,8	602,7	591,4
Koszty Costs	4 427,0	4 441,7	4 504,0	4 390,9	4 584,4
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	21,6	20,4	17,9	18,6	101,6
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	23,6	25,2	29,4	41,2	27,2
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	98,6	97,3	101,6	92,4	80,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	130,3	120,5	128,1	101,9	110,6
Przychody Proceeds	4 345,4	4 369,4	4 465,2	4 432,6	4 597,3
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	569,9	590,7	620,6	619,5	607,3
Koszty Costs	4 334,8	4 358,2	4 467,4	4 413,8	4 575,5
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	15,9	13,3	13,5	13,2	12,6
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	40,3	2,4	1,9	2,8	1,7

Tablica 47. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (dok.)
 Table 47. Proceeds and costs of budgetary establishments (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	126,2	118,4	112,0	104,5	116,9
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	94,0	83,4	81,4	76,3	75,9
Przychody Proceeds	102,3	102,5	101,8	100,4	100,5
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	97,8	97,9	97,3	97,3	97,4
Koszty Costs	102,1	101,9	100,8	99,5	100,2
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	136,1	153,4	132,6	140,7	808,8
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	58,6	1 054,7	1 513,8	1 485,9	1 563,9
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	78,1	82,2	90,8	88,5	68,5
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	101,7	82,0	103,8	74,6	108,1
Przychody Proceeds	97,5	100,7	101,5	97,9	103,8
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	103,7	103,7	104,4	99,8	98,1
Koszty Costs	98,6	100,3	101,4	97,5	104,4
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	83,3	94,4	87,4	103,9	547,8
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	73,7	106,7	116,6	140,4	66,1
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	72,4	98,7	104,4	90,9	86,7

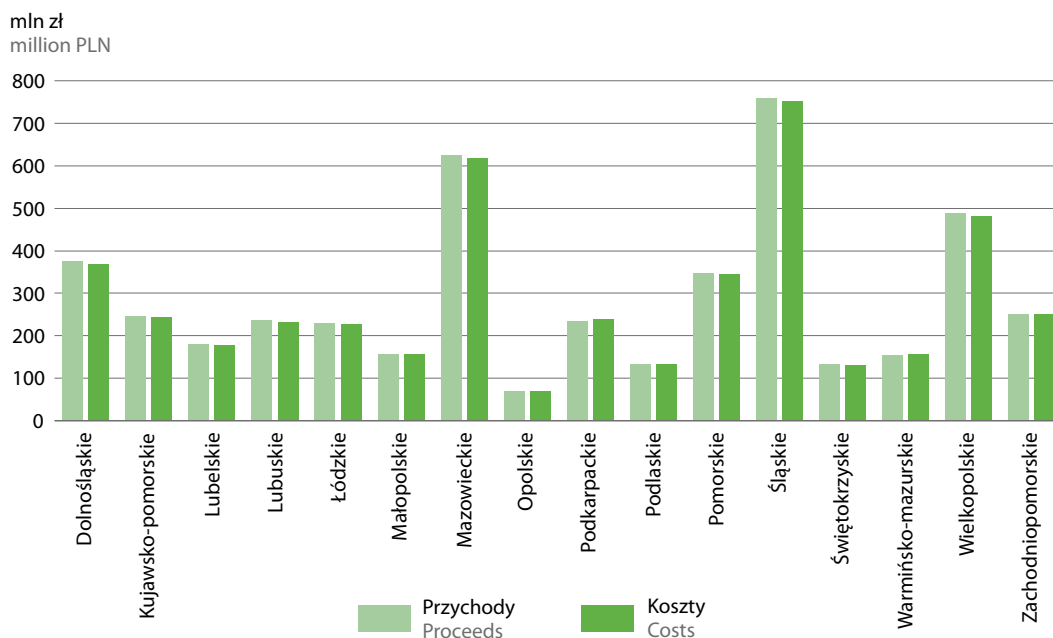
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Najwyższe przychody samorządowych zakładów budżetowych w 2021 r. odnotowano w województwie śląskim i wyniosły 759,1 mln zł, co stanowiło 16,4% przychodów wszystkich samorządowych zakładów budżetowych. Najniższe przychody natomiast zaobserwowano w województwie opolskim i wyniosły 70,3 mln zł, co stanowiło 1,5% wszystkich przychodów.

Najwyższe koszty samorządowych zakładów budżetowych zanotowano w województwie śląskim i wyniosły 750,3 mln zł, co stanowiło 16,4% kosztów wszystkich samorządowych zakładów budżetowych. Najniższe koszty natomiast wystąpiły w województwie opolskim i wyniosły 70,2 mln zł, tj. 1,5% wszystkich kosztów.

W 2020 r. największa zmiana procentowa przychodów w porównaniu z rokiem poprzednim wystąpiła w województwie małopolskim – kwota przychodów zmniejszyła się o 21,9 mln zł, co stanowiło spadek o 12,3%. Największą zmianę procentową kosztów zanotowano w województwie pomorskim, gdzie wartość zwiększyła się o 33,0 mln zł, co stanowiło wzrost o 10,5%. Największa zmiana wartościowa przychodów oraz kosztów w 2021 r. wystąpiła w województwie śląskim, gdzie zanotowano wzrost w porównaniu z 2020 r. odpowiednio o 36,5 mln zł (5,1%) w przypadku przychodów i 40,1 mln zł (5,7%) w przypadku kosztów.

Wykres 69. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych według województw
Chart 69. Proceeds and costs of budgetary establishments by voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VIII.1. Gminne samorządowe zakłady budżetowe

VIII.1. Gminas' budgetary establishments

W 2021 r. przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych zwiększyły się o 5,0% w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosły 2 793,8 mln zł. Koszty wyniosły 2 782,4 mln zł i były wyższe o 5,1% niż w 2020 r. Największy wzrost odnotowano dla pozycji kosztów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Wpłaty do budżetu JST zmniejszyły się o 2,2%. Największe przychody odnotowano w obszarze zadań z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (1 311,9 mln zł) oraz gospodarki mieszkaniowej (554,1 mln zł). Najwyższe koszty wystąpiły w tych samych działach – odpowiednio 1 309,2 mln zł oraz 554,7 mln zł.

Stan środków obrotowych gminnych samorządowych zakładów budżetowych zmniejszył się z 61,6 mln zł na początku 2021 r. do 50,9 mln zł na koniec roku.

Tablica 48. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych
 Table 48. Proceeds and costs of gminas' budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	77,1	57,6	60,9	62,8	61,6
Przychody Proceeds	2 553,9	2 588,3	2 683,0	2 661,5	2 793,8
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	293,4	293,6	315,9	322,0	338,9
Koszty Costs	2 552,7	2 566,3	2 656,4	2 646,7	2 782,4
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	11,0	10,1	9,7	7,4	93,7
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	14,4	14,2	16,2	17,3	16,9
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	55,2	60,7	63,4	65,2	50,9
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	83,1	73,1	78,9	80,5	81,4
Przychody Proceeds	2 437,2	2 451,0	2 552,2	2 585,2	2 683,0
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	303,8	303,1	325,9	334,9	350,1
Koszty Costs	2 433,4	2 438,3	2 542,6	2 575,4	2 672,9
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	6,0	5,0	5,1	4,1	4,3
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	3,0	2,2	1,7	2,7	1,7
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	82,9	81,3	83,5	83,0	84,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	92,8	78,8	77,2	77,9	75,7
Przychody Proceeds	104,8	105,6	105,1	103,0	104,1
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	96,6	96,9	97,0	96,2	96,8
Koszty Costs	104,9	105,3	104,5	102,8	104,1
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	182,1	203,1	190,9	182,3	2 198,4
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	478,4	649,0	931,0	636,4	972,5
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	66,6	74,8	76,0	78,6	60,1

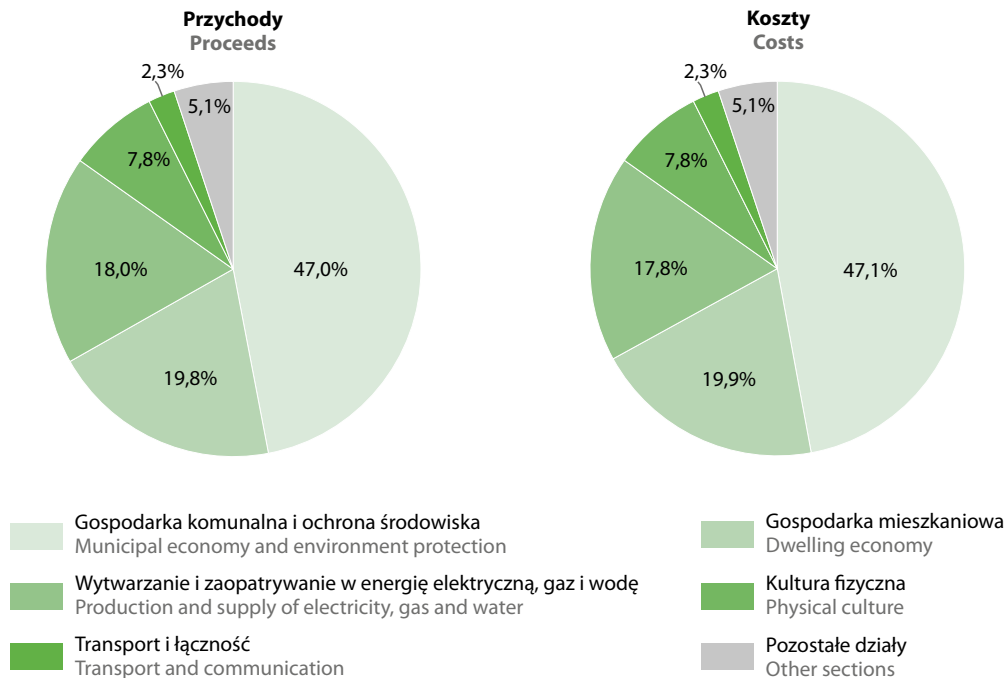
Tablica 48. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych (dok.)
 Table 48. Proceeds and costs of gminas' budgetary establishments (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	96,7	74,7	105,8	103,0	98,2
Przychody Proceeds	94,1	101,3	103,7	99,2	105,0
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	97,6	100,1	107,6	101,9	105,2
Koszty Costs	95,3	100,5	103,5	99,6	105,1
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	74,4	92,2	95,6	76,8	1 262,8
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	70,7	98,5	114,1	106,9	97,8
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	64,7	110,0	104,4	102,8	78,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 70. Struktura przychodów i kosztów gminnych samorządowych zakładów budżetowych według działów

Chart 70. Structure of proceeds and costs of gminas' budgetary establishments by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VIII.2. Samorządowe zakłady budżetowe miast na prawach powiatu

VIII.2. Cities with powiat status' budgetary establishments

W 2021 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wyniosły 1 708,9 mln zł i były wyższe o 1,5% niż w 2020 r. Realizacja planu przychodów wyniosła w tym okresie 95,5%. W strukturze przychodów 13,3% stanowiły dotacje z budżetu JST.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 1 684,7 mln zł i były wyższe o 2,8% w odniesieniu do roku poprzedniego. W porównaniu do roku 2020 o 56,8% zmniejszyły się wpłaty do budżetu JST oraz zmniejszyły się o 28,5% wpłaty z podatku dochodowego od osób prawnych.

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 19,8 mln zł na początku 2021 r. do 26,1 mln zł na koniec roku.

Tablica 49. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu
Table 49. Proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	43,6	42,0	42,8	13,8	19,8
Przychody Proceeds	1 796,8	1 793,2	1 755,0	1 684,0	1 708,9
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	245,8	264,6	262,1	254,1	226,6
Koszty Costs	1 778,1	1 778,3	1 740,3	1 639,1	1 684,7
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	10,4	10,0	7,7	11,0	7,9
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	9,1	10,8	12,8	23,4	10,1
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	42,8	36,3	37,1	24,9	26,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	44,9	46,0	47,2	19,4	26,3
Przychody Proceeds	1 808,9	1 817,2	1 801,4	1 733,9	1 789,2
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	247,1	266,8	267,8	257,0	230,2
Koszty Costs	1 802,3	1 819,2	1 813,5	1 724,8	1 777,4
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	9,8	8,3	8,4	9,1	8,3
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	37,3	0,2	0,2	0,0	0,0
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	40,9	35,3	26,4	19,7	29,6

Tablica 49. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu (dok.)
 Table 49. Proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments (cont.)

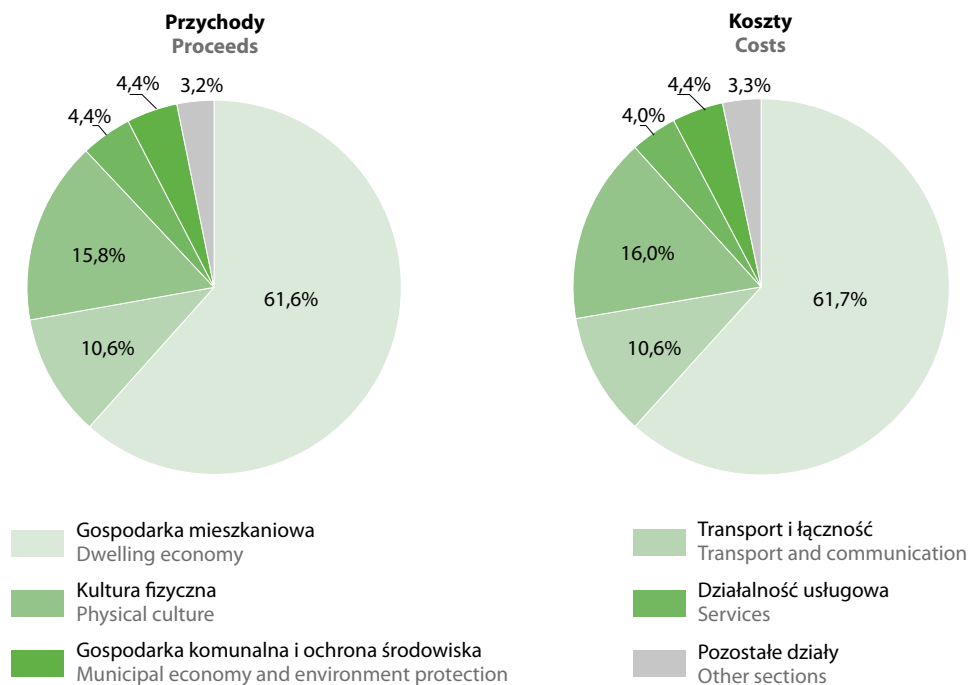
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	97,1	91,4	90,8	70,8	75,3
Przychody Proceeds	99,3	98,7	97,4	97,1	95,5
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	99,5	99,2	97,9	98,9	98,4
Koszty Costs	98,7	97,8	96,0	95,0	94,8
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	106,0	120,8	92,1	120,9	94,9
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	24,4	5 383,5	6 407,4	47 785,9	x
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	104,5	102,8	140,7	126,3	88,3
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	111,1	96,4	102,0	32,1	144,2
Przychody Proceeds	102,2	99,8	97,9	96,0	101,5
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	110,6	107,6	99,1	97,0	89,2
Koszty Costs	103,0	100,0	97,9	94,2	102,8
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	94,7	96,3	77,3	142,5	71,5
wpłaty do budżetu payments to the budget	81,0	118,5	119,0	182,6	43,2
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	87,7	84,8	102,4	67,0	104,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W samorządowych zakładach budżetowych miast na prawach powiatu największe przychody oraz koszty wystąpiły w 2021 r. na zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej (odpowiednio 1 053,0 mln zł oraz 1 039,8 mln zł).

Wykres 71. Struktura przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu według działów

Chart 71. Structure of proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VIII.3. Powiatowe samorządowe zakłady budżetowe

VIII.3. Powiat's budgetary establishments

W 2021 r. przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększyły się o 14,8% w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosły 83,2 mln zł, z czego dotacje z budżetu JST stanowiły 24,9%. Koszty wyniosły 82,2 mln zł i były wyższe o 14,3% niż w 2020 r.

Stan środków obrotowych powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 2,3 mln zł na początku 2021 r. do 3,0 mln zł na koniec roku.

Tablica 50. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych

Table 50. Proceeds and costs of powiat's budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	1,2	1,1	0,4	1,4	2,3
Przychody Proceeds	66,4	66,6	75,4	72,5	83,2
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	15,7	17,1	22,8	22,4	20,7

Tablica 50. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych (cd.)
 Table 50. Proceeds and costs of powiats' budgetary establishments (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
Koszty Costs	66,5	66,9	74,4	72,0	82,2
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	0,8	0,3	1,3	2,1	3,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	1,2	1,1	0,4	1,4	2,3
Przychody Proceeds	66,4	66,6	75,4	72,5	83,2
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	15,7	17,1	22,8	22,4	20,7
Koszty Costs	66,5	66,9	74,4	72,0	82,2
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	0,8	0,3	1,3	2,1	3,0
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	72,1	68,4	21,6	65,5	87,2
Przychody Proceeds	99,1	98,0	97,5	93,2	95,6
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	96,6	96,6	95,3	96,3	96,1
Koszty Costs	99,3	99,0	96,3	92,1	94,1
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	179,9	137,1	1 212,4	268,2	377,4
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	x	x	x	x	x
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	51,9	13,2	69,8	120,6	118,8
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	88,6	90,7	37,6	352,7	160,8

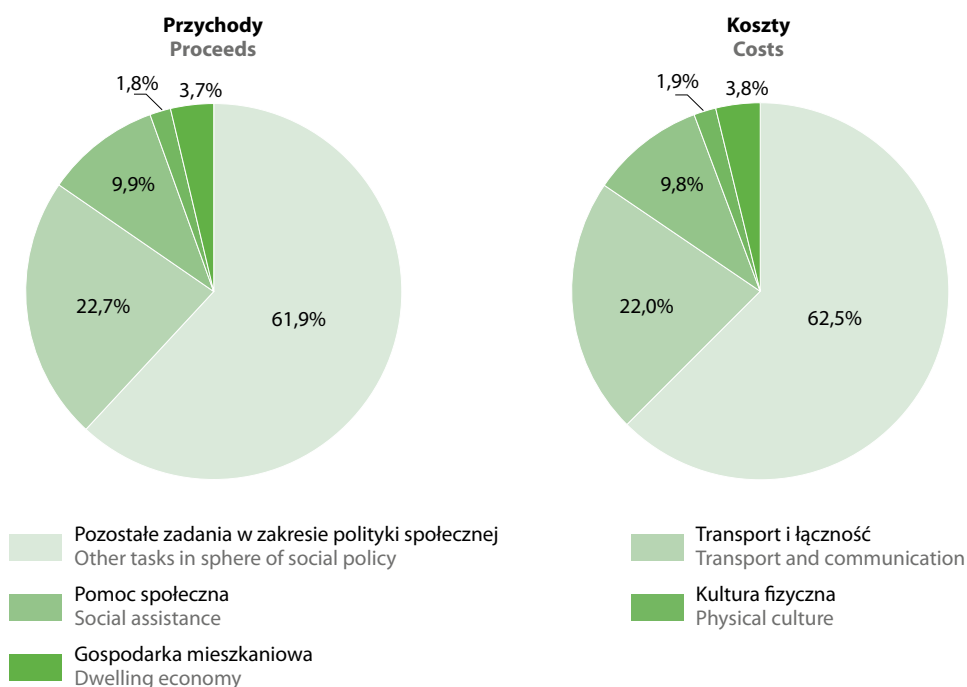
Tablica 50. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych (dok.)
 Table 50. Proceeds and costs of powiaty's budgetary establishments (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
Przychody Proceeds	117,3	100,3	113,2	96,1	114,8
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	125,9	108,8	133,4	97,9	92,8
Koszty Costs	118,4	100,5	111,3	96,7	114,3
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	280,1	52,2	263,6	20,2	85,5
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	13,3	16,4	519,5	241,7	189,3
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	62,0	31,7	503,4	161,7	139,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największe przychody w 2021 r. w powiatowych samorządowych zakładach budżetowych wystąpiły w działle pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, tj. 51,5 mln zł oraz transport i łączność, tj. 18,9 mln zł. Najwyższe koszty zrealizowano w związku z zadaniami w tych samych działach (odpowiednio 51,4 mln zł oraz 18,1 mln zł).

Wykres 72. Struktura przychodów i kosztów powiatowych samorządowych zakładów budżetowych według działów
 Chart 72. Structure of proceeds and costs of powiaty's budgetary establishments by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

VIII.4. Wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe

VIII.4. Voivodships' budgetary establishments

W 2021 r. przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 35,0 mln zł, z czego dotacje z budżetu JST stanowiły 14,7% i były wyższe o 22,4% niż w 2020 r.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 35,0 mln zł i były wyższe o 5,8% w odniesieniu do roku poprzedniego. W porównaniu do roku 2020 zmniejszyły się wpłaty do budżetu JST o 95,9% oraz zmniejszyły się koszty z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych o 88,4%.

Tablica 51. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych
Table 51. Proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	0,7	-0,2	0,1	-0,2	0,2
Przychody Proceeds	28,9	31,0	33,2	34,0	35,0
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	2,6	3,1	2,9	4,2	5,2
Koszty Costs	29,7	30,2	33,0	33,1	35,0
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	0,0	0,2	0,3	0,4	0,0
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	-0,2	0,1	-0,2	0,2	0,2
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	0,7	-0,2	0,1	-0,2	0,2
Przychody Proceeds	32,3	33,3	34,2	35,7	38,0
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	2,8	3,1	2,9	4,4	5,4
Koszty Costs	32,1	33,2	34,0	35,5	37,9
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	0,8	-0,1	0,2	0,0	0,3

Tablica 51. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych (dok.)
 Table 51. Proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments (cont.)

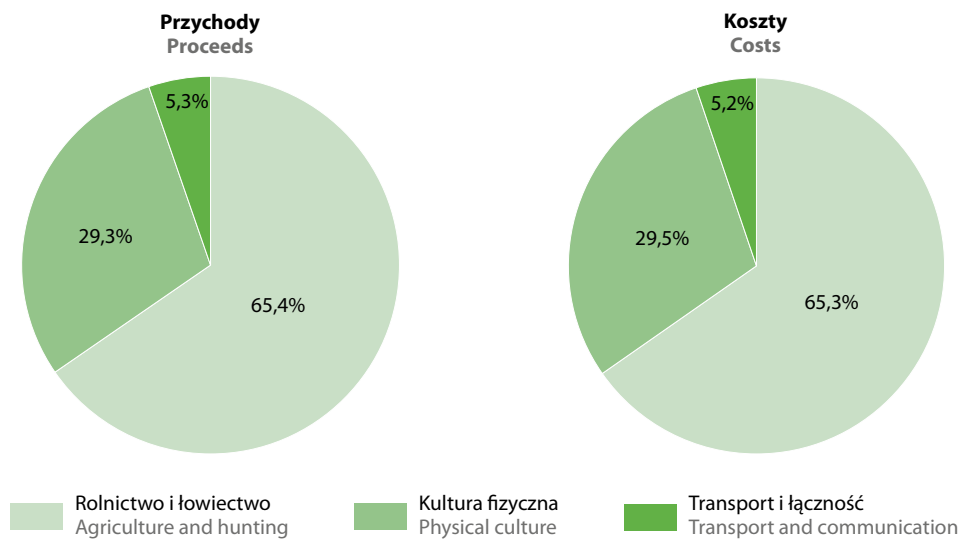
Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Przychody Proceeds	89,7	93,0	97,2	95,2	92,2
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	94,6	100,0	100,0	96,6	95,8
Koszty Costs	92,5	91,2	96,9	93,3	92,5
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	x	x	x	x	x
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	x	x	x	x	x
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	x	x	x	x	49,7
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	335,0	x	x	x	x
Przychody Proceeds	97,0	107,0	107,2	102,5	102,8
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	109,7	118,4	94,0	145,0	122,4
Koszty Costs	102,3	101,8	109,0	100,5	105,8
podatek dochodowy od osób prawnych corporate income tax	54,2	183,8	97,2	34,8	11,6
wpłaty do budżetu JST payments to the budget JST	49,4	539,8	151,5	130,1	4,1
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	x	x	x	x	76,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W wojewódzkich samorządowych zakładach budżetowych największe przychody oraz koszty odnotowano w obszarach zadań z zakresu rolnictwa i łowiectwa. Wyniosły one w obu przypadkach 22,9 mln zł.

Wykres 73. Struktura przychodów i kosztów wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych według działów

Chart 73. Structure of proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

PODSUMOWANIE

W 2021 r. dochody budżetów JST wyniosły 333 409,1 mln zł i były wyższe o 9,3%, w porównaniu z rokiem poprzednim. Przy wydatkach ogółem na poziomie 315 967,3 mln zł (wyższych o 5,6% niż w 2020 r.), JST zakończyły rok budżetowy 2021 nadwyżką w kwocie 17 441,8 mln zł.

Dochody własne ukształtowały się na poziomie 158 619,6 mln zł. Łączna kwota dotacji ogółem przekazanych do JST w 2021 r. wyniosła 92 471,1 mln zł. Przekazana została również subwencja ogólna w wysokości 82 318,4 mln. W 2021 r. wydatki bieżące wyniosły 264 127,1 mln zł, zaś wydatki majątkowe ukształtowały się na poziomie 51 840,2 mln zł.

Nadwyżka budżetowa wystąpiła w 2 447 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 87,2% wszystkich JST. Deficyt budżetowy odnotowało 360 jednostek, tj. 12,8%. W 2021 r. przychody ogółem JST wyniosły 45 099,1 mln zł, zaś rozchody ogółem JST osiągnęły 12 483,8 mln zł.

Zobowiązania ogółem JST w 2020 r. osiągnęły kwotę 91 122,8 mln zł, co oznacza wzrost w ciągu roku o 1,4%. Wskaźnik zadłużenia, liczony jako relacja zobowiązań ogółem do wykonanych dochodów ogółem, wyniósł 27,3% i zmniejszył się o 2,1 p. proc. w stosunku do 2020. Przy wyłączeniu zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych, wskaźnik ten wyniósł 25,2% i był o 2,0 p. proc. niższy niż rok wcześniej.

SUMMARY

In 2021, revenue of the local governments' budgets amounted to 333,409.1 million PLN and were higher by 9.3%, compared to the previous year. With total expenditure at 315,967.3 million PLN (higher by 5.6% than in 2019), the TSUs ended the 2021 financial year with a surplus of 17,441.8 million PLN.

Own revenues stood at 158,619.6 million PLN. The total amount of total grants transferred to local governments in 2021 amounted to 92,471.1 million PLN. A general subvention of 82,318.4 million PLN was also transferred. In 2021, current expenditures amounted to 264,127.1 million PLN, while property expenditures stood at 51,840.2 million PLN.

A budget surplus was recorded in 2,447 local government units, i.e. 87.2% of all units. A budget deficit was recorded by 360 units, i.e. 12.8%. In 2021, total proceed of local governments amounted to 45 099.1 million PLN, while their total outlay reached 12 483.8 million PLN.

Total liabilities of local government units in 2020 reached 91,122.8 million PLN, up by 1.4% over the year. The debt ratio, calculated as the ratio of total liabilities to total revenue made, amounted to 27.3% and decreased by 2.1 p.p. compared to 2020. Excluding liabilities related to the implementation of programmes and projects involving EU funds, the ratio amounted to 25.2% and was 2.0 p.p. lower than a year earlier.

ANEKS STATYSTYCZNY DOSTĘPNY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ W FORMACIE XLS (Spis tablic)

STATISTICAL APPENDIX AVAILABLE IN THE ELECTRONIC VERSION IN XLS FORMAT

DANE FINANSOWE FINANCIAL DATA

B.I. GOSPODARKA BUDŻETOWA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – OGÓŁEM LOCAL GOVERNMENT UNITS' BUDGETARY ECONOMY - TOTAL

TABL. 1. DOCHODY, WYDATKI I WYNIK BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
LOCAL GOVERNMENT UNITS' REVENUE, EXPENDITURE AND BUDGETARY RESULT

TABL. 2. DOCHODY, WYDATKI I WYNIK BUDŻETÓW GMIN RAZEM
TOTAL GMINAS' REVENUE, EXPENDITURE AND BUDGETARY RESULT

TABL. 3. DOCHODY, WYDATKI I WYNIK BUDŻETÓW POWIATÓW
POWIATS' BUDGETS' REVENUE, EXPENDITURE AND BUDGETARY RESULT

TABL. 4. DOCHODY, WYDATKI I WYNIK BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU
CITIES ON POWIAT STATUS' BUDGETS' REVENUE, EXPENDITURE AND BUDGETARY RESULT

TABL. 5. DOCHODY, WYDATKI I WYNIK BUDŻETÓW WOJEWÓDZTW
VOIVODSHIPS' BUDGETS' REVENUE, EXPENDITURE AND BUDGETARY RESULT

B.II. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JST – WEDŁUG WOJEWÓDZTW LOCAL GOVERNMENT UNITS' REVENUE AND EXPENDITURE BY VOIVODSHIP

TABL. 1. DOCHODY WŁASNE I POZOSTAŁE DOCHODY BUDŻETÓW GMIN WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GMINAS' BUDGETS' OWN REVENUE AND OTHER REVENUE BY VOIVODSHIP

TABL. 2. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN W "DZIALE 700 – GOSPODARKA MIESZKANIOWA" WEDŁUG
WOJEWÓDZTW
GMINAS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 700 - DWELLING ECONOMY" BY VOIVODSHIP

TABL. 3. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN W "DZIALE 801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE" WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GMINAS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 801 – EDUCATION" BY VOIVODSHIP

TABL. 4. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN W "DZIALE 854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA" WEDŁUG
WOJEWÓDZTW
GMINAS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 854 – EDUCATIONAL CARE" BY VOIVODSHIP

TABL. 5. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN W "DZIALE 900 – GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA
ŚRODOWISKA" WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GMINAS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 900 – MUNICIPAL ECONOMY AND ENVIRONMENT
PROTECTION" BY VOIVODSHIP

TABL. 6. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN W "DZIALE 921 – KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA
NARODOWEGO" WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GMINAS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 921 – CULTURE AND PROTECTION OF NATIONAL
HERITAGE" BY VOIVODSHIP

TABL. 7. WYNIK FINANSOWY BUDŻETÓW GMIN ORAZ DOCHODY I WYDATKI WEDŁUG WOJEWÓDZTW
GMINAS' BUDGETS' RESULT AND REVENUE AND EXPENDITURE BY VOIVODSHIPS

TABL. 8. DOCHODY WŁASNE I POZOSTAŁE DOCHODY BUDŻETÓW POWIATÓW WEDŁUG WOJEWÓDZTW
POWIATS' BUDGETS' OWN REVENUE AND OTHER REVENUE BY VOIVODSHIP

TABL. 9. WYDATKI BUDŻETÓW POWIATÓW W "DZIALE 801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE" WEDŁUG
WOJEWÓDZTW
POWIATS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 801 – EDUCATION" BY VOIVODSHIP

TABL. 10. WYNIK FINANSOWY BUDŻETÓW POWIATÓW ORAZ DOCHODY I WYDATKI WEDŁUG WOJEWÓDZTW
POWIATS' BUDGETS' RESULT AND REVENUE AND EXPENDITURE BY VOIVODSHIPS

TABL. 11. DOCHODY WŁASNE I POZOSTAŁE DOCHODY BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG
WOJEWÓDZTW
CITIES ON POWIAT STATUS' BUDGETS' OWN REVENUE AND OTHER REVENUE BY VOIVODSHIP

- TABL. 12. WYDATKI BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W "DZIALE 801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE" WEDŁUG WOJEWÓDZTW
CITIES ON POWIAT STATUS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 801 - EDUCATION" BY VOIVODSHIP
- TABL. 13. WYDATKI BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W "DZIALE 851 – OCHRONA ZDROWIA" ORAZ W "DZIAŁACH 852 I 853 – POMOC SPOŁECZNA I POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ" WEDŁUG WOJEWÓDZTW
CITIES ON POWIAT STATUS' BUDGETS' EXPENDITURE ON "SECTION 851 – HEALTH CARE" AND "SECTIONS 852 AND 853 – SOCIAL ASSISTANCE AND OTHER TASKS OF SOCIAL POLICY" BY VOIVODSHIP
- TABL. 14. WYDATKI BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W "DZIALE 900 - GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA" WEDŁUG WOJEWÓDZTW
CITIES ON POWIAT STATUS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 900 - MUNICIPAL ECONOMY AND ENVIRONMENT PROTECTION" BY VOIVODSHIP
- TABL. 15. WYNIK FINANSOWY BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU ORAZ DOCHODY I WYDATKI W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WOJEWÓDZTW
CITIES ON POWIAT STATUS' BUDGETS' RESULT AND REVENUE AND EXPENDITURE PER CAPITA BY VOIVODSHIP
- TABL. 16. WYDATKI BUDŻETÓW SAMORZĄDÓW WOJEWÓDZTW W "DZIALE 600 – TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ" ORAZ W "DZIALE 010 – ROLNICTWO I ŁOWIECTWO" WEDŁUG WOJEWÓDZTW
VOIVODSHIPS' BUDGETS' EXPENDITURE IN "SECTION 600 – TRANSPORT AND COMMUNICATION" AND "SECTION 010 – AGRICULTURE AND HUNTING" BY VOIVODSHIP
- TABL. 17. WYDATKI BUDŻETÓW SAMORZĄDÓW WOJEWÓDZTW W "DZIALE 851 – OCHRONA ZDROWIA" ORAZ W "DZIALE 801 – OŚWIATA I WYCHOWANIE" WEDŁUG WOJEWÓDZTW
VOIVODSHIPS' BUDGETS' EXPENDITURES IN "SECTION 851 – HEALTH CARE" AND "SECTION 801 – EDUCATION" BY VOIVODSHIP
- TABL. 18. WYNIK FINANSOWY BUDŻETÓW SAMORZĄDÓW WOJEWÓDZTW ORAZ DOCHODY I WYDATKI WEDŁUG WOJEWÓDZTW
VOIVODSHIPS' BUDGETS' RESULT AND REVENUE AND EXPENDITURE BY VOIVODSHIPS

B.III. WYDATKI BUDŻETÓW JST WEDŁUG DZIAŁÓW**EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY SECTION**

- TABL. 1. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN OGÓLEM NA INWESTYCJE WEDŁUG WYBRANYCH DZIAŁÓW
TOTAL GMINAS' BUDGETS' EXPENDITURE ON INVESTMENT BY SELECTED SECTIONS
- TABL. 2. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN OGÓLEM WEDŁUG RODZAJÓW I WYBRANYCH DZIAŁÓW
TOTAL GMINAS' BUDGETS' EXPENDITURE BY TYPE AND SELECTED SECTIONS
- TABL. 3. WYDATKI BUDŻETÓW POWIATÓW WEDŁUG RODZAJÓW I WYBRANYCH DZIAŁÓW
POWIATS' BUDGETS' EXPENDITURE BY TYPE AND SELECTED SECTIONS
- TABL. 4. WYDATKI BUDŻETÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG RODZAJÓW I WYBRANYCH DZIAŁÓW
CITIES ON POWIAT STATUS' BUDGETS' EXPENDITURE BY TYPE AND SELECTED SECTIONS

B.IV. PRZYCHODY I ROZCHODY JST**LOCAL GOVERNMENT UNITS' PROCEEDS AND OUTLAYS**

- TABL.1. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – RAZEM
SOURCES OF LOCAL GOVERNMENTS' PROCEEDS AND OUTLAYS - TOTAL
- TABL.2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW GMIN
SOURCES OF GMINAS' PROCEEDS AND OUTLAYS
- TABL.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW POWIATÓW
SOURCES OF POWIATS' PROCEEDS AND OUTLAYS
- TABL.4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU
SOURCES OF CITIES ON POWIAT STATUS' PROCEEDS AND OUTLAYS
- TABL.5. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW WOJEWÓDZTW
SOURCES OF VOIVODSHIPS PROCEEDS AND OUTLAYS

B.V. ZOBOWIĄZANIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
LOCAL GOVERNMENT UNITS' LIABILITY

- TABL. 1. ZOBOWIĄZANIA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG TYTUŁÓW DŁUŻNYCH
LOCAL GOVERNMENTS' LIABILITY BY TYPES OF DEBT
- TABL. 2. ZOBOWIĄZANIA GMIN WEDŁUG TYTUŁÓW DŁUŻNYCH
GMINAS' LIABILITY BY TYPES OF DEBT
- TABL. 3. ZOBOWIĄZANIA POWIATÓW WEDŁUG TYTUŁÓW DŁUŻNYCH
POWIATS' LIABILITY BY TYPES OF DEBT
- TABL. 4. ZOBOWIĄZANIA MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG TYTUŁÓW DŁUŻNYCH
CITIES ON POWIAT STATUS' LIABILITY BY TYPES OF DEBT
- TABL. 5. ZOBOWIĄZANIA SAMORZĄDÓW WOJEWÓDZTW WEDŁUG TYTUŁÓW DŁUŻNYCH
LIABILITY OF VOIVODSHIPS LOCAL GOVERNMENTS BY TYPES OF DEBT

B.VI. SAMORZĄDOWE ZAKŁADY BUDŻETOWE
LOCAL GOVERNMENTS' BUDGETARY ENTERPRISES

- TABL. 1. PRZYCHODY I KOSZTY GMINNYCH SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH WEDŁUG
WOJEWÓDZTW
PROCEEDS AND COSTS OF GMINAS' BUDGETARY ESTABLISHMENTS BY VOIVODSHIP
- TABL. 2. PRZYCHODY I KOSZTY POWIATOWYCH SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
WEDŁUG WOJEWÓDZTW
PROCEEDS AND COSTS OF POWIATS' BUDGETARY ESTABLISHMENTS BY VOIVODSHIP
- TABL. 3. PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH MIAST NA PRAWACH
POWIATU WEDŁUG WOJEWÓDZTW
PROCEEDS AND COSTS OF CITIES ON POWIAT STATUS' BUDGETARY ESTABLISHMENTS BY
VOIVODSHIP
- TABL. 4. PRZYCHODY I KOSZTY WOJEWÓDZKICH SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
WEDŁUG WOJEWÓDZTW
PROCEEDS AND COSTS OF VOIVODSHIPS BUDGETARY ESTABLISHMENTS BY VOIVODSHIP